

Octubre 2006

Conjuntura econòmica de les Illes
Balears

Coyuntura económica de las Islas
Baleares

Govern
de les Illes Balears

Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació >Direcció General d'Economia

Conjuntura econòmica de les Illes Balears Octubre 2006

Coyuntura económica de las Islas Baleares Octubre 2006

Direcció/ Dirección:
Maria Marquès Caldentey

Coordinació/ Coordinación:
Alejandro Valdivia Schneider

Realització/ Realización
Elena Arbona Colom
Amelia Cabellos Barreiro
Isabel Socias Rosselló
Patricia Tous Prieto
Mercedes Villalonga Ruiz

Direcció General d'Economia
Conselleria d'Economia Hisenda i Innovació
GOVERN DE LES ILLES BALEARS

C/ Palau Reial, 17
07001 - Palma
Illes Balears (Spain)
Tel.: +34.971.177.928
Fax.: +34.971.177.959
E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

Subscripció

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació,
vos convidam a enviar un missatge per correus electrònic
a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre butlletí de
conjuntura econòmica en versió digital tan aviat com
estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

Suscripción

para subscribirse gratuitamente a nuestro servicio
de información, le invitamos a enviar un mensaje por
correo electrónico a la dirección:

informa@dgeconomia.caib.es

Le notificaremos la publicación de nuestro boletín de
coyuntura económica en versión digital tan pronto esté
disponible, así como otras noticias de interés.

Índex		Índice	Página
1	Internacional	Internacional	3
2	Unió Europea	Unión Europea	7
3	Espanya	España	9
4	Illes Balears	Islas Baleares	12
4.1	Agricultura, ramaderia i pesca	Agricultura, ganadería y pesca	14
4.2	Indústria i energia	Industria y energía	18
4.3	Construcció	Construcción	22
4.4	Serveis	Servicios	24
4.4.1	Comerç i banca	Comercio y banca	25
4.4.2	Transport	Transporte	28
4.4.3	Turisme. Viatgers	Turismo. Viajeros	33
4.4.4	Turisme. Allotjament	Turismo. Alojamiento	37
4.4.5	Turisme. Comparació amb altres destinacions competidores	Turismo. Comparación con otros destinos competidores	42
4.4.6	Turisme. Ingressos i preus	Turismo. Ingresos y precios	44
4.5	Consum i inversió	Consumo e inversión	48
4.5.1	Consum	Consumo	48
4.5.2	Inversió	Inversión	51
4.6	Preus	Precios	53
4.7	Ocupació	Empleo	56
4.8	Costs laborals	Costes laborales	59
	Notes i abreviacions	Notas y abreviaturas	60
	Agraïments	Agradecimientos	60

Indicadors internacionals i de la Unió Europea

		PIB ^x		Taxa d'atur Tasa de paro		Inflació ^x Inflación ^x			
		2T2005	2T2006	Jun.2005	Jun.2006	Jul.2005	Jul.2006		
Estats Units	USA	3,1	3,5	5,0	4,6	3,2	4,1	USA	Estados Unidos
Japó	NP	2,7	2,2	4,2	4,2	-0,3	0,2	NP	Japón
Unió Europea	UE	2,5	2,5	7,9	7,4	2,2	2,4	UE	Unión Europea
Regne Unit	UK	1,7	2,6	4,6	...	2,4	2,4	UK	Reino Unido
Zona euro	Z€	1,2	2,4	8,6	7,8	2,2	2,4	Z€	Zona euro
Alemanya ^a	D	0,8	2,4	9,5	8,2	1,8	2,1	D	Alemania ^a
França	F	0,8	2,6	9,6	8,7	1,8	2,2	F	Francia
Italia	I	0,0	1,5	7,7	...	2,1	2,3	I	Italia
Espanya	E	3,5	3,7	9,3	8,3	3,3	4,0	E	España

Fonts: Banc d'Espanya

x. Taxa interanual

a. Taxa d'atur harmonitzada amb la UE

b. Taxa de variació del període sobre el mateix període de l'any anterior

Fuentes: Banco de España

x. Tasa interanual

a. Tasa de paro armonizada con la UE

b. Tasa de variación del período sobre el mismo período del año anterior

El creixement de l'economia mundial, segons la previsió de maig de l'OCDE, aconseguiria el 3,1% en 2006 i 2,9% en 2007, previsions que segurament al novembre es revisen a l'alça. L'OCDE mateixa manifesta que, amb les dades del primer semestre de 2006 disponibles, les economies europees s'enforteixen i que els Estats Units i el Japó mostren certa debilitat.

El ritme de creixement de l'economia global continua augmentant, encara que el ritme s'ha moderat lleugerament, com a conseqüència de la desacceleració registrada per l'economia nord-americana i de la situació del mercat del petroli.

Els Estats Units i la Xina encara són els principals motors de l'expansió mundial, tot i que en el segon trimestre els Estats Units presenten certa debilitat. El Japó continua recuperant-se, encara que en el segon trimestre presenta certa moderació. La zona de l'euro i el Regne Unit mantenen ritmes d'avanc més baixos, a pesar que reflecteixen una recuperació en les seves economies.

• Estats Units

Segons les previsions del Fons Monetari Internacional (FMI), l'economia nord-americana aconsegueix el 3,4% en 2006 i un 2,9% en 2007.

El creixement econòmic durant el segon trimestre és del 3,5%. S'han observat símptomes de desacceleració en el segon trimestre, centrats en l'elevat preu del crú i el refredament del mercat immobiliari.

El consum privat es desaccelera, en estancar-se l'adquisició de béns duradors. La inversió privada i les despeses federals també retrocedeixen. Aquests descensos es veuen compensats en part per l'avanç de la inversió empresarial immobiliària no residencial i l'acumulació d'existències.

Inversament a allò que s'ha observat en els últims períodes, el sector exterior mostra un comportament positiu, ja que

El crecimiento de la economía mundial, según la previsión de mayo de la OCDE alcanzaría el 3,1% en el 2006 y de 2,9% en 2007, previsiones que seguramente en noviembre se revisen al alza. La propia OCDE manifiesta que, con los datos del primer semestre de 2006 disponibles, las economías europeas se fortalecen y que Estados Unidos y Japón se muestran cierta debilidad.

El ritmo de crecimiento de la economía global sigue aumentando, aunque el ritmo se ha moderado ligeramente, consecuencia de la desaceleración registrada por la economía estadounidense y de la situación del mercado del petróleo.

Estados Unidos y China siguen siendo los principales motores de la expansión mundial, aunque en el segundo trimestre Estados Unidos presenta cierta debilidad. Japón continúa recuperándose, aún cuando en el segundo trimestre presenta cierta moderación. La Zona del euro y el Reino Unido mantienen ritmos de avance más bajos, aunque reflejan una recuperación en sus economías.

• Estados Unidos

Según las previsiones del Fondo Monetario Internacional (FMI), la economía estadounidense alcanza el 3,4% en 2006 y un 2,9% en 2007.

El crecimiento económico en el segundo trimestre es del 3,5%. Se han observado síntomas de desaceleración en el segundo trimestre, centrados en el elevado precio del crudo y el enfriamiento del mercado inmobiliario.

El consumo privado se desacelera, al estancarse la adquisición de bienes duraderos. La inversión privada y los gastos federales también retroceden. Estos descensos se ven compensados en parte por el avance de la inversión empresarial inmobiliaria no residencial y la acumulación de existencias.

Inversamente a lo observado en los últimos períodos, el sector exterior muestra un comportamiento positivo, al

Previsions pels anys 2006 i 2007

Previsiones para los años 2006 y 2007

	PIB		Taxa d'atur Tasa de paro		Inflació Inflación			
	2006	2007	2006	2007	2006	2007		
Estats Units	US	3,4	2,9	4,9	5,1	3,2	2,5	US Estados Unidos
Japó	JP	2,7	2,1	4,1	4,0	0,3	0,6	JP Japón
Unió Europea	UE25	2,3	2,2	8,5	8,2	2,1	2,2	UE25 Unión Europea
Dinamarca	DK	2,7	2,3	5,1	5,3	1,8	2,0	DK Dinamarca
Regne Unit	UK	2,7	2,7	4,9	4,8	1,9	1,9	UK Reino Unido
Suècia	S	3,5	2,4	4,5	4,2	1,5	1,8	S Suecia
Noruega	NO	2,2	2,6	4,1	4,0	2,1	2,3	NO Noruega
Suïssa	CH	2,2	1,7	3,3	3,3	1,0	1,2	CH Suiza
Zona euro	Z€	2,4	2,0	8,3	8,1	2,1	2,2	Z€ Zona euro
Alemanya	D	2,0	1,3	8,7	8,8	1,8	2,5	D Alemania
Àustria	A	2,2	2,1	4,8	4,5	1,8	1,7	A Austria
Bèlgica	BE	2,1	2,4	8,3	8,2	2,4	1,8	BE Bélgica
Espanya	ES	3,4	3,2	8,6	8,5	3,4	3,1	ES España
Finlàndia	FI	3,5	2,7	7,9	7,8	1,1	1,3	FI Finlandia
França	FR	2,4	2,3	9,6	9,1	1,7	1,8	FR Francia
Holanda	NL	2,5	2,4	4,5	4,3	1,5	1,6	NL Holanda
Irlanda	IE	5,0	5,2	4,1	4,0	2,3	2,5	IE Irlanda
Itàlia	IT	1,5	1,3	7,8	7,6	2,5	2,1	IT Italia
Portugal	PT	0,8	1,5	7,7	7,6	2,1	2,1	PT Portugal
Polònia	PL	4,2	3,8			1,3	2,3	PL Polonia
República Txeca	CZ	5,5	4,5			2,8	3,0	CZ República Checa
Hongria	HU	4,4	4,2			2,0	2,7	HU Hungría

Fonts: Comissió Europea, i FMI

¹ Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, Repùblica Txeca, Eslovàquia, Eslovènia, Hongria, Xipre i Malta.

Fuentes: Comisión Europea, y FMI

¹ Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, República Checa, Eslovaquia, Eslovenia, Hungría, Chipre y Malta

creixen les exportacions un 5,1% enfront del 0,6% de les importacions conseqüència del menor consum nacional.

El mercat laboral continua gaudint d'indicadors positius. La taxa d'atur se situa l'agost en 4,7%, xifra que es manté de gener ençà per davall del 5,0%. Per sectors, el manufacturero va ser l'únic que va eliminar llocs de treball, mentre que la resta de sectors en varen sumar.

En la inflació s'estan notant els efectes de l'encariment del crudi, sobretot, de les gasolines. Al juliol la inflació es va reduir una dècima respecte del mes anterior fins al 4,1%, enfront del 3,2% registrat el mateix període de l'any anterior. La inflació subyacente, la que no inclou els preus dels productes energètics i dels aliments no elaborats, retrocedeix fins al 2,7% al juliol.

Després d'haver elevat disset vegades el tipus d'interès de referència des de juny de 2004, la Reserva Federal mantiene invariable el tipus de referència en 5,25%, en plasmar-se les primeres preocupacions per la desacceleració de la demanda nacional. Però no es descartan nous augmentos si les tensions sobre els preus no cedeixen.

• Japó

El creixement del PIB es debilita en el segon trimestre i registra una taxa del 2,2%, en contrapartida a l'evolució ascendente que es registrava fins a l'últim trimestre de 2005 (4,0%).

Com a conseqüència, les previsions de creixement del FMI es revisen a la baixa per al 2006, fins al 2,7% i es mantenen en el 2,1% per al 2007.

crecer las exportaciones un 5,1% frente al 0,6% de las importaciones consecuencia del menor consumo nacional.

El mercado laboral sigue disfrutando de indicadores positivos. La tasa de paro se sitúa en agosto en el 4,7%, manteniéndose en lo que llevamos de año por debajo del 5,0%. Por sectores, el manufacturero fue el único que eliminó empleos, mientras que el resto de sectores sumaron.

En la inflación se están notando los efectos del encarecimiento del crudo y, sobretodo de las gasolinas. En julio la inflación se redujo una décima respecto al mes anterior hasta el 4,1%, frente al 3,2% registrado el mismo período del año anterior. La inflación subyacente, la que no incluye los precios de los productos energéticos y de los alimentos no elaborados, retrocede hasta el 2,7% en julio.

Después de haber elevado diecisiete veces el tipo de interés de referencia desde junio 2004, la Reserva Federal mantiene invariable el tipo de referencia en el 5,25%, al plasmarse las primeras preocupaciones por la desaceleración de la demanda nacional. Pero no se descartan nuevos aumentos si las tensiones sobre los precios no ceden.

• Japón

El crecimiento del PIB se debilita en el segundo trimestre y registra una tasa del 2,2%, en contrapartida a la evolución ascendente que se registraba hasta el último trimestre de 2005 (4,0%).

Como consecuencia, las previsiones de crecimiento del FMI se revisan a la baja para 2006, hasta el 2,7% y se mantienen en el 2,1% para 2007.

La inversió manté el seu vigor durant el trimestre i el consum privat queda estable gràcies a la creació d'ocupació, mentre que la inversió pública i privada no residencial es desacceleren.

La demanda externa té una aportació negativa al PIB en el segon trimestre.

En el mercat laboral la taxa d'atur de juliol disminueix fins al 4,1%.

L'economia nipona registra al juliol un 0,3% d'inflació i comença així a deixar enrere una llarga sèrie d'anys de deflació. El Banc Central segueix des del passat juliol un procés d'enduriment de la política monetària, abandona la política de tipus zero i eleva el preu dels diners fins al 0,25%.

• Xina

El creixement econòmic xinès s'eleva fins a l'11,3% en el segon trimestre, la qual cosa fa accelerar el seu ja elevat nivell.

Les previsions de tardor del FMI per al 2006 i 2007 són del 10,0% per a ambdós anys.

Els crèdits augmenten a pesar de les mesures preses per a refredar l'economia (pujada del tipus d'interès oficial i enduriment de les condicions de finançament hipotecari).

El superàvit comercial va avançar un 63% respecte del mateix període de l'any anterior. Contràriament, l'entrada de fluxos d'inversió estrangera directa es desaccelera.

Els preus al consum s'acceleren moderadament fins a aconseguir l'1,0% al juliol.

• Divises i petroli

El preu del petroli es deprecia al setembre per la menor tensió entorn del programa nuclear de l'Iran, la menor demanda dels Estats Units i l'anunci de possibilitat d'un nou jaciment al golf de Mèxic. Durant els mesos d'estiu, el cru va estar a l'alça i va arribant en el mes d'agost a una cotització mitjana del Brent, Texas i West Intermediate de quasi 74 dòlars per barril, però per l'apreciació de l'euro enfront del dòlar es redueix lleugerament el mencionat encariment per a la zona euro (57,7 euros).

L'encariment del cru durant els mesos d'estiu és l'efecte de les fortes tensions geopolítiques; i del tancament de la major bossa petrolífera dels Estats Units (això al final va tenir efectes menors als esperats inicialment). L'huracà Ernesto també va pressionar a l'alça els preus del petroli a principis de setembre, pel risc que corrien les indústries petrolieres del golf de Mèxic, que fa un any ja varen ser danyades per l'huracà Katrina.

Des de maig del 2006, el tipus de canvi es manté pròxim a 1,28 dòlar/euro, paritat que no s'aconseguia des de l'abril de l'any anterior.

La lliura manté l'estabilitat respecte de l'euro i el seu tipus de canvi persisteix al voltant de 0,68 lliures/euro.

La inversión mantiene su vigor durante el trimestre, y el consumo privado queda estable gracias a la creación de empleo, mientras que la inversión pública y privada no residencial se desaceleran.

La demanda externa tiene una aportación negativa al PIB en el segundo trimestre.

En el mercado laboral la tasa de paro de julio disminuye hasta el 4,1%.

La economía nipona registra en julio un 0,3% de inflación y comienza así a dejar atrás una larga serie de años de deflación. El Banco Central el pasado julio un proceso de endurecimiento de la política monetaria, abandonando la política de tipos cero y elevando el precio del dinero hasta el 0,25%, .

• China

El crecimiento económico chino se eleva hasta el 11,3% en el segundo trimestre, acelerando su ya elevado nivel.

Las previsiones de otoño del FMI, para 2006 y 2007 son del 10,0% para ambos años.

Los créditos aumentan a pesar de las medidas tomadas para enfriar la economía (subida del tipo de interés oficial y endurecimiento de las condiciones de financiación hipotecaria).

El superávit comercial avanzó un 63% respecto al mismo período del año anterior. Contrariamente la entrada de flujos de inversión extranjera directa se desacelera.

Los precios al consumo se aceleran moderadamente hasta alcanzar el 1,0% en julio.

• Divisas y petróleo

El precio del petróleo se deprecia en septiembre por la menor tensión en torno programa nuclear de Irán; la menor demanda de Estados Unidos; y el anuncio de posibilidad de un nuevo yacimiento en el golfo de México. Durante los meses de verano el crudo estuvo al alza, llegando en el mes de agosto a una cotización media del Brent, Texas y West Intermediate de casi 74 dólares por barril, pero por la apreciación del euro frente al dólar se reduce ligeramente dicho encarecimiento para la Zona Euro (57,7 euros).

El encarecimiento del crudo durante los meses de verano es el efecto de las fuertes tensiones geopolíticas; y del cierre de la mayor bolsa petrolífera de Estados Unidos (esto al final tuvo efectos menores a los esperados inicialmente). El huracán Ernesto también presionó al alza los precios del petróleo a principios de septiembre, por el riesgo que corrían las industrias petrolíferas del Golfo de México, que hace un año ya fueron dañadas por el Huracán Katrina.

Desde mayo de 2006 el tipo de cambio se mantiene próximo a 1,28 dólar/euro, paridad que no se alcanzaba desde abril del año anterior.

La libra mantiene su estabilidad respecto al euro, y su tipo de cambio persiste alrededor de 0,68 libras/euro.

Divises - tipus de canvi mitjà mensual per ecu/euro

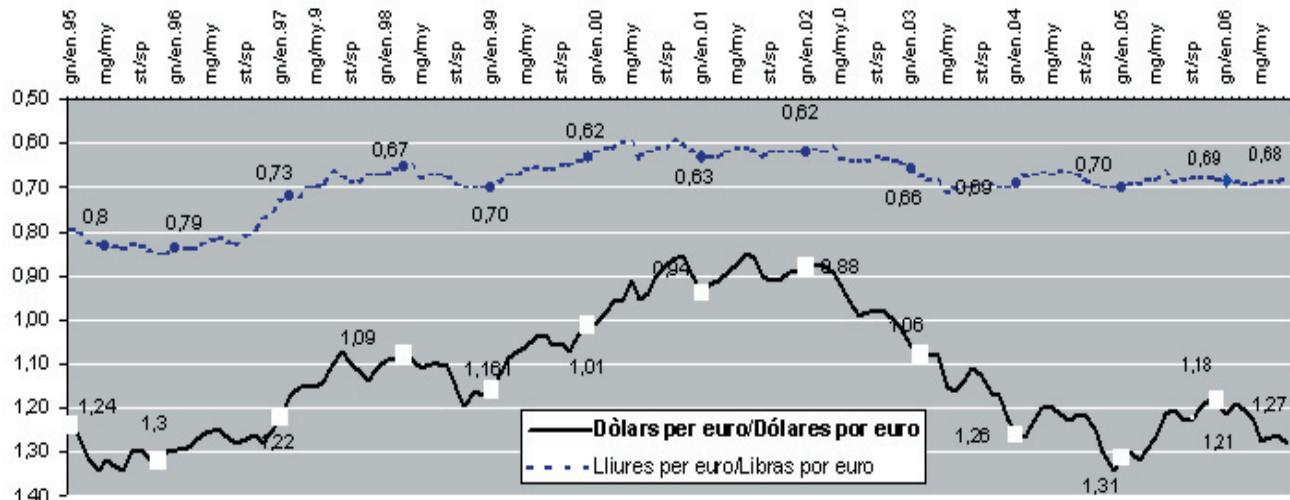
Escala invertida. Valors mostrats per al gener de cada any i el darrer mes de la sèrie.

Font: Banc d'Espanya

Divisas – tipo de cambio medio mensual por ecu/euro

Escala invertida. Valores fijados para enero de cada año y el último mes de la serie.

Fuente: Banco de España

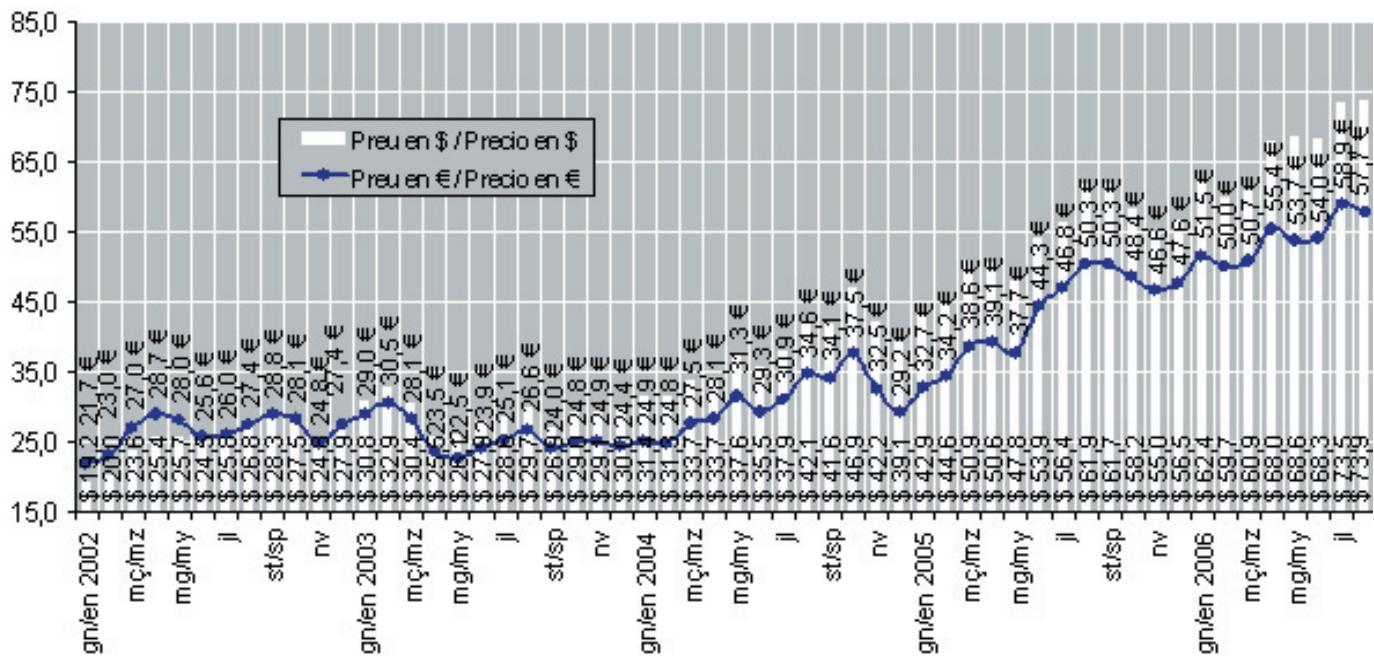

Preu del cru (petroli) per barril en dòlars i euros, mitjana simple dels preus de: Dated Brent, West Texas Intermediate, i Dubai Fateh

Font: Banc d'Espanya, FMI i elaboració pròpia

Precio del crudo (petróleo) por barril en dólares y euros, media simple de los precios de: Dated Brent, West Texas Intermediate, y Dubai Fateh

Fuente: Banco de España, FMI y elaboración propia

- Regne Unit

L'economia britànica gaudeix d'una lleugera recuperació durant la primera meitat de l'any. El seu creixement s'accelera fins al 2,6% durant el segon trimestre, enfront de l'1,7% del mateix període de l'any anterior.

La previsió de creixement per al 2006 es revisa a l'alça fins al 2,7%, la mateixa taxa que per a l'any 2007, segons el FMI.

La demanda nacional presenta taxes de creixement moderades. El consum i la inversió creixen a penes un 1%, i la demanda externa no contribueix positivament al creixement.

En el mercat laboral encara es percep els efectes de la ralentització econòmica de l'any passat. La taxa d'atur augmenta tres dècimes respecte al primer trimestre i se situa en el 5,5%.

Els preus de consum creixen un 2,5% al juny, a causa de l'acceleració dels energètics.

- Zona euro

Per a la Zona Euro, el FMI revisa a l'alça quatre dècimes la previsió de creixement per a enguany fins al 2,4%. Per al 2007 preveu un 2%.

L'economia s'enforteix notablement en el segon trimestre (2,4%), fonamentada per l'acceleració de la inversió privada. Es moderen els avanços del consum privat i públic encara que la millor evolució del mercat laboral possiblement es tradueixi en un increment del consum.

El sector exterior es mostra més positiu gràcies al major dinamisme de l'economia mundial. Les exportacions creixen un 1,3%, i les importacions un 1,2%.

La inflació continua pressionada pels preus energètics, aconseguint el 2,4% al juliol. Però la inflació subjacent es manté moderada ja que el major cost del petroli encara no s'ha traslladat al conjunt de l'economia per mitjà de l'efecte "segona ronda".

El creixement de l'ocupació millora també les perspectives del mercat laboral. La taxa d'atur se situa en el 7,8% al juliol, la xifra més baixa en cinc anys, i es preveu que la productivitat s'acceleri.

- Alemanya

L'economia alemanya accelera el seu creixement fins al 2,4% en el segon trimestre, front el 0,8% del mateix trimestre de l'any anterior.

Les previsions de creixement del FMI per a enguany es revisen també a l'alça fins al 2,0%, set dècimes més que en les previsions donades a la primavera. Aquesta millora s'ha vist afavorida en part pel mundial de futbol i per la pujada de l'IVA a Alemanya (prevista al gener del 2007) que pot dur a que s'avancin decisions de despesa previstes per a l'any pròxim.

- Reino Unido

La economía británica disfruta de una ligera recuperación durante la primera mitad del año. Su crecimiento se acelera hasta el 2,6% durante el segundo trimestre, frente al 1,7% del mismo período del año anterior.

La previsión de crecimiento para 2006 se revisa al alza hasta el 2,7%, la misma tasa que para el año 2007, según el FMI.

La demanda nacional presenta tasas de crecimiento moderadas. El consumo y la inversión crecen apenas un 1%, y la demanda externa no contribuye positivamente al crecimiento.

En el mercado laboral aún se perciben los efectos de la ralentización económica del año pasado. La tasa de paro aumenta tres décimas respecto al primer trimestre y se sitúa en el 5,5%.

Los precios de consumo crecen un 2,5% en junio, debido a la aceleración de los energéticos.

- Zona euro

Para la Zona Euro, el FMI revisa al alza cuatro décimas la previsión de crecimiento para este año hasta el 2,4%. Para 2007 prevé un 2%.

La economía se fortalece notablemente en el segundo trimestre (2,4%), fundamentada por la aceleración de la inversión privada. Se moderan los avances del consumo privado y público aunque la mejor evolución del mercado laboral posiblemente se traduzca en un incremento del consumo.

El sector exterior se muestra más positivo gracias al mayor dinamismo de la economía mundial. Las exportaciones crecen un 1,3%, y las importaciones un 1,2%.

La inflación continúa presionada por los precios energéticos, alcanzando el 2,4% en julio. Pero la inflación subyacente se mantiene moderada puesto que el mayor coste del petróleo todavía no se ha trasladado al conjunto de la economía mediante el efecto "segunda ronda".

El crecimiento del empleo mejora también las perspectivas del mercado laboral. La tasa de paro se sitúa en el 7,8% en julio, la cifra más baja en cinco años, y se prevé que la productividad se acelere.

- Alemania

La economía alemana acelera su crecimiento hasta el 2,4% en el segundo trimestre, frente el 0,8% del mismo trimestre del año anterior.

Las previsiones de crecimiento del FMI para este año se revisan también al alza hasta el 2,0%, siete décimas más que en las previsiones que dadas en primavera. Esta mejora se ha visto favorecida en parte por el mundial de fútbol y por la subida del IVA en Alemania (prevista en enero de 2007) que puede llevar a que se adelanten decisiones de gasto previstas para el año próximo.

El consum, privat i públic, que es redueix després del notable increment en el període anterior, encara que la inversió s'accelera notablement.

La demanda exterior contribueix al creixement del PIB en una dècima.

En el mercat laboral, la taxa d'atur mostra una evolució positiva al descendir dues dècimes al juliol i mantindre's a l'agost, la taxa més baixa dels últims dos anys.

La inflació es manté estable entorn del 2,0% en el segon trimestre. Al juliol aconsegueix el 2,1%, tres dècimes per damunt de l'aconseguida en el mateix mes de l'any anterior.

• França

La previsió de creixement del FMI per a l'economia francesa també es revisa a l'alça, quatre dècimes per al 2006 (2,4%), i dos per al 2007 (2,3%).

En el segon trimestre l'economia francesa avança un 2,6%, 1,2 punts més que en el primer. Pel costat de la demanda el consum persisteix en el seu dinamisme, la inversió avança notablement, i les existències arriben a aportar fins a vuit dècimes al creixement del PIB.

El sector exterior resta creixement al PIB, i les importacions s'incrementen el doble que les exportacions.

La taxa d'atur es redueix fins al 8,7% al juny, quan l'any anterior aquest mateix mes arreplegava una taxa del 9,6%.

• Itàlia

Encara que l'economia italiana aparenta certa recuperació, cal dir que el seu creixement se situa a la cua de les grans economies europees, amb una taxa de l'1,5% en el segon trimestre.

El recent canvi de govern a Itàlia ha situat en la presidència del nou govern a Romà Prodi, el qual ha dut a terme les primeres mesures per a reduir el dèficit públic.

Els preus al consum es mantenen continguts i anoten al juliol una variació del 2,3%.

El consumo, privado y público, que se reduce después del notable incremento en periodo anterior, aunque la inversión se acelera notablemente.

La demanda exterior contribuye al crecimiento del PIB en una décima.

En el mercado laboral, la tasa de paro muestra una evolución positiva al descender dos décimas en julio y mantenerse en agosto, la tasa más baja de los últimos dos años.

La inflación se mantiene estable en torno al 2,0% en el segundo trimestre. En julio alcanza el 2,1%, tres décimas por encima de la alcanzada en el mismo mes del año anterior.

• Francia

La previsión de crecimiento del FMI para la economía francesa también se revisa al alza, cuatro décimas para 2006 (2,4%), y dos para 2007 (2,3%).

En el segundo trimestre la economía francesa avanza un 2,6%, 1,2 puntos más que en el primero. Por el lado de la demanda el consumo persiste en su dinamismo, la inversión avanza notablemente, y las existencias llegan a aportar hasta ocho décimas al crecimiento del PIB.

El sector exterior resta crecimiento al PIB, y las importaciones se incrementan el doble que las exportaciones.

La tasa de paro se reduce hasta el 8,7% en junio, cuando en el año anterior este mismo mes recogía una tasa del 9,6%.

• Italia

Aunque la economía italiana aparenta cierta recuperación, cabe decir que su crecimiento se sitúa a la cola de las grandes economías europeas, con una tasa del 1,5% en el segundo trimestre.

El reciente cambio de gobierno en Italia ha situado en la presidencia del nuevo gobierno a Romano Prodi, quien ha llevado a cabo las primeras medidas para reducir el déficit público.

Los precios al consumo se mantienen contenidos y anotan en julio una variación del 2,3%.

Previsions macroeconòmiques

Dades corregides d'efectes estacionals i de Calendari. Taxes de variació interanuals (en %)

Previsiones macroeconómicas

Datos corregidos de efectos estacionales y calendario. Tasas de variación interanuales (en %)

	2006	2007	
Despesa en consum final	3,8	3,3	Gasto en consumo final
Consum final de les llars ¹	3,6	3,1	Consumo final de hogares ¹
Consum final de les AP	4,3	3,9	Consumo final de AA.PP.
Formació bruta del capital fix	5,8	4,9	Formación bruta de capital fijo
Béns d'equipament	7,0	6,5	Bienes de equipo
Construcció	4,9	3,8	Construcción
Demanda nacional	4,3	3,7	Demandada interna
Exportació de béns i serveis	5,8	5,4	Exportación bienes y servicios
Importació de béns i serveis	8,4	6,8	Importación de bienes y servicios
PIB a preus de mercat	3,4	3,2	PIB a precios de mercado
Ocupació ²	2,9	2,5	Empleo ²
Productivitat per ocupat	0,5	0,7	Productividad por ocupado
AP. Administració Pública			AA.PP: Administraciones Pùblicas
EPA. Enquesta de població activa			EPA. Encuesta de población activa
1. Inclou les ISFLSL			1. Incluye a las ISFLSH
2. Llocs de feina equivalents a temps complet			2. Puestos de trabajo equivalentes a tiempo completo
Font: Ministeri d'Economia i Hisenda, Juliol 2006. Escenari macroeconòmic 2006-2007			Fuente: Ministerio de Economía y Hacienda, Julio 2006. Escenario macroeconómico 2006-2007.

L'economia espanyola creix un 3,7% en el segon trimestre de 2006, una dècima més que en l'anterior i el major ritme des de 2001. Destaquin el millor comportament del sector exterior i la moderació de la demanda nacional.

Les estimacions anuals corresponents al període 2001-2005 de la Comptabilitat Nacional d'Espanya (base 2000) es varen revisar a l'agost. Per a l'any 2005, es puja una dècima l'estimació fins al 3,4%. La previsió de creixement per al 2006, donada pel Ministeri d'Economia i Hisenda, es manté en 3,4%.

El diferencial de creixement amb la zona euro es redueix dues dècimes, però segueix sent positiva i arriba a 1,3 punts. Espanya creix també per sobre del Japó (2,0%) i no molt lluny de la taxa dels Estats Units (3,6%).

• Demanda

La demanda nacional es caracteritza en aquest trimestre per disminuir la seva aportació al creixement en dues dècimes. La pujada de tipus d'interès a Europa i els elevats preus del petroli retreuen el consum (el seu creixement passa del 3,9% al 3,8%) i la inversió, que també es desaccelera dues dècimes (6,1%); excepte la formació bruta de capital fix en béns d'equip que registra una acceleració de mig punt (9,1%).

La demanda externa modera la seva aportació negativa al creixement. Les exportacions passen d'un creixement del 9,5% en el primer trimestre a un 5,3% en el segon, i les importacions, d'un 12,4% a un 7,9%. Les previsions de recuperació econòmica per al 2006 en els països europeus fan augurar millores en les exportacions espanyoles.

La economía española crece un 3,7% en el segundo trimestre de 2006, una décima más que en el anterior y el mayor ritmo desde 2001. Destacan el mejor comportamiento del sector exterior y la moderación de la demanda nacional.

Las estimaciones anuales correspondientes al período 2001-2005 de la Contabilidad Nacional de España (base 2000) se revisaron en agosto. Para el año 2005 se sube una décima la estimación hasta el 3,4%. La previsión de crecimiento para 2006 dada por el Ministerio de Economía y Hacienda, se mantiene en el 3,4%.

El diferencial de crecimiento con la Zona Euro se reduce dos décimas, pero sigue siendo positiva y alcanza los 1,3 puntos. España crece también por encima de Japón (2,0%) y no muy lejos de la tasa de Estados Unidos (3,6%).

• Demanda

La demanda nacional se caracteriza en este trimestre por disminuir su aportación al crecimiento en dos décimas. La subida de tipos de interés en Europa y los elevados precios del petróleo retraen el consumo (su crecimiento pasa del 3,9% al 3,8%) y la inversión, que también se desacelera dos décimas (6,1%); excepto la formación bruta de capital fijo en bienes de equipo que registra una aceleración de medio punto (9,1%).

La demanda externa modera su aportación negativa al crecimiento. Las exportaciones pasan de un crecimiento del 9,5% en el primer trimestre, a un 5,3% en el segundo; y las importaciones de un 12,4% a un 7,9%. Las previsiones de recuperación económica para 2006 en los países europeos llevan a augurar mejoras en las exportaciones españolas.

Evolució i perspectives de l'economia espanyola

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari.

Taxes de variació interanual, Volum encadenat
referència 2000 (en %)

Evolución y perspectivas de la economía española

Datos corregidos de efectos estacionales y calendario.

Tasas de variación interanual, volumen encadenado
referencia 2000 (en %)

	Trimestral								
	2004			2005			2006		
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	
Despesa en consum final	5,0	5,0	4,7	4,4	4,2	4,1	3,9	3,8	Gasto en consumo final
Consum final de les llars	4,5	4,6	4,4	4,4	4,1	3,8	3,8	3,6	Consumo final de hogares
Consum final de les AP	6,8	6,2	5,5	4,3	4,5	4,9	4,4	4,4	Consumo final de AA.PP.
Formació bruta del capital fix	5,4	6,0	6,8	7,4	7,1	6,6	6,3	6,1	Formación bruta de capital fijo
Béns d'equipament	6,9	9,0	9,2	9,8	8,3	8,6	8,6	9,1	Bienes de equipo
Construcció	5,2	5,2	6,0	6,2	6,3	5,6	5,8	5,7	Construcción
Variació d'existències ¹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	Variación de existencias ¹
Demandà nacional ¹	5,2	5,4	5,4	5,3	5,2	5,0	5,0	4,8	Demanda nacional ¹
Exportació de béns i serveis	4,5	3,5	-0,8	1,8	2,5	2,3	9,5	5,3	Exportación bienes y servicios
Importació de béns i serveis	10,9	10,0	5,9	7,7	7,7	6,6	12,4	7,9	Importación de bienes y servicios
PIB a preus de mercat	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,7	PIB a precios de mercado
Ocupació ²	2,5	2,8	2,9	3,1	3,3	3,2	3,2	3,1	Ocupación ²
Atur (% pobl. activa, EPA)	10,7	10,6	10,2	9,3	8,4	8,7	9,1	8,5	Paro (% pobl. activa, EPA)
Índex de preus al consum ³	3,3	3,4	3,3	3,2	3,4	3,5	4,0	3,9	Índice de precios al consumo ³
AP. Administració Pública									AA.PP. Administraciones Pùblicas
EPA. Enquesta de població activa									EPA. Encuesta de población activa
1. Aportació al creixement del PIB a preus de mercat									1. Aportación al crecimiento del PIB a precios mercado
2. Llocs de feina equivalents a temps complet									2. Puestos de trabajo equivalentes a tiempo completo
3. Per a trimestres, mitjana.									3. Para trimestres, media
Font: Ministeri d'Economia, INE									Fuente: Ministerio de Economía ,INE

• Oferta

El sector de la construcció és encara el de major creixement (5,0% de segon trimestre), tot i que disminueix tres dècimes pel que fa al trimestre anterior. Aquesta desacceleració es reflecteix en la moderació de l'obra en edificació. El continu encariment dels habitatges i l'evolució a l'alça dels tipus d'interès provoquen que la inversió estrangera en habitatge espanyol caigu un 15,6% a l'abril.

La branca de la indústria i l'energia registra un 2,9% de creixement en el segon trimestre i mostra continuïtat en la recuperació iniciada durant el tercer trimestre de 2005. L'índex de producció industrial reflecteix també una trajectòria positiva i arriba al juny a una variació anual de 5,4%. Igualment, el nombre d'ocupats en el sector mostra millores.

El sector serveis redueix tres dècimes la seva taxa de creixement (3,5% en el segon trimestre). La desacceleració es dóna tant en els serveis de mercat, que passen del 3,9% al 3,5%, encara que el turisme i el transport registren l'evolució més favorable; com en els serveis de no mercat, que desacceleraren tres dècimes el seu creixement i arriben a 3,4%.

• Ocupació

El mercat laboral es manté pràcticament estable en el segon trimestre, gràcies a la menor creació d'ocupació en serveis que s'ha vist parcialment compensat per l'avanc experimentat en les branques primàries, industrials i de la construcció. L'ocupació mesurada en llocs de treball equivalents a temps complet es redueix una dècima en el segon trimestre, i es

• Oferta

El sector de la construcción continúa siendo el de mayor crecimiento (5,0% de segundo trimestre), aunque disminuye tres décimas frente al trimestre anterior. Esta desaceleración se refleja en la moderación de la obra en edificación. El continuo encarecimiento de las viviendas y la evolución al alza de los tipos de interés provocan que la inversión extranjera en vivienda española caiga un 15,6% en abril.

La rama de la industria y energía registra un 2,9% de crecimiento en el segundo trimestre mostrando continuidad en la recuperación iniciada en el tercer trimestre de 2005. El Índice de producción industrial refleja también una trayectoria positiva, y alcanza en junio una variación anual de 5,4%. Igualmente, el número de ocupados en el sector muestra mejoras.

El sector servicios reduce tres décimas su tasa de crecimiento (3,5% en el segundo trimestre). La desaceleración se da tanto en los servicios de mercado, que pasan del 3,9% al 3,5%, aunque el turismo y el transporte registran la evolución más favorable; como en los servicios de no mercado que desaceleran tres décimas su crecimiento y alcanzan el 3,4%.

• Ocupación

El mercado laboral se mantiene prácticamente estable en el segundo trimestre, gracias a la menor creación de empleo en servicios que se ha visto parcialmente compensado por el avance experimentado en las ramas primarias, industriales y de la construcción. El empleo medido en puestos de trabajo equivalentes a tiempo completo se reduce una décima en el

queda amb una variació anual del 3,1%, fet que suposa la creació de 555 mil llocs de treball en un any.

En el segon trimestre la taxa d'atur es redueix sis dècimes respecte a l'anterior trimestre, fins a arribar al 8,5%. El nombre de desocupats descendeix en 107.700 persones en els darrers 12 mesos i es queda en 1.837.000 persones.

• Preus

La variació de preus manté des del mes de febrer taxes entre el 3,9% i el 4,0%, pràcticament el doble de l'objectiu fixat pel Banc Central Europeu.

Les partides amb major creixement són les d'habitatge (6,8%), transport (5,8%), i aliments i begudes no alcohòliques (4,8%).

La inflació subjacent al juliol (3,1%) s'incrementa sis dècimes respecte de l'any anterior. El preu dels productes energètics manté les fortes alces (10,1%), així com els aliments sense elaboració que arriben a 5,4%.

L'IPC harmonitzat d'Espanya es suavitza fins al 3,8% durant el mes d'agost.

segundo trimestre, y se queda con una variación anual del 3,1%, lo que supone la creación de 555 mil empleos en un año.

En el segundo trimestre la tasa de paro se reduce seis décimas respecto al anterior trimestre, hasta alcanzar el 8,5%. El número de parados desciende en 107.700 personas en los últimos 12 meses y se queda en 1.837.000 personas.

• Precios

La variación de precios mantiene desde el mes de febrero tasas de entre el 3,9% y el 4,0%, prácticamente el doble del objetivo fijado por el Banco Central Europeo.

Las partidas con mayor crecimiento son las de vivienda (6,8%), transporte (5,8%), y alimentos y bebidas no alcohólicas (4,8%).

La inflación subyacente en julio (3,1%) se incrementa seis décimas respecto al año anterior. El precio de los productos energéticos mantiene las fuertes alzas (10,1%), así como los alimentos sin elaboración que alcanzan el 5,4%.

El IPC armonizado de España se suaviza hasta el 3,8% en el mes de agosto.

Evolució i perspectives de l'economia balear Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)										Evolución y perspectivas de la economía balear Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)									
	Anual									Trimestral									
	2003	2004	2005	2006	2003			2004			2005			2006					
	(e)	(a)	(p)		II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II		
Zona €	0,8	1,8	1,4	2,4	0,5	0,6	1,0	1,7	2,2	1,9	1,6	1,2	1,2	1,6	1,7	2,0	2,4	Zona €	
Espanya	3,0	3,2	3,5	3,4	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,7	España	
Balears	0,7	1,5	2,4	2,7	0,6	0,7	0,7	1,1	1,5	1,8	1,9	2,2	2,4	2,5	2,4	2,4	2,8	Baleares	
Mallorca	0,6	1,7	2,6		0,5	0,7	0,7	1,1	1,5	1,8	2,2	2,3	2,6	2,8	2,7	2,6	3,0	Mallorca	
Menorca	1,1	1,8	1,8		1,1	1,0	1,3	1,4	1,6	1,9	2,2	2,2	2,1	1,7	1,3	1,2	1,5	Menorca	
Pitiusas	0,4	1,1	1,2		0,5	0,7	0,3	0,5	1,1	1,4	1,5	1,3	1,2	1,1	1,0	1,4	2,0	Pitiusas	

Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació; INE; Banc d'Espanya
 a: avanç
 e: estimació
 p: previsió

Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación; INE;
 Banco de España
 a: avance
 e: estimación
 p: previsión

L'economia balear continua el procés de recuperació. El segon trimestre de l'any creix un 2,8%, enfront del 2,4% de l'any anterior, gràcies al dinamisme del sector serveis i, en menor grau de la construcció.

La previsió de creixement en 2006 s'eleva situant-se en el 2,7%, dues dècimes més del previst al desembre, gràcies al bon inici de la temporada turística i les perspectives favorables de creixement de les principals economies europees.

Baleares continua marcant taxes de creixement inferiors a les del conjunt nacional, si bé ambdós tendeixen a convergir des de 2003.

• Anàlisi per sectors

En el **sector primari** s'esperen uns resultats millors que l'any anterior, gràcies a la climatologia i a la consolidació de la demanda per una millor temporada turística. La previsió per al 2006 se situa entre el 3,2% i el 3,5%, quan en el 2005 es va registrar una taxa del 2,1%.

El **sector de la indústria i l'energia** continua una lenta recuperació, recolzada per la major activitat general de l'economia balear. L'apreciació de l'euro afecta les exportacions de calçat i bijuteria, encara que la resta d'exportacions registren variacions positives. En el segon trimestre es registra un creixement de l'1,8%, el doble de fa un any. La previsió per al 2006 es queda entre l'1,5% i l'1,8%.

El **sector de la construcció** amb un creixement del 3,7% en el segon trimestre, continua mostrant dinamisme i assumeix els nivells de principis de 2002. En aquesta recuperació contribueixen els increments en el preu de l'habitatge, l'augment de població i els baixos tipus d'interès, a més de la inversió pública en infraestructures socials i transport. La previsió de creixement per al 2006 se situa entre el 3,2% i el 3,5%.

La economía balear continúa el proceso de recuperación. El segundo trimestre del año crece un 2,8%, frente al 2,4% del año anterior, gracias al dinamismo del sector servicios y, en menor medida de la construcción.

La previsión de crecimiento en 2006 se eleva situándose en el 2,7%, dos décimas más de lo previsto en diciembre, gracias al buen inicio de la temporada turística y las perspectivas favorables de crecimiento de las principales economías europeas

Baleares sigue marcando tasas de crecimiento inferiores a las del conjunto nacional, si bien ambas tienden a converger desde 2003.

• Análisis por sectores

En el **sector primario** se esperan unos resultados mejores que el año anterior, gracias a la climatología y a la consolidación de la demanda por una mejor temporada turística. La previsión para 2006 se sitúa entre el 3,2% y el 3,5%, cuando en el 2005 se registró una tasa del 2,1%.

El **sector de la industria i la energía** continúa una lenta recuperación, apoyada por la mayor actividad general de la economía balear. La apreciación del euro afecta a las exportaciones de calzado y bisutería, aunque el resto de exportaciones registran variaciones positivas. En el segundo trimestre se registra un crecimiento del 1,8%, el doble de hace un año. La previsión para 2006 se queda entre el 1,5% y el 1,8%.

El **sector de la construcción** con un crecimiento del 3,7% en el segundo trimestre, sigue mostrando dinamismo y asume los niveles de principios de 2002. En esta recuperación contribuyen los incrementos en el precio de la vivienda, el aumento de población y los bajos tipos de interés, además de la inversión pública en infraestructuras sociales y transporte. La previsión de crecimiento para 2006 se sitúa entre el 3,2% y el 3,5%.

El **sector serveis** continua amb els avanços que es van iniciar a principis de 2004. El Valor Afegit Brut assumeix un increment del 2,8%, la major taxa des del quart trimestre de 2001. Aquesta acceleració es recolza en totes les activitats de serveis, millora l'afluència turística, es reforça el comerç, s'incrementa el nombre de passatgers, i l'activitat financer reacciona positivament. La recuperació econòmica balear s'ha vist afavorida per la major afluència turística dels nostres principals clients turístics (alemanys, britànics, i nacionals). El que du a preveure un final de temporada turística millor que la de l'any anterior. La previsió per al 2006 s'ubica en una forquilla d'entre el 2,5% i el 2,8%.

- **Anàlisi per illes**

Mallorca continua la recuperació. El creixement en el segon trimestre va ser del 3,0%, per damunt del segon trimestre de 2005 (2,6%). L'afluència turística s'incrementa un 10% fins a juliol, reflectint la millor evolució de la temporada turística. La construcció, encara que amb un pes menor, també evoluciona favorablement.

L'economia de **Menorca** registra en el segon trimestre 2006 un creixement de l'1,5% taxa que se situa per davall de la registrada el 2005 (2,1%), però per damunt de la del primer trimestre (1,2%). La temporada alta mostra signes de recuperació, amb la qual cosa és previsible que continuï la reactivació.

Les **Pitiüses** acceleren el seu creixement en el 2006 i registren una taxa del 2,0% en el segon trimestre, quan un any enrere van registrar un 1,2%. Aquesta recuperació es basa en la major afluència turística, amb notable increment del turisme espanyol, i en menor grau del britànic i l'italià.

El **sector servicios** continúa con los avances que se iniciaron a principios de 2004. El Valor Añadido Bruto asume un incremento del 2,8%, la mayor tasa desde el cuarto trimestre de 2001. Dicha aceleración se apoya en todas las actividades de servicios, mejora la afluencia turística, se refuerza el comercio, se incrementa el número de pasajeros, y la actividad financiera reacciona positivamente. La recuperación económica balear se ha visto favorecida por la mayor afluencia turística de nuestros principales clientes turísticos (alemanes, británicos, y nacionales). Lo que lleva a prever un fin de temporada turística mejor que la del año anterior. La previsión para 2006 se ubica en una horquilla de entre el 2,5% y el 2,8%.

- **Análisis por islas**

Mallorca continúa la recuperación. El crecimiento en el segundo trimestre fue del 3,0%, por encima del segundo trimestre de 2005 (2,6%). La afluencia turística se incrementa un 10% hasta julio, reflejando la mejor evolución de la temporada turística. La construcción, aunque con un peso menor, también evoluciona favorablemente.

La economía de **Menorca** registra en el segundo trimestre 2006 un crecimiento del 1,5% tasa que se sitúa por debajo de la registrada el 2005 (2,1%), pero por encima de la del primer trimestre (1,2%). La temporada alta muestra signos de recuperación, con lo que es previsible que continúe la reactivación.

Las **Pitiusas** aceleran su crecimiento en el 2006 y registran una tasa del 2,0% en el segundo trimestre, cuando un año atrás registraron un 1,2%. Dicha recuperación se basa en la mayor afluencia turística, con notable incremento del turismo español, y en menor medida del británico y el italiano.

Agricultura, ramaderia i pesca			Agricultura, ganadería y pesca		
Taxes de variació interanual del PIB a preus constants (en %)			Tasas de variación interanual del PIB a precios constantes (en %)		
2001	2002	2003	2004 (e)	2005 (a)	2006 (p)
0,3	2,6	1,0	5,1	2,1	3,2 a 3,5

a: avanç
e: estimació
p: previsió
Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació

a: avance
e: estimación
p: previsión
Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación

La previsió de creixement interanual per a l'any 2006 del sector **agropesquer** se situa entre un 3,2% i un 3,5%.

Ara per ara, la climatologia ha tingut un comportament positiu per al camp, per la qual cosa s'esperen uns resultats millors que l'any anterior. A més es consolida la demanda interna gràcies a una millor temporada turística.

La tendència en l'evolució del nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social cau en el segon trimestre de l'any i arriba a una taxa de -2,0%. A **Mallorca**, la tendència cau un -2,6%, mentre que **Menorca** i les **Pitiüses** es mantenen estables.

• Agricultura

La producció de patata de Sa Poba a **Mallorca** enguany ascendeix a 40.000 tones, de les quals 25.000 s'han destinat a l'exportació. A pesar d'haver estat un hivern molt fred, circumstància que ha provocat el retard en el creixement de la planta, la campanya de producció de la patata mallorquina ha estat d'una qualitat immillorable.

S'avança la recollida de la collita de l'ametlla i la garrova a principis d'agost, a conseqüència de les altes temperatures que s'han registrat durant tot el mes de juliol. S'espera que els preus siguin més o menys com l'any passat: 50 cèntims d'euro per al quiló de garrova i 5,95 euros per al quiló de bessó d'ametlla. Es calcula que en total es recolliran 4.000 tones de bessó.

La falta de precipitacions durant el mes d'abril provocarà una pèrdua del 35% de la collita de gra a l'illa de **Menorca**. Al abril va ploure un 25% menys del normal, fet que va repercutir de manera negativa en l'engreix del gra. La producció de gra a Menorca és deficitària, cosa que obliga a comprar fora part de l'aliment per al bestiar. El gra es destina gairebé íntegrament a l'alimentació del bestiar, tot i que encara hi ha agricultors que mantenen viva la tradició d'elaborar pa.

La collita de cereals d'enguany a **Mallorca** serà similar a la campanya anterior, devers 60.000 tones. L'any 2004 es va arribar a unes 100.000. El preu dels cereals a Mallorca cau fins als mateixos valors de 1983 (ha baixat a 11 cèntims d'euro per quiló).

La previsión de crecimiento interanual para el año 2006 del sector **agropesquero** se sitúa entre un 3,2% y un 3,5%.

La climatología ha tenido un comportamiento positivo para el campo, lo que hace que se esperen unos mejores resultados que el año anterior. Además se consolida la demanda interna gracias a una mejor temporada turística.

La tendencia en la evolución del número de trabajadores afiliados a la Seguridad Social cae en el segundo trimestre del año y llega a una tasa del -2,0%. En **Mallorca** la tendencia cae un -2,6%, mientras que **Menorca** y las **Pitiúses** se mantienen estables.

• Agricultura

La producción de patata de Sa Poba en **Mallorca** este año asciende a unas 40.000 toneladas, de las cuales 25.000 se han destinado a la exportación. A pesar de haber sido un invierno muy frío, lo que ha provocado el retraso en el crecimiento de la planta, la campaña de producción de la patata mallorquina sea de una calidad inmejorable.

Se adelanta la recogida de la cosecha de la almendra y la algarroba a principios de agosto, como consecuencia de las altas temperaturas que se han registrado durante todo el mes de julio, se espera que los precios sean más o menos como el año pasado; 50 céntimos de euro para el kilo de algarroba y 5,95 euros para el kilo de almendra. Se calcula que en total se recogerán 4.000 toneladas de almendra pelada.

La falta de precipitaciones durante el mes de abril, provocará una pérdida del 35% de la cosecha de grano en la isla de **Menorca**. En abril llovió un 25% menos del normal, lo que repercutió de manera negativa en el engorde del grano. La producción de grano en Menorca es deficitaria, el que obliga a comprar fuera parte del alimento para el ganado. El grano se destina casi íntegramente a la alimentación del ganado, aunque todavía hay agricultores que mantienen viva la tradición de elaborar pan.

La cosecha de cereales del presente año en **Mallorca** será similar a la anterior campaña, unas 60.000 toneladas, el 2004 se llegaron unas 100.000. El precio de los cereales en Mallorca cae hasta los mismos valores que 1983 (ha bajado a 11 céntimos de euro por kilo).

Indicadors de l'agricultura i la pesca			Indicadores de la agricultura y la pesca		
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T_{t-k}^t(\%)$			
Afiliats a la SS ¹	2T 8.276	↘ -2,0	Afiliados a la SS ¹		
Agricultura i ramaderia	2T 7.440	↘ -2,0	Agricultura y ramadería		
Pesca	2T 836	↘ -2,0	Pesca		
Facturació elèctrica (MWh)	jul 8.421	↗ 0,0	Facturación eléctrica (MWh)		
Gasoil B, vendes (m ³)	jun 10.283	↗ 12,1	Gasóleo B, ventas (m ³)		
Matriculació de tractors	mar 12	↗ 65,3	Matriculación de tractores		
					
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T_{t-k}^t(\%)$			
Afiliats a la SS ¹	2T 6.784	↘ -2,6	Afiliados a la SS ¹		
Agricultura i ramaderia	2T 6.247	↘ -2,6	Agricultura y ganadería		
Pesca	2T 537	↘ -2,7	Pesca		
Facturació elèctrica (MWh)	jul 5.919	↗ 1,1	Facturación eléctrica (MWh)		
Gasoil B, vendes (m ³)	jun 7.535	↗ 13,1	Gasóleo B, ventas (m ³)		
					
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T_{t-k}^t(\%)$			
Afiliats a la SS ¹	2T 845	↗ 1,6	Afiliados a la SS ¹		
Agricultura i ramaderia	2T 683	↗ 2,8	Agricultura y ganadería		
Pesca	2T 162	↘ -3,3	Pesca		
Facturació elèctrica (MWh)	jul 747	↘ -5,9	Facturación eléctrica (MWh)		
Gasoil B, vendes (m ³)	jun 959	↗ 1,9	Gasóleo B, ventas (m ³)		
					
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia $T_{t-k}^t(\%)$			
Afiliats a la SS ¹	2T 647	↗ 0,4	Afiliados a la SS ¹		
Agricultura i ramaderia	2T 510	↗ -0,1	Agricultura y ganadería		
Pesca	2T 137	↗ 2,2	Pesca		
Facturació elèctrica (MWh)	jul 1.755	↗ -0,9	Facturación eléctrica (MWh)		
Gasoil B, vendes (m ³)	jun 1.789	↗ 14,8	Gasóleo B, ventas (m ³)		
Font: Gesa-Endesa, CLH, TTSS, SOIB, DGT, ISM			Fuente: Gesa-Endesa, CLH, TTSS, SOIB,DGT, ISM		
1. Assalariats i autònoms			1. Asalariados y autónomos		

La plaga de la mosca de la fruita afecta la totalitat dels cultius d'**Eivissa**. El Consell Insular inicia una campanya que es perllongarà fins al novembre, per a eradicar l'epidèmia. La mosca de la fruita és una plaga endèmica a les illes que provoca els majors danys en les collites de fruites i cítrics i limita el cultiu de determinades fruites d'estiu. Aquesta plaga afecta els cítrics, figueres, préssecos, nespres o prunes.

La facturació de la cooperativa de vendes Agro**Eivissa** augmenta un 25% les vendes d'hortalisses eivissenques. Un terç de les vendes es destina al sector de l'hostaleria. Els augmentos destacats de les vendes es produueixen entre els consumidors residents després que dos grans superfícies comercials implantades a Eivissa hagin apostat per la comercialització més intensa de les hortalisses produïdes a l'illa.

Enguany es calcula que la producció de raïm de **Mallorca** estarà entorn dels 5 milions de quilos a tota l'illa, comptant amb les denominacions d'origen Binissalem i Pla i Llevant

La plaga de la mosca de la fruta afecta a la totalidad de los cultivos de **Ibiza**. El Consejo Insular inicia una campaña que se prolongará a finales de noviembre, para erradicar la epidemia. La mosca de la fruta, es una plaga endémica en las islas, que provoca los mayores daños en las cosechas de frutas y cítricos, limitando el cultivo de determinadas frutas de verano. Esta plaga afecta a los cítricos, higueras, melocotones, nísperos o ciruelas.

La facturación de la cooperativa de ventas Agro**Eivissa** aumenta un 25% las ventas de hortalizas ibicencas. Un tercio de las ventas se destina al sector de la hostelería. Los aumentos destacados de las ventas se producen entre los consumidores residentes después de que dos grandes superficies comerciales implantadas en Ibiza, hayan apostado por la comercialización más intensa de las hortalizas producidas a la isla.

Este año se calcula que la producción de uva de **Mallorca** estará en torno a los 5 millones de kilos en toda la isla, contando con las denominaciones de origen *Binissalem* y

Exportacions des de les Balears
 Principals mercaderies agràries exportades
 Gener a maig de 2006

Exportaciones desde Baleares
 Principales mercancías agrarias exportadas
 Enero a mayo 2006

Producte Principals mercats exterior	Tones Toneladas	Var. (%)		Milers d'€ Miles de €	Var. (%)	Producte Principales mercados exteriores
Patates	↗ 20.927,6	46,6	↗	14.033	91,4	Patatas
Regne Unit	13.644,7	51,6		10.546	116,6	Reino Unido
Dinamarca	4.450,6	14,2		2.081	9,8	Dinamarca
Goma de garroví	↗ 737	25,6	↗	8.727	45,5	Goma de garrofín
Alemanya	206,9	-17,4		3.072	14,2	Alemania
Dinamarca	140	460,0		1.863	454,3	Dinamarca
Garrofes	→ 1760	0,0	↗	864	36,9	Algarrobas
Ametles	→ 119,1	-0,5	↘	675	-15,9	Almendras
Vins i licors	↘ 55,2	-70,3	↗	681	1,1	Vinos y licores
Alemanya	-	-		239	15,8	Alemania

Instituto Español de Comercio Exterior (ICEX)

Institut Espanyol de Comerç Exterior (ICEX)

i les identificacions geogràfiques Vi de la Terra. La verema que s'inicia a l'agost, serà un poc inferior al 2005 (6 milions de quilos) a causa de la sequera que ha reduït el volum de raïm.

• **Ramaderia**

En la indústria porquina de **Mallorca**, segons Mercapalma, el descens de porcs sacrificats a l'escorxador Carn Illa, va arribar el 2005 al 40% de les tones sacrificades en 2004, un percentatge similar al registrat durant aquest últim exercici en relació amb el 2003. Aquest descens de la cabanya insular és conseqüència dels costs d'insularitat, que els fa no competitius amb altres comunitats autònombes, i també que la producció de la sobrassada permet dur gènere de qualsevol banda, ja que el 92% de les 35.000 tones de porc que consumeixen les Balears s'importa.

A **Menorca**, està previst que a la darreria d'agost entri en funcionament la nova planta envasadora de llet. La capacitat d'envasament de la nova planta Menorca Llet, amb una plantilla de 15 treballadors (empresa creada per la unió de Coinga i la Corporación Alimentaria Peñasanta), és entre 24 i 29 milions de litres de llet l'any, xifra que significa que treballarà amb la meitat de producció de llet de l'illa. És la planta lletera més gran a les Balears i permetrà als ramaders reduir la dependència de Kraft. Actualment, Menorca compta només amb dues grans indústries que compren la llet a les explotacions: la multinacional Kraft i Coinga.

Davant l'edifici que l'alberga, s'ha instal·lat una nova planta de producció de formatge Coinga, amb una inversió de 9 milions d'euros.

A escala internacional, l'empresa Kraft va anunciar que doblarà la seva superfície de producció a la Península,

Pla i Llevant, y las identificaciones geográficas Vino de la Tierra. La vendimia que se inicia en agosto, será un poco inferior al 2005 (6 millones de kilos) debido a la sequía que ha reducido el volumen de uva.

• **Ganadería**

En la industria porcina de **Mallorca**, según Mercapalma, el descenso de cerdos sacrificados en el matadero Carne Isla, llegó en 2005 al 40% de las toneladas sacrificadas en 2004, un porcentaje similar al registrado durante este último ejercicio en relación a 2003. Este descenso de la cabaña insular es consecuencia de los costes de insularidad, que los hace no competitivos con otras comunidades autónomas, así como a que la producción de la sobrasada permitió traer género de cualquier parte puesto que el 92% de las 35.000 toneladas de cerdo que consume Baleares se importa.

En **Menorca**, está previsto que a finales de agosto entre en funcionamiento la nueva planta envasadora de leche. La capacidad de envase de la nueva planta Menorca Llet, con una plantilla de 15 trabajadores, empresa creada por la unión de Coinga y la "Corporación Alimentaria Peñasanta" es de entre 24 y 29 millones de litros de leche el año, lo que significa que trabajará con la mitad de producción de leche de la isla. Es la planta lechera más grande en las Baleares y permitirá a los ganaderos reducir su dependencia de Kraft. Actualmente, Menorca cuenta sólo con dos grandes industrias que compran la leche en las explotaciones: la multinacional Kraft y Coinga.

Ante el edificio que lo alberga, se ha instalado una nueva planta de producción de queso Coinga, con una inversión de 9 millones de euros.

A nivel internacional, la empresa Kraft anunció que duplicará su superficie de producción en la Península, tras la compra

després de la compra del grup nord-americà *United Biscuits*. A partir d'ara comptarà amb més de 2.000 empleats i 11 plantes de producció.

• Pesca

La producció pesquera declarada a les Illes Balears en el segon trimestre de 2006 va ser de 740.686 kg, amb un valor en primera venda de 5.220.723 euros.

Si ho comparam amb el mateix trimestre de 2005 (907.404 kg, i 6.369.241 euros), aquestes dades suposen una disminució del 18,4% en pes i del 18,0% en valor econòmic. El preu mitjà del peix s'ha incrementat, aquesta vegada, només un 0,4% (de 7,02 €/kg a 7,05 €/kg).

Comparant les llistes d'espècies, es comprova que, respecte de les deu principals captures, a penes hi ha canvis: el més notori és la substitució en 2006 de l'alatxa (espècie poc preuada) pel lluç. Les principals espècies en captures són la xucla, el gerret, la gamba rosada, el pop, el sorell i el peix de fons.

Pel que fa al valor econòmic en primera venda, les 10 primeres espècies són gairebé les mateixes, amb el canvi de l'escamarlà pel jonquillo, i la xucla i el gerret per l'escorball.

• Mercats exteriors

Les exportacions de *patata* destinada al Regne Unit i als països escandinavus augmenten en el lapse de gener a maig un -91,4% en valor i un 46,6% en volum respecte del mateix període de l'any anterior.

La principal destinació és el Regne Unit, amb el 61% del tubercle exportat, Alemanya i els països escandinavus especialment Dinamarca, es reparteixen el 31% i el 8% restant es distribueix entre França, Bèlgica, Irlanda, Polònia i Suïssa. L'any passat se'n varen exportar 18.820 tones (24.500 tones al 2004), descens que va ser a causa de la baixada de producció per causes climatològiques. Les varietats més importants de la patata mallorquina conreades a la comarca de Sa Pobla són les *Maris Peer*, la *Marfona* i la *patata Maris Bard*.

Les exportacions de *goma de garroví* continuen com a cultiu capdavanter per volum d'exportació respecte dels altres productes agroindustrials. En valor, se n'han exportat 8,7 milions d'euros, quantitat que suposa un augment del 45,5% respecte a la dada de 2005. La firma mallorquina dedicada a l'exportació d'aquest producte (Carob, SA) el ven a més de 23 països com a complement alimentari o com a colorant per a la indústria pirotècnica. La goma de garroví és un estabilitzant natural molt utilitzat en l'alimentació: s'utilitza en productes carnissos, de peix, de confiteria, aliments infantils, mermelades, postres làctics, salses, gelats, flams i gelatinas.

Les vendes a l'exterior de garroves es mantenen estables.

L'exportació d'*ametxes* registra un descens del -15,9% en valor.

Quant a les vendes a l'exterior de vins i licors, se n'ha facturat un total de 681.000 euros, fet que suposa un augment de l'1,1%, amb un augment en el preu unitari de venda.

del grupo norteamericano United Biscuits. A partir de ahora contará con más de 2.000 empleados y 11 plantas de producción.

• Pesca

La producción pesquera declarada en las Islas Baleares en el segundo trimestre de 2006 fue de 740.686 kg, con un valor en primera venta de 5.220.723 euros.

Si lo comparamos con el mismo trimestre de 2005 (907.404 kg, y 6.369.241 euros), estos datos suponen una disminución del 18,4% en peso y del 18,0% en valor económico. El precio mediano del pescado se ha incrementado, esta vez, sólo un 0,4% (de 7,02 €/kg a 7,05 €/kg).

Comparando las listas de especies, se comprueba que, respecto de las diez principales capturas, apenas hay cambios: el más notorio es la sustitución en 2006 de la alacha (especie pocopreciada) por la merluza. Las principales especies en captura son la chupa, el caramel, gamba rosada, pulpo, el jurel y el mero.

Por lo que respecta al valor económico en primera venta, las 10 primeras especies son casi las mismas, con el cambio de la cigala por el chanquete y la chupa y caramel por el corvalla.

• Mercados exteriores

La *patata* de exportación destinada al Reino Unido y a los países escandinavos aumenta en el lapso de enero a mayo un -91,4% en valor y un 46,6% en volumen respecto del mismo periodo del año anterior.

El principal destino es el Reino Unido, con el 61% del tubérculo exportado, Alemania y los países escandinavos especialmente Dinamarca, se reparten el 31% y el 8% restante se distribuye entre Francia, Bélgica, Irlanda, Polonia y Suiza. El año pasado se exportaron 18.820 toneladas (24.500 toneladas en el 2004), descenso que fue debido a la bajada de producción por causas climatológicas. Las variedades más importantes de la patata mallorquina cultivadas en la comarca de Sa Pobla son las *Maris Peer*, la *Marfona* y la *Maris Bard*.

Las exportaciones de *goma de garrofín* continúan como cultivo líder por volumen de exportación respecto de los otros productos agroindustriales. En valor, se han exportado 8,7 millones de euros, cantidad que supone un aumento del 45,5% respecto al dato de 2005. La firma mallorquina dedicada a la exportación de este producto "Carob S.A.", lo vende además de a 23 países como complemento alimentario o como colorante por la industria pirotécnica. La goma de garrofín es un estabilizador natural muy utilizado en la alimentación: se utiliza en productos cárnicos, de pescado, de confitería, alimentos infantiles, mermeladas, postres lácticos, salsas, helados, flanes y gelatinas.

Las ventas al exterior de *algarrobas* se mantienen estables.

La exportación de *almendras* registra un descenso del -15,9% en valor.

En cuanto a las ventas al exterior de vinos y licores, se han facturado un total de 681 mil euros, hecho que supone un aumento del 1,1%, con un aumento en el precio unitario de venta.

4.2 Indústria i energia

Industria y energía

Branques de la indústria i l'energia

Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)

Ramas de la industria y la energía

Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)

Anual				Trimestral															
2003	2004	2005	2006	2003				2004				2005				2006			
(e)	(a)	(p)		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
PIB	0,9	0,7	1,2	1,5 - 1,8	0,4	0,7	1,1	1,2	1,0	0,9	0,6	0,4	0,7	0,9	1,3	1,7	1,5	1,8	

Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
a: avanç e: estimació p: previsió

Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación
a: avance e: estimación p: previsión

Indicadors de la indústria i l'energia

Indicadores de la industria y la energía

		Darrera dada			Cicle-tendència		
		Último dato	Ciclo-tendencia	T _{t+k} (%)			
Facturació energia elèctrica total (MWh)		jul	477.650	↗	3,0	Facturación energía eléctrica total (MWh)	
Facturació energia elèctrica indústria (MWh)		jul	23.938	↗	1,9	Fact. Ener. Elec. Industria (MWh)	
Índex d'activitat industrial		mg	176,1	↗	1,7	Indice de actividad industrial	
Indicador de producció industrial		jn	132,9	↗	5,1	Indicador de producción industrial	
Afiliats Seguretat Social	2T	32.460	↗	1,1	Afiliados Seguridad Social		
Energia elèctrica, gas i aigua	2T	3.336	↗	4,8	Energía eléctrica, gas y agua		
Alimentació, begudes i tabac	2T	5.893	↗	2,7	Alimentación, bebidas y tabaco		
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	2T	3.435	↘	-7,7	Textil, confección, cuero y calzado		
Fusta i suro	2T	2.001	↘	-2,4	Madera y corcho		
Paper, edició i arts gràfiques	2T	2.812	↗	4,2	Papel, edición y artes gráficas		
Indústria química	2T	579	↗	-0,2	Industria química		
Metalurgia i fabricació prod. metal.lics	2T	3.746	↗	7,9	Metalurgia y fabricación prod. Metálicos		
Prod. minerals no metal.lics (incl.CB)	2T	3.268	↗	1,9	Prod. minerales no metálicos (incl.CB)		
Fabricació de material de transport	2T	2.388	↗	3,3	Fabricación de material de transporte		
Altres indústries	2T	5.002	↘	-2,5	Otras industrias		

El sector de la indústria i l'energia continua recuperant-se de mica en mica, basant-se en la major activitat general de l'economia balear. Es registra un creixement de l'1,8% al segon trimestre de 2006, el doble que fa un any i el màxim des del quart trimestre de 2004.

El nombre de persones afiliades al sector en el segon trimestre de l'any se situa en 32.460, xifra que representa la major afiliació des del tercer trimestre del 2000 amb un ritme d'avancé estable de l'1,1%.

A **Mallorca** l'afiliació registra creixements als subsectors energètics, agroalimentari i de materials per a la construcció, mentre que minva al sector del calçat.

A **Menorca** l'impuls prové dels sectors energètic i agroalimentari, mentre que minva al sectors del calçat i de la bijuteria.

Les **Pitiüses** continuen mostrant el sector de la indústria i l'energia més dinàmic de les Balears, tot i el seu poc pes relatiu. La millora se centra en les activitats d'energia, agroalimentari i tèxtil.

• Energia

Continua creixent la facturació elèctrica, que avança un 3,0% tendencial al juliol. Les altes temperatures que incrementen l'ús de l'aire condicionat, l'augment demogràfic i la bona temporada turística potencien la demanda elèctrica. Al mes

El sector de la industria y la energía continúa con una paulatina recuperación, apoyada por la mayor actividad general de la economía balear. Se registra un crecimiento del 1,8% en el segundo trimestre de 2006, el doble que hace un año y máximo desde el cuarto trimestre de 2004.

El número de personas afiliadas en el sector en el segundo trimestre del año se sitúa en 32.460, cifra que representa la mayor afiliación desde el tercer trimestre del 2000 con un ritmo de avance estable del 1,1%.

En **Mallorca** la afiliación registra crecimientos en los subsectores energéticos, agroalimentario y de materiales para la construcción, mientras que mengua en el sector del calzado.

En **Menorca** el impulso proviene de los sectores energético y agroalimentario, mientras que mengua en los sectores del calzado y de la bisutería.

Las **Pitiúses** continúan mostrando el sector de la industria y la energía como el más dinámico de las Baleares, a pesar de su poco peso relativo. La mejora se centra en las actividades de energía, agroalimentario y textil.

• Energía

Continúa creciendo la facturación eléctrica, que avanza un 3,0% tendencial en julio. Las altas temperaturas que fomentan el uso del aire acondicionado, el aumento demográfico, y la buena temporada turística potencian la demanda eléctrica.

	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)		Facturació energia elèctrica total (MWh)	
		↑	↓		
Facturació energia elèctrica total (MWh)	Jul	378.367	↗	2,7	Facturación energía eléctrica total (MWh)
Facturació energia elèctrica indústria (MWh)	Jul	19.994	↗	2,3	Facturación energía eléctrica industria (MWh)
Afiliats Seguretat Social	2T	25.557	→	0,7	Afiliados Seguridad Social
Energia elèctrica, gas i aigua	2T	3.022	↗	4,3	Energía eléctrica, gas y agua
Alimentació, begudes i tabac	2T	4.487	↗	2,1	Alimentación, bebidas y tabaco
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	2T	2.051	↘	-9,5	Textil, confección, cuero y calzado
Fusta i suro	2T	1.512	↘	-4,8	Madera y corcho
Paper, edició i arts gràfiques	2T	2.261	↗	2,8	Papel, edición y artes gráficas
Metalurgia i fabricació prod. metal.lics	2T	3.031	↗	7,7	Metalurgia y fabricación prod. Metálicos
Prod. Minerals no metal.lics (incl.CB)	2T	2.815	↗	2,1	Prod. Minerales no metálicos (incl.CB)
Fabricació de material de transport	2T	1.829	→	1,5	Fabricación de material de transporte
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)		Facturació energia elèctrica total (MWh)	
		↑	↓		
Facturació energia elèctrica total (MWh)	Jul	36.408	↗	3,1	Facturación energía eléctrica total (MWh)
Facturació energia elèctrica indústria (MWh)	Jul	2.725	↘	-2,6	Facturación energía eléctrica industria (MWh)
Afiliats Seguretat Social	2T	4.715	→	0,9	Afiliados Seguridad Social
Energia elèctrica, gas i aigua	2T	230	↗	6,9	Energía eléctrica, gas y agua
Alimentació, begudes i tabac	2T	833	↗	2,7	Alimentación, bebidas y tabaco
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	2T	1.200	↘	5,9	Textil, confección, cuero y calzado
Fusta i suro	2T	349	↗	6,9	Madera y corcho
Paper, edició i arts gràfiques	2T	300	↗	12,4	Papel, edición y artes gráficas
Metalurgia i fabricació prod. metal.lics	2T	363	↗	5,6	Metalurgia y fabricación prod. Metálicos
Prod. Minerals no metal.lics (incl.CB)	2T	244	↗	3,1	Prod. Minerales no metálicos (incl.CB)
Fabricació de material de transport	2T	347	↗	10,8	Fabricación de material de transporte
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)		Facturació energia elèctrica total (MWh)	
		↑	↓		
Facturació energia elèctrica total (MWh)	Jul	62.875	↗	4,3	Facturación energía eléctrica total (MWh)
Facturació energia elèctrica indústria (MWh)	Jul	1.219	↗	6,2	Facturación energía eléctrica industria (MWh)
Afiliats Seguretat Social	2T	2.188	↗	8,0	Afiliados Seguridad Social
Energia elèctrica, gas i aigua	2T	84	↗	23,0	Energía eléctrica, gas y agua
Alimentació, begudes i tabac	2T	573	↗	7,5	Alimentación, bebidas y tabaco
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	2T	184	↗	6,3	Textil, confección, cuero y calzado
Fusta i suro	2T	140	↗	6,6	Madera y corcho
Paper, edició i arts gràfiques	2T	251	↗	8,9	Papel, edición y artes gráficas
Metalurgia i fabricació prod. metal.lics	2T	352	↗	12,2	Metalurgia y fabricación prod. Metálicos
Prod. Minerals no metal.lics (incl.CB)	2T	209	↘	-2,3	Prod. Minerales no metálicos (incl.CB)
Fabricació de material de transport	2T	212	↗	9,3	Fabricación de material de transporte

Font: TTSS, Gesa-Endesa, DG d'Economia, INE, MCYT

Fuente: TTSS, Gesa-Endesa, DG de Economía, INE, MCYT

de juliol es varen batre vuit rècords històrics de demanda elèctrica al sistema **Mallorca - Menorca**.

La potència elèctrica instal·lada en el sistema Mallorca - Menorca arriba actualment, després de la recent incorporació de dues turbines a *Cas Tresorer*, a 1.360 MWG; la punta prevista de demanda per aquest any és de 1.060 MGW. El sistema elèctric de les **Pitiüses** és capaç de generar una potència de devers 220 megavats.

En el mes de julio se batieron ocho récords históricos de demanda eléctrica en el sistema **Mallorca - Menorca**.

La potencia eléctrica instalada en el sistema **Mallorca - Menorca** llega actualmente, tras la reciente incorporación de dos turbinas en Ca's Tresorer, los 1.360 MWG, siendo la punta prevista de demanda para este año de 1.060 MGW. El sistema eléctrico de las **Pitiusas** es capaz de generar una potencia de alrededor de 220 megavatios.

• Indústria

El perfil que la facturació elèctrica a la indústria està registrant els darrers mesos sembla que tendeix a estabilitzar-se. Per illes, **Menorca** continua amb taxes negatives de creixement, cosa que es tradueix en el manteniment d'un perfil de moderada desacceleració. **Mallorca i les Pitiüses** continuen en valors positius.

El juny l'indicador de la producció industrial reflecteix un nou increment tendencial (5,1%), si bé una mica més moderat que els experimentats de gener ençà (5,9% al maig enfront del 7,5% al març).

La fàbrica de calçat Yanko a **Mallorca**, després que s'hagi autoritzat l'acomiadament de 115 treballadors, està estudiant la possibilitat de garantir-ne la viabilitat.

D'altra banda, a mitjan agost, la centenària fàbrica de Majorica a Manacor, **Mallorca**, creada en 1897, va acabar de ser demolida. Des del setembre de 2005, l'antiga fàbrica només s'utilitzava ja com a nau d'exposició per a les visites que feien els turistes a la zona. L'actual fàbrica es troba al polígon industrial del municipi, mentre que les botigues es troben en un local de la mateixa població.

• Exportacions

La bona marxa de l'activitat comercial a escala internacional i la recuperació econòmica, lenta però constant, de la zona euro, han tingut un efecte expansiu de les exportacions de productes procedents de les Illes.

El subsector de *ropa i complementos*, que en l'acumulat de gener a maig assoleix un valor de 1,2 milions d'euros, incrementa les vendes un 64,1% respecte al mateix període de l'any anterior.

Les vendes del subsector del *calçat* de gener a maig arriben a un import de 53,1 milions d'euros, un -7,7% menys que el mateix lapse de l'any anterior, segueix sent el capítol arancelari de les Illes que més ven a l'exterior (el 42% de les vendes de calçat balear es fan a l'exterior). La ràpida incorporació de països de gran potencial productiu com la Xina o l'Índia ha revolucionat la situació del comerç mundial i d'amplis sectors de l'economia exposats a la competència internacional.

La Comissió Europea està cercant un substitut a l'actual sistema d'aranzels que actualment se està imposant al calçat de cuiro importat des de la Xina i el Vietnam i que acaba el proper 7 d'octubre. En concret, l'arancel suplementari definitiu seria del 16,5% per al calçat xinès i del 10% per al vietnamita, una mica inferiors als que s'havien posat ja temporalment. Aquesta mesura afectarà l'11% del total del mercat de calçat que es ven a les tendes de la Unió Europea.

Quant a la *joyeria i bijuteria* destaca el millor comportament de la joieria, en què s'augmenten les vendes un 117,7% mentre que disminueixen les de bijuteria. L'Associació Espanyola de Fabricants Exportadors de Bijuteria, Accessoris i Complements (SEBIME), entitat que agrupa les empreses que representen la pràctica totalitat del sector en el país, ha creat el distintiu "Bijuteria d'Espanya" amb el qual s'identifiquen els productors nacionals a les fires i els concursos internacionals en què participa l'Associació. Aquest logotip té per objectiu reforçar la identitat i el

Industria

El perfil que la facturación eléctrica en la industria está registrando los últimos meses parece tender a estabilizarse. Por islas, **Menorca** continúa con tasas negativas de crecimiento, lo que se traduce con el mantenimiento de un perfil de moderada desaceleración. **Mallorca y las Pitiusas** continúan en valores positivos.

En junio el indicador de la producción industrial refleja un nuevo incremento tendencial (5,1%), si bien algo más moderado que los experimentados desde principio de año (5,9% en mayo frente al 7,5% en marzo).

La fábrica de calzado Yanko en **Mallorca**, después de que se haya autorizado el despido de 115 de sus trabajadores, está estudiando la posibilidad de garantizar la viabilidad.

Por otro lado, a mediados de agosto, la centenaria fábrica de Majorica en Manacor, **Mallorca**, creada en 1897, acabó siendo demolida. Desde el septiembre de 2005, la antigua fábrica sólo se utilizaba ya como nave de exposición para las visitas que realizaban los turistas a la zona. La actual fábrica se encuentra en el polígono industrial del municipio, mientras que las tiendas se encuentran en un local de la misma población.

• Exportaciones

La buena marcha de la actividad comercial a nivel internacional, y la recuperación económica, lenta pero constante, de la Zona Euro, han tenido un efecto expansivo de las exportaciones de productos procedentes de las Islas.

El subsector de *ropa y complementos*, que en el acumulado de enero a mayo llega a un valor de 1,2 millones de euros, incrementa las ventas un 64,1% respecto al mismo período del año anterior.

Las ventas del subsector del *calzado* de enero a mayo llegan a un importe de 53,1 millones de euros, un -7,7% menos que el mismo lapso del año anterior, sigue siendo el capítulo arancelario de las Islas que más vende al exterior (el 42% de las ventas de calzado balear se hacen en el exterior). La rápida incorporación de países de gran potencial productivo como China o India, han revolucionado la situación del comercio mundial y de amplios sectores de la economía expuestos a la competencia internacional.

La Comisión Europea está buscando un sustituto al actual sistema de aranceles que actualmente se está imponiendo al calzado de cuero importado desde China y Vietnam y que acaba el 7 de octubre. En concreto, el arancel suplementario definitivo sería del 16,5% para el calzado chino y del 10% para el vietnamita, algo inferiores a los que se habían puesto ya temporalmente. Esta medida afectará al 11% del total del mercado de calzado que se vende en las tiendas de la Unión Europea.

En cuanto a la *joyería y bisutería* destaca el mejor comportamiento de la joyería que aumenta las ventas un 118% mientras que disminuyen las de bisutería. La Asociación Española de Fabricantes Exportadores de Bisutería, Accesorios y Complementos (SEBIME), entidad que agrupa a las empresas que representan la práctica totalidad del sector en el país, ha creado el distintivo "Bisutería de España" con el cual se identifica a los productores nacionales en las diferentes ferias y certámenes internacionales en los cuales participa la Asociación. Este logotipo tiene como objetivo

posicionament de la bijuteria espanyola, enfront de competidors com ara els asiàtics. La seu central de SEBIME es troba en Maó, **Menorca**, que per tradició i lideratge en nombre d'empreses ocupa un lloc molt destacat en aquest àmbit a Espanya i a Europa. SEBIME promociona la bijuteria, accessoris i els complementos a través de fires comercials i diferents iniciatives.

El valor de les exportacions de *mobles*, entre gener i abril, es va situar en 4,5 milions d'euros, un 94% superior al mateix període de l'any anterior. Les vendes continuen concentrades en l'expansió de multinacionals hoteleres balears al Carib.

reforzar la identidad y el posicionamiento de la bisutería española, frente competidores como los asiáticos. La sede central de SEBIME se encuentra en Mahón, **Menorca**, que por tradición y liderazgo en número de empresas ocupa un lugar muy destacado en este ámbito en España y Europa. SEBIME promociona la bisutería, accesorios y los complementos a través de ferias comerciales y diferentes iniciativas.

El valor de las exportaciones de *muebles*, entre enero y abril, se situó en 4,5 millones de euros, un 94% superior al mismo periodo del año anterior. Las ventas continúan concentradas en la expansión de multinacionales hoteleras baleares en el Caribe.

Exportacions de societats amb seu a les Balears.

Principals béns industrials exportats.

Gener a maig de 2006

Producte Principals mercats exteriors	Milers d'€ Miles de €	Var. (%)	Producto Principales mercados exteriores
Pell, cuiro i tèxtil			
Pell preparada	797	-42,2	Piel preparada
Japó	130	7,2	Japón
Roba i complements	1.264	64,1	Prendas y complementos
Brasil	339	1.361,8	Brasil
Països Baixos	249	60,4	Países bajos
Calçat	53.045	-7,7	Calzado
Marroc	8.167	-29,3	Marruecos
França	8.083	1,6	Francia
Itàlia	8.000	3,4	Italia
Alemanya	5.908	10,6	Alemania
Regne Unit	3.534	-16,6	Reino Unido
Estats Units	2.900	11,0	Estados Unidos
Grècia	2.204	20,2	Grecia
Portugal	1.876	-18,4	Portugal
Japó	1.532	-40,4	Japón
Bèlgica	1.278	-27,9	Bélgica
Pell excepte pelleteria i cuiro	1.264	239,8	Piel excepto peletería y cuero
Bijuteria i joieria			
Joieria	1.493	117,7	Joyería
Estats Units	399	334,9	Estados Unidos
Turquia	270	207.930,8	Turquía
Bijuteria	3.231	-5,0	Bisutería
Estats Units	612	-3,6	Estados Unidos
França	482	-8,7	Francia
Campanetes	1.623	-13,0	Campanillas
Estats Units	349	20,0	Estados Unidos
Aixetes			
Aixetes	5.600	25,7	Grifería
Hongria	1.110	367,8	Hungría
França	760	-27,3	Francia
Alemanya	730	-5,5	Alemania
Àustria	619	-28,1	Austria
Mobles			
República Dominicana	3.085	1.379,0	Méjico
Mèxic	1.293	-17,0	República Dominicana

Font: Consell Superior de Cambres de Comerç

Fuente: Consejo Superior de Cámaras de Comercio

4.3 Construcció

Construcción

Evolució del sector de la construcció Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)								Evolución del sector de la construcción Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)										
Anual				Trimestral														
2003	2004	2005	2006	2003			2004			2005			2006					
(e)	(a)	(p)		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III (a)	IV(p)	I(p)	II(p)	
PIB	1,1	1,4	2,5	3,2 – 3,5	1,2	1,0	1,1	0,9	1,3	1,1	1,4	1,9	2,2	2,4	2,6	2,9	3,3	3,7

e: estimació p: previsió a: avanç

Font: Conselleria d'Economía, Hisenda i Innovació

e: estimación p: previsión a: avance

Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación

Indicadors de la construcció

Indicadores de la construcción

	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k} (%)	
		jun	2T
Assalariats - Balears	jun	51.172	↗ 15,4
Assalariats – Mallorca	2T	40.005	↗ 13,6
Assalariats – Menorca	2T	4.772	↗ 12,2
Assalariats – Pitiüses	2T	6.395	↗ 20,3
Autònoms ¹ – Balears	jun	15.496	↗ 3,3
Autònoms ¹ – Mallorca	2T	12.363	↗ 1,8
Autònoms ¹ – Menorca	2T	1.483	↗ 13,1
Autònoms ¹ – Pitiüses	2T	1.650	↗ 10,9
Consum aparent cement (tones)	mar	133.250	↗ 24,6
Consum betum asfàltic (tones)			Consumo betún asfáltico (Toneladas)
Preu habitatge (€/m ²)	2T	2.192,6	↗ 11,3
Preu habitatge fins a 2 anys d'antiquetat	2T	2.298,7	8,2*
Palma	jun	2.237	↗ 13,6*
Manacor	jun	1.577	↗ 3,8*
Inca	jun	1.591	↗ 16,8*
Maó	jun	2.025	↗ 15,8*
Ciutadella de Menorca	jun	1.857	↗ 4,9*
Eivissa	jun	2.078	↗ 19,6*
Sant Antoni de Portmany	jun	1.796	↗ 19,3*
Preu habitatge amb més de 2 anys d'antiquetat (€/m ²)	2T	2.166,1	↗ 12,9*

Font: MTSS, Oficemen, Associació de Constructors de Balears, Ministeri de Foment, Ministeri de l'Habitatge, i Sociedad de Tasación.

*. Variació interanual

Fuente: MTSS, Oficemen, Asociación de Constructores de Baleares, Ministerio Fomento, Ministerio Vivienda, y Sociedad de Tasación

*. Variación interanual

El sector de la construcció manté l'acceleració en el creixement i amb la taxa del segon trimestre (3,7%), quatre dècimes per damunt el trimestre anterior, arriba als nivells del començament de 2002.

El creixement de l'any 2005 és de 2,5% i la previsió de 2006 oscil·la entre el 3,2% i el 3,5% interanual, atesa l'evolució de la construcció residencial i de l'obra pública durant el primer semestre de l'any. El sector es troba en una fase expansiva, a pesar d'haver-hi lleugers indicis de desacceleració que no arriben a consolidar-se.

Durant el mes de juny es varen registrar més de 51.000 assalariats en el sector. La variació del 15,4% mostra la ferma tendència de la construcció a la comunitat autònoma. Anàlogament, el nombre d'assalariats del segon trimestre s'incrementa un 13,6% a **Mallorca**, un 12,2% a **Menorca** i un 20,3% a les **Pitiüses**.

El sector de la construcción mantiene la aceleración en su crecimiento, y con la tasa del segundo trimestre (3,7%), cuatro décimas por encima del trimestre anterior, alcanza los niveles de principios de 2002.

El crecimiento del año 2005 es del 2,5% y la previsión de 2006 oscila entre el 3,2% y el 3,5% interanual, dado la evolución de la construcción residencial y de la obra pública en el primer semestre del año. El sector se encuentra en una fase expansiva, a pesar de haber ligeros indicios de desaceleración que no llegan a afianzarse.

En el mes de junio se registraron más de 51.000 asalariados en el sector. La variación del 15,4% muestra la firme tendencia de la construcción en la Comunidad autónoma. Análogamente, el número de asalariados del segundo trimestre se incrementa un 13,6% en **Mallorca**, un 12,2% en **Menorca**, y un 20,3% en **Pitiüses**.

Indicadors avançats de la construcció			Indicadores adelantados de la construcción				
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _t (%)				
Visats d'obra nova			Visados de obra nueva				
Nombre d'Habitatges	mg/my	1.523	➔ 0,0*	Número de viviendas			
Superfici a construir (m ²)	mg/my	258.473	↗ 2,9*	Superficie a construir (m ²)			
Pressuposts (milers d'€)	mg/my	126.595	↗ 4,2*	Presupuestos (miles de €)			
Noves hipoteques en finques rústiques (milers d'€)	mg/my	62.065	↗ 23,2	Nuevas hipotecas en fincas rústicas (miles de € constantes)			
Noves hipoteques en finques urbanes sobre habitatges (milers d'€ constants)	mg/my	508.356	↗ 11,1	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre viviendas(miles de € constantes)			
Noves hipoteques en finques urbanes sobre solars (milers d'€ constants)	mg/my	69.818	↗ 36,8	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre solares (miles de € constantes)			
Noves hipoteques en finques urbanes sobre altres urbanes (milers d'€ constants)	mg/my	164.436	➔ 1,3	Nuevas hipotecas en fincas urbanas sobre otras urbanas (miles de € constantes)			
Licitació pública T ₁₅ (milers d'€ constants)	mg/my	84.305	↘ -24,2	Licitación pública T ₁₅ (miles de € constantes)			
Font: INE i Ministeri d'Habitatge			Fuente: INE y Ministerio de Vivienda.				
Dades amb € constants base 1er Trim 2005.			Datos en € constantes base 1er Trim 2005				
*. Variació interanual			*. Variación interanual				

De la mateixa manera, el consum de ciment, amb un increment del 24,6% al març, reflecteix una forta tendència positiva.

La desacceleració de preus que es percebia en 2005 es veu lleugerament frenada a l'inici de 2006. En el segon trimestre el preu de l'habitatge lliure a les Balears és de 2.192,6 euros per metre quadrat i la variació d'11,3% (quan en 2005 era de 15,1%). Per primera vegada en un any i mig la variació dels preus d'habitació usat (12,9%) és superior al nou (8,2%).

La millora de la xarxa viària ha incrementat la demanda d'habitacions a les poblacions situades per on passa.

Les transaccions tant d'habitació nou com de segona mà segueixen augmentant. En el primer trimestre de 2006, el nombre total de transaccions d'habitacions nous és de 1.861, amb la qual cosa pràcticament es duplica pel que fa als registrats en el mateix període de l'any anterior (952). Les transaccions d'habitacions de segona mà ascendeixen a 3.628, un 19,9% més que en el primer trimestre de 2005.

A pesar dels elevats increments de preus d'habitacions, la pujada dels tipus d'interès i l'increment del període de venda, les aminoracions en el ritme de vendes no s'han constatat.

Durant el primer semestre de l'any a les Balears es varen acumular 7.846 habitatges visats, un 20,9% més que el mateix període de l'any anterior, segons les dades del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Balears. En la distribució per illes, a **Mallorca** es varen visar 5.493 habitatges, amb una variació del 16,8%; a **Menorca**, 852, amb variació del 2,4%, i a les **Pitiüses**, 1.501, on més es varen incrementar (57,5%).

El Banc Central Europeu continua la política d'augment de tipus d'interès iniciada el desembre de 2005. L'EURIBOR a la fi d'agost se situa en 3,61%, quan fa un any estava en 2,21%. En el conjunt nacional, el 93% de les hipoteques són a tipus variable, la qual cosa provoca que les repercussions de l'increment de tipus es percebin a curt termini.

Del mismo modo, el consumo de cemento con un incremento del 24,6% en marzo, refleja una fuerte tendencia positiva.

La desaceleración de precios que se percibía en 2005 se ve ligeramente frenada a inicios de 2006. En el segundo trimestre el precio de la vivienda libre en Baleares es de 2.192,6 euros por metro cuadrado, y la variación del 11,3% (cuando en 2005 fue del 15,1%). Por primera vez en año y medio la variación de los precios de vivienda usada (12,9%) es superior a la nueva (8,2%).

La mejora de la red viaria ha incrementado la demanda de viviendas en las poblaciones situadas junto a su paso.

Las transacciones tanto de vivienda nueva como de segunda mano siguen aumentando. En el primer trimestre de 2006 el número total de transacciones de viviendas nuevas es de 1.861 con lo que prácticamente se duplica a las registradas en el mismo período del año anterior (952). Las transacciones de viviendas de segunda mano ascienden a 3.628, un 19,9% más que en el primer trimestre de 2005.

A pesar de los elevados incrementos de precios de viviendas, la subida de los tipos de interés y el incremento del período de venta, las aminoraciones en el ritmo de ventas no se han constatado.

Durante le primer semestre del año en Baleares se acumularon 7.846 viviendas visadas, un 20,9% más que el mismo periodo del año anterior, según los datos del Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares. En la distribución por islas, en **Mallorca** se visaron 5.493 viviendas visadas, con una variación del 16,8%; en **Menorca** 852, con variación del 2,4%; y en **Pitiusas** 1.501, siendo ésta la isla donde más se incrementaron (57,5%).

El Banco Central Europeo continúa con la política de aumento de tipos de interés iniciada en diciembre de 2005. El EURIBOR a un año a finales de agosto se sitúa en el 3,61% cuando hace un año estaba en el 2,21%. En el conjunto nacional, el 93% de las hipotecas son a tipo variable, lo que hace que las repercusiones del incremento de tipos se perciban a corto plazo.

La licitació pública a les Balears arriba a 84 milions d'euros constants de 2005, fet que ha suposat una disminució de -25,6%, quan en el mateix període de l'any passat va tenir un increment de 3,6%. A l'Aeroport de Menorca, AENA ha llicitat tres noves obres, aquestes tres actuacions suponen un import superior a 15,5 milions d'euros per a implantar nous sistemes i millorar la qualitat de les instal·lacions de l'Aeroport.

La licitación pública en Baleares alcanza los 84 millones de euros constantes de 2005 lo que ha supuesto una disminución del -25,6%, cuando en el mismo período de tiempo del año pasado tuvo un incremento del 3,6%. En el Aeropuerto de Menorca, AENA ha licitado tres nuevas obras, estas tres actuaciones suponen un importe superior a 15,5 millones de euros para implantar nuevos sistemas y mejorar la calidad de las instalaciones del citado aeropuerto.

4.4 Serveis

Servicios

Evolució del sector dels serveis Taxes de variació del PIB a preus constants (en %)												Evolución del sector de los servicios Tasas de variación del PIB a precios constantes (en %)															
Anual				Trimestral												2003			2004			2005			2006		
2003	2004	2005	2006	(e)	(a)	(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
PIB	0,5	1,7	2,5	2,7-3,0			0,3	0,5	0,6	0,6	1,1	1,5	1,8	2,2	2,3	2,5	2,6	2,5	2,4	2,4	2,8						

Font: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
a: avanç
e: estimació
p: previsió

Fuente: Consejería de Economía, Hacienda e Innovación
a: avance
e: estimación
p: previsión

Indicadors dels serveis

Indicadores de los servicios

			Darrera dada/ Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia		T_{t-k}^t (%)	
				↑	↓		
Assalariats ¹		jul	326.367	↗	7,3	Asalariados ¹	
		2T	248.660	↗	5,2		
		2T	21.070	↗	2,6		
		2T	35.318	↗	6,2		
Autònoms		jul	61.568	→	1,8	Autónomos	
Matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer	mg/my		3.678	↘	-17,5	Matriculación de automóviles de turismo para alquiler	

Fonts: TS, Gesa-Endesa, INE, Anfac
1. Sèrie revisada. Inclou règim especial de la llar des de gener 2001

Fuentes: TTSS, Gesa-Endesa, INE, Anfac
1. Serie revisada. Incluye régimen esp. del hogar desde enero 2001

El sector dels serveis prossegueix amb la recuperació que es registra des de finals del 2003. Destaca la pronunciada acceleració en aquest darrer trimestre (2,8%). La recuperació econòmica de les principals economies europees, fa preveure la continuïtat en la millora de l'activitat en el segon semestre.

Destaquen el bon comportament del turisme i el transport. Entre gener i juliol s'ha registrat un increment del 8,8% en el nombre de turistes respecte al mateix període de l'any anterior, amb un increment de la despesa turística total del 12,8% (gener-juliol) i supera ja la despesa global de tot l'any 2005.

Continua el fort increment en la creació d'ocupació en serveis. Especialment en les Pitiüses i Mallorca.

Descendeix la matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer (-17,5), que des de principis d'any manté tendències negatives de creixement.

El sector de los servicios prosigue con la recuperación que se registra desde finales del 2003. Destaca la acusada aceleración en este último trimestre (2,8%). La recuperación económica de las principales economías europeas, hace prever la continuidad en la mejora de la actividad en el segundo semestre.

Destacan el buen comportamiento del turismo y el transporte. Entre enero y julio se ha registrado un incremento del 8,8% en el número de turistas respecto al mismo período del año anterior, con un incremento del gasto turístico total del 12,8% (enero-julio) y supera ya el gasto global de todo el año 2005.

Continúa el fuerte incremento en la creación de ocupación en servicios. Especialmente en las Pitiusas y Mallorca.

Desciende la matriculación de automóviles de turismo para alquiler (-17,5), que desde principios de año mantiene tendencias negativas de crecimiento.

Comerç	Comercio			
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)		
Índex de vendes al detall - termes constants.	jul 122,4	➔ -0,8	Índice de ventas al detalle – términos constantes.	
Índex d'ocupació comerç al detall	jul 107,4	↗ 4,9*	Índice de ocupación comercio minorista	
Matriculació vehicles de càrrega per a distribució	jul 223	↗ 6,8	Matriculación vehículos carga para distribución	
	jul 164	↗ 7,0		
	jul 21	↗ ➡ 0,9		
	jul 38	↗ 10,6		
Afiliats a la SS activitat comerç i reparació	2T06 87.309	↗ 2,7	Afiliados a la SS actividad comercio y reparación	
	2T06 69.493	↗ 2,3		
	2T06 7.857	↗ 4,8		
	2T06 9.959	↗ 4,8		

Font: INE, TGSS, DGT

* Variació anual

Fuente: INE, TGSS, DGT

* Variación anual

• Comerç

La major part dels indicadors de comerç mostren variacions positives en tendència, la qual cosa palesa el dinamisme de la demanda interna balear.

L'índex de vendes al detall base 2005 en termes constants, que elabora l'Institut Nacional d'Estadística, manté la tendència i se situa el juliol en 122,4 en comparació al nacional, que és de 107,3 pel mateix període. En aquest índex, es recullen les vendes de comerç minoristes, que són clarament superiors a l'època estival. Es tracta, per tant, d'un indicador estacional i que presenta millors símptomes en la temporada alta. No obstant això, alguns comerciants de les zones turístiques veuen amb preocupació la disminució de part dels ingressos per la prohibició de venda de tabac als seus establiments arran de la nova llei antitabac.

Quant a l'índex d'ocupació del comerç al detall, que mostra l'evolució de l'ocupació tant assalariada com no assalariada, augmenta un 4,9% respecte del mateix mes de l'any precedent. Aquest índex va en sintonia amb les dades extretes dels registres de la Seguretat Social que mostren increments positius en la tendència a totes les illes per l'activitat de comerç i reparació. Segons les patronals del sector, AFEDECO i PIMECO, s'espera ingressar més de 90 milions d'euros durant les rebaixes d'estiu.

A l'entrada de l'agost s'ha signat el conveni col·lectiu del comerç a les Balears per a tres anys, la qual cosa donarà una major estabilitat laboral al sector. Per a enguany suposarà una pujada salarial del 4% i es compensarà amb caràcter retroactiu qualsevol desviació de la inflació que superi aquest percentatge.

• Comercio

La mayor parte de los indicadores de comercio muestran variaciones positivas en tendencia, que demuestra el dinamismo de la demanda interna balear.

El Índice de Ventas al por Menor base 2005 en términos constantes, que elabora el Instituto Nacional de Estadística, mantiene su tendencia y se sitúa en julio en 122,4, en comparación con el nacional que es de 107,3. En este índice se recogen las ventas de comercio minoristas que son claramente superiores en la época estival, se trata, por lo tanto, de un indicador estacional y que presenta mejores síntomas durante la temporada alta. Algunos comerciantes de las zonas turísticas ven con preocupación la disminución de parte de los ingresos por la prohibición de venta de tabaco en sus establecimientos a raíz de la nueva ley antitabaco.

El Índice de ocupación del comercio al por menor, que muestra la evolución de la ocupación tanto asalariada como no asalariada, aumenta un 4,9% respecto al mismo mes del año precedente. Este índice va en sintonía con los datos extraídos de los registros de la Seguridad Social que muestran incrementos positivos en la tendencia en todas las islas para la actividad de comercio y reparación. Según las patronales del sector, Afedeco y Pimeco, se espera ingresar más de 90 millones de euros durante las rebajas de verano.

A principios de agosto se ha firmado el convenio colectivo del comercio en Baleares por tres años lo que dará una mayor estabilidad laboral al sector. Para este año supondrá una subida salarial del 4%, y se compensará con carácter retroactivo cualquier desviación de la inflación que supere este porcentaje.

Crèdit i estalvi			Crédito y ahorro			
	Darrera dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia	T _{t-k} (%)		
Dipòsits (milions d'€)	1T06	14.531,09	➔	0,8	Depósitos (millones €)	
Crèdits (milions d'€)	1T06	31.451,1	↗	24,7	Créditos (millones €)	
Noves Hipoteques (millions d'€)	mg/my	933,4	↗	20,6	Nuevas Hipotecas (millones €)	
Núm. Noves Hipoteques	mg/my	6.115	↗	9,0	Núm. Nuevas Hipotecas	
Afiliats a la SS activitat intermediació financera	2T06	9.402	➔	1,2	Afiliados a la SS actividad intermediación financiera	
	2T06	8.771 	➔	0,8		
	2T06	156 	↗	3,0		
	2T06	475 	↗	10,0		

Font: BE, INE, TGSS

Fuente: BE, INE, TGSS

Un indicador d'inversió al comerç és el de matriculacions de vehicles de càrrega per a la distribució, en les quals s'observen augmentos positius en tendència a totes les illes, fet que reafirma l'optimisme en el sector comercial.

L'Enquesta anual de serveis 2003, que elabora l'Institut Nacional d'Estadística, indica que el comerç suposa el 23,1% del VAB del sector dels serveis, i supera en un 3% les activitats característiques del turisme en volum de negoci —tot i que cal tenir en compte que el comerç és una activitat caracteritzada per una ràpida rotació de les mercaderies i això fa que la ràtio benefici/volum de facturació sigui molt menor que en les activitats pròpiament turístiques.

Destaca l'expansió del comerç regentat per ciutadans d'origen xinès a algunes barriades de les principals poblacions de les Balears. Aquest comerç fa ús de les xarxes d'importació i distribució de mercaderia xinesa ja estableguda, i suposa una major competència al mercat, sobretot als segments de parament i decoració de gamma baixa.

La Llei 11/2001, de 15 de juny, d'ordenació de l'activitat comercial a les Illes Balears, imposà una moratorià per a l'obertura de nous centres comercials de gran superfície. El Tribunal de Defensa de la Competència diu que aquesta mesura, tot i que afavoreix el petit comerç, és perjudicial per als consumidors perquè es creen barreres d'entrada que limiten la competència. En aquest sentit, el grup angloamericà Value Retail, està a l'espera d'obtenir les oportunes llicències per a l'obertura d'un nou centre comercial outlet de grans firmes a **Mallorca**. Avui per avui, el 60% de la superfície comercial de l'alimentació a les Balears és ocupada per tres empreses: Eroski, Caprabo i Mercadona.

• Institucions de crèdit i estalvi

Els tipus de referència del Banc Central Europeu continuen pujant, cosa que es trasllada progressivament al mercat. No obstant això, se situen en nivells històricament baixos en general, tant en termes reals com nominals —és a dir,

Un indicador de inversión en el comercio es el de matriculaciones de vehículos de carga para la distribución, en las que se observan aumentos positivos en tendencia en todas las islas, lo que reafirma el optimismo en el sector comercial.

La Encuesta Anual de Servicios 2003 que elabora el Instituto Nacional de Estadística indica que el comercio supone el 23,1% del VAB del sector de los servicios, y supera en un 3% a las actividades características del turismo en volumen de negocio —a pesar que hay que tener en cuenta que el comercio es una actividad caracterizada por una rápida rotación de las mercancías, lo que hace que el ratio beneficio/volumen de facturación sea bastante menor que en las actividades propiamente turísticas.

Destaca la expansión del comercio regentado por ciudadanos de origen chino en algunas barriadas de las principales poblaciones de Baleares. Este comercio utiliza las redes chinas ya establecidas de importación y distribución de mercancía, y supone una mayor competencia para el mercado, sobre todo en los segmentos de menaje y decoración de gama baja.

La Ley 11/2001 de 15 de junio, de Ordenación de la Actividad Comercial en las Islas Baleares, impuso una moratoria para la apertura de nuevos centros comerciales de gran superficie. El Tribunal de Defensa de la Competencia dice que esta medida, aun cuando favorece el pequeño comercio, es perjudicial para los consumidores porque se crean barreras de entrada que limitan la competencia. En este sentido, el grupo angloamericano Value Retail, se encuentra a la espera de obtener las oportunas licencias para la apertura de un nuevo centro comercial outlet de grandes firmas en **Mallorca**. Hoy por hoy, el 60% de la superficie comercial de la alimentación en Baleares está ocupada por tres empresas: Eroski, Caprabo y Mercadona

• Instituciones de crédito y ahorro

Los tipos de referencia del Banco Central Europeo continúan subiendo, lo que se traslada progresivamente al mercado. Sin embargo, se sitúan en niveles históricamente bajos en general, tanto en términos reales como nominales

descomptant la taxa d'inflació, ja que només la superen en algunes dècimes. És per això que la demanda de finançament del sector privat encara és robusta. El mes d'agost l'euríbor, principal referència del mercat hipotecari, se situa en 3,6% i es tracta de l'onzena pujada consecutiva.

Els crèdits dels bancs, caixes i cooperatives d'estalvi pugen fins a 31.451,1 milions d'euros amb variacions positives de la tendència (24,7%), fet que demostra la manca de signes d'alentiment per mor d'una política monetària més contractiva. És possible que els efectes es comencin a notar a mitjà termini, ja que aquesta és la dada corresponent al primer trimestre, quan encara no s'havia produït la darrera pujada del juny.

El principal component del finançament als particulars, les hipoteques per habitatges, continuen amb una demanda elevada, afavorida principalment per la bona marxa de l'economia, l'increment de l'ocupació i l'augment demogràfic. Les noves hipoteques continuen en tendència creixent, tant pel que fa al nombre com a l'import. A les Balears, l'import mitjà hipotecat fou de 153.000 euros, lleugerament inferior al de la media nacional.

Segons un informe de Funcas, fins al primer trimestre de 2005 s'havien formalitzat prop de 3.000 microcrèdits per un import que superava els 25 milions d'euros, la qual cosa va permetre crear entorn de 6.000 llocs de feina directes a tota Espanya. Cal destacar-ne, també, l'alt percentatge suscrit per ciutadans estrangers, majoritàriament dones que volen muntar un petit negoci.

Els dipòsits comptabilitzats a les Balears pel Banc d'Espanya durant el primer trimestre del 2006 arriben a 14.531,09 milions d'euros, xifra que fa que es mantingui estable la tendència.

Cal fer referència al desfasament que sofreix la banca espanyola entre l'estalvi i la inversió, és a dir, capta menys dipòsits que préstecs. Per això, devers al 60% dels recursos per finançar les hipoteques provenen de l'exterior. Segons el Banc d'Espanya, la banca espanyola és més rendible però menys solvent que l'europea.

De l'ocupació en el sector financer cal destacar l'estabilitat a nivell de les Balears segons dades de la Seguretat Social per l'activitat d'intermediació financera. Es mantenen l'ocupació a **Mallorca** i augmenta tendencialment de forma moderada a **Menorca** (3%) i amb prou dinamisme a les **Pitiüses** (10%).

Per a una major informació sobre l'activitat, vegeu l'apartat "Consum i inversió".

– es decir, descontando la tasa d'inflación, puesto que sólo la superan en algunas décimas. Por ello, la demanda de financiación del sector privado continúa siendo robusta. El mes de agosto el Euribor, principal referencia del mercado hipotecario, se sitúa en 3,6% trantándose de la undécima subida consecutiva.

Los créditos de los bancos, cajas y cooperativas de ahorro ascienden a 31.451,1 millones de euros con variaciones positivas de la tendencia (24,7%), lo que demuestra la carencia de signos de retardo como consecuencia de una política monetaria más contractiva. Es posible que los efectos se empiecen a notar a medio plazo, puesto que éste es el dato correspondiente al primer trimestre, cuando todavía no se había producido la última subida de junio.

El principal componente de la financiación a los particulares, las hipotecas por viviendas, continúan con una demanda elevada, favorecida principalmente por la buena marcha de la economía, el incremento de la ocupación y el aumento demográfico. Las nuevas hipotecas continúan en tendencia creciente, tanto en número como en importe. En Baleares, el importe medio hipotecado fue de 153.000 euros, ligeramente inferior al de la media nacional.

Según un informe de Funcas, hasta el primer trimestre del 2005 se habían formalizado cerca de 3.000 microcréditos por un importe que superaba los 25 millones de euros lo cual permitió crear alrededor de 6.000 puestos de trabajo directos en toda España. Destacar también, el alto porcentaje de éstos suscritos por ciudadanos extranjeros, mayoritariamente mujeres que quieren montar un pequeño negocio.

Los depósitos contabilizados en Baleares por el Banco de España en el primer trimestre de 2006 ascienden a 14.531,09 millones d'euros manteniendo estable la tendencia.

Cabe hacer referencia al desfase que sufre la Banca española entre el ahorro y la inversión, es decir, capta menos depósitos que préstamos. Por ello, en torno al 60% de los recursos para financiar las hipotecas provienen del exterior. Según el Banco de España, la Banca española es más rentable pero menos solvente que la europea.

De la ocupación en el sector financiero destacar la estabilidad a nivel de Baleares según datos de la Seguridad Social para la actividad de intermediación financiera. Se mantiene la ocupación en **Mallorca** y aumenta tendencialmente de forma moderada en **Menorca** (3%) y con mayor dinamismo en las **Pitiusas** (10%).

Para una mayor información sobre la actividad, véase el apartado "Consumo e Inversión".

Transport Marítim		Transporte Marítimo		
juliol	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T ^{t-k} (%)		juliol
Transport marítim			Transporte marítimo	
Passatgers arribats línia regular	201.172 ↗	4,6	Pasajeros llegados línea regular	
	80.267			
	43.031			
	77.874			
Passatgers creuers turístics	129.673 ↗	9,0	Pasajeros cruceros turísticos	
Mercaderies – entrades i sortides, tones (juni)	1.384.483 ↗	11,1	Mercancías – entradas y salidas, Toneladas	
Transport Aeri			Transporte Aéreo	
Mercaderies – entrades i sortides, tones	2.832.785 ↗	4,4	Mercancías – entradas y salidas, toneladas	

En el conjunt de l'arxipèlag, l'arribada de passatgers per línia marítima regular des de gener fins a juliol s'ha incrementat un 4,6% respecte al 2005.

Els ports que més han crescut són els de **Palma i Eivissa**. La posada en marxa de la línia que uneix La Savina, **Formentera**, amb Dénia, Alacant, ha permès que el tràfic arribat a la Pitiusa menor s'incrementi un 35% en la primera meitat de l'any, amb un total de 3.300 passatgers.

Gràcies a la positiva evolució en els ports de **Palma i Maó**, la tendència en el passatge de creuers turístics en el mes de juliol mostra un increment del 9%.

El tràfic en el port de **Maó** es va veure afavorit pel tancament de l'altre port principal de l'illa, Ciutadella, a causa dels desperfectes causats pel fenomen meteorològic conegut a Menorca com *rissaga* a mitjan de juny. La *rissaga* és una elevació brusca del nivell del mar dins d'una cala angosta, que entra amb gran potència en forma d'onada. El tancament també va provocar el desviació del tràfic de iots a altres ports.

El nombre de creueristes desembarcats a **Eivissa** descendeix un 19%. Les empreses consignataries acusen la insuficiència de les instal·lacions portuàries, per a fer front a la demanda de forma adequada, a pesar de l'obertura d'un nou dic.

Creix la tendència en el passatge aeri arribat a Balears tant en passatge nacional (7,7%), com internacional (2,8%).

La tendència decreixent en el nombre d'arribades de visitants britànics (-2,4%), contrasta amb el comportament positiu en el passatge procedent d'Alemanya (2,7%).

Entre les raons que faciliten l'increment del trànsit aeri, destaquen: les visites més freqüents però més breus; la major mobilitat dels residents; el turisme residencial; les companyies aèries de baix cost; i la recuperació de l'afluència turística. Balears és un dels principals destins de les *low-cost*.

En el conjunto del archipiélago, la llegada de pasajeros por línea marítima regular desde enero hasta julio se ha incrementado un 4,6% con respecto a 2005.

Los puertos que más han crecido son los de **Palma e Ibiza**. La puesta en marcha de la línea que une La Savina, **Formentera**, con Denia, Alicante, ha permitido que el tráfico arribado a la Pitiusa menor se incremente un 35% en la primera mitad del año, con un total de 3.300 pasajeros.

Gracias a la positiva evolución en los puertos de **Palma y Mahón**, la tendencia en el pasaje de cruceros turísticos en el mes de julio muestra un incremento del 9%.

El tráfico en el puerto de **Mahón** se vió favorecido por el cierre del otro puerto principal de la isla, Ciudadela, a causa de los desperfectos causados por el fenómeno meteorológico conocido en Menorca como *rissaga* a mediados de Junio. La *rissaga* es un elevamiento brusco del nivel del mar dentro de una cala angosta, que entra con gran potencia en forma de ola. El cierre también provocó el desvío del tráfico de yates a otros puertos.

El número de cruceristas desembarcados en **Ibiza** desciende un 19%. Las empresas consignatarias acusan la insuficiencia de las instalaciones portuarias, para hacer frente a la demanda de forma adecuada, a pesar de la apertura de un nuevo dique.

Crece la tendencia en el pasaje aéreo llegado a Baleares tanto en pasaje nacional (7,7%), como internacional (2,8%).

La tendencia decreciente en el número de llegadas de visitantes británicos (-2,4%), contrasta con el comportamiento positivo en el pasaje procedente de Alemania (2,7%).

Entre las razones que facilitan el incremento del tráfico aéreo, destacan: las visitas más frecuentes pero más breves; la mayor movilidad de los residentes; el turismo residencial; las compañías aéreas de bajo coste; y la recuperación de la afluencia turística. Baleares es uno de los principales destinos de las *low-cost*.

Passatgers arribats a les Illes segons origen			Pasajeros llegados a las Islas según origen			
juliol	Darrera Dada Último dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia		T _{t-k} (%)	juliol
				T _{t-k} (%)		
Via aèria	2.226.066	✈	↗	4,3	Vía aérea	
Passatgers internacionals	1.673.508	☰	↗	2,8	Pasajeros internacionales	
Regne Unit	616.125	UK	↗	2,9	Reino Unido	
Alemanya	567.970	D	↗	2,7	Alemania	
Itàlia	118.399	I	↗	2,4	Italia	
França	38.730	F	↘	-6,3	Francia	
Bèlgica	28.375	B	➔	-0,4	Bélgica	
Holanda	38.552	NL	↗	34,6	Holanda	
Suïssa	47.914	CH	↗	52,6	Suiza	
Suècia	28.899	S	↗	12,1	Suecia	
Altres països	188.544	X	↗	11,6	Otros países	
Espanya	552.558	E	↗	7,7	España	

Preus assequibles i nous destins turístics, han sigut les bases de les companyies de baix cost per a obrir-se mercat. Els operadors de baix cost han augmentat el volum de clients transportats a Espanya un 15,4% en els set primers mesos de l'any, mentre que les xifres de creixement per a la resta de companyies es va situar en el 4,4%, segons assenyala l'IET.

EasyJet, a Barajas, amb intenció d'operar en rutes domèstiques des de Madrid-Barajas a partir de febrer del 2007, obrirà la possibilitat d'incrementar el tràfic cap a Balears, al mateix temps que competirà directament amb les companyies amb base en l'arxipèlag.

La tendència en el nombre de passatgers arribats a Mallorca el mes de juliol és positiva tant en tràfic nacional (5,6%) com internacional (4%).

L'increment en el passatge internacional és conseqüència del bon comportament del mercat alemany (3,3%), el qual es recupera després dels descensos dels anys 2001 i 2002.

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a juliol. Balears

Font: AENA i elaboració pròpria.

Precios asequibles y nuevos destinos turísticos, han sido las bazas de las compañías de bajo coste para abrirse mercado. Los operadores de bajo coste han aumentado el volumen de clientes transportados a España un 15,4% en los siete primeros meses del año, mientras que las cifras de crecimiento para el resto de compañías se situó en el 4,4%, según señala el IET.

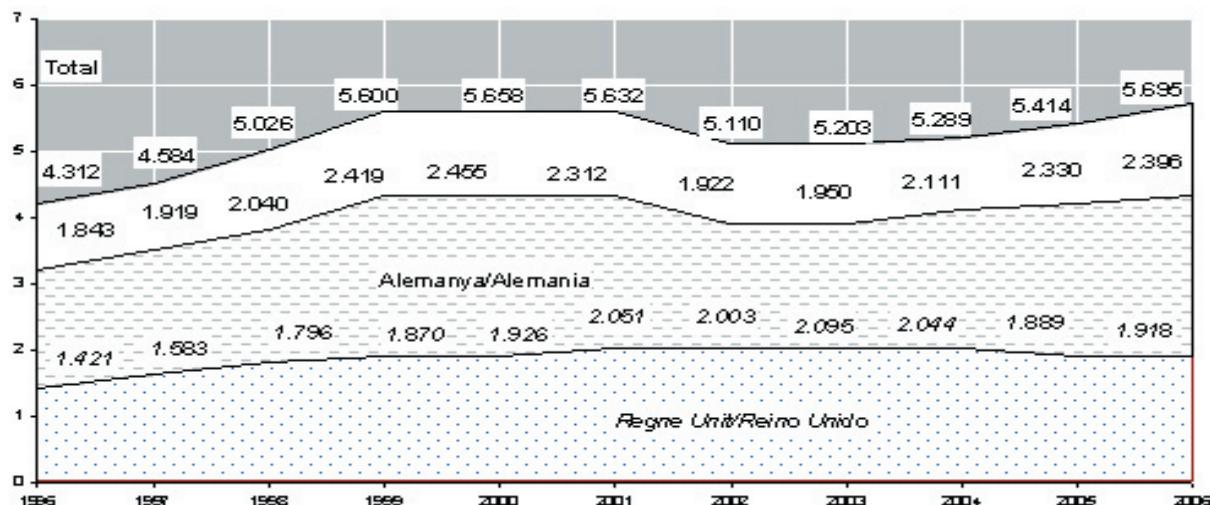
EasyJet, en Barajas, con intención de operar en rutas domésticas desde Madrid-Barajas a partir de febrero de 2007, abrirá la posibilidad de incrementar el tráfico hacia Baleares, a la vez que competirá directamente con las compañías con base en el archipiélago.

La tendencia en el número de pasajeros llegados a Mallorca el mes de julio es positiva tanto en tráfico nacional (5,6%) como internacional (4%).

El incremento en el pasaje internacional es consecuencia del buen comportamiento del mercado alemán (3,3%), el cual se recupera tras los descensos de los años 2001 y 2002. El

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a julio. Baleares

Fuente: AENA y elaboración propia.

Passatgers arribats a Mallorca segons origen

Pasajeros llegados a Mallorca según origen

Juliol	Darrera Dada Último dato		Cicle-tendència		Julio
			Ciclo-tendència $T_{t-k}^t(\%)$		
Via aèria	1.565.632	↗	4,5	Vía aérea	
Passatgers internacionals	1.241.635	☰	4,0	Pasajeros internacionales	
Regne Unit	389.927	UK	↘	-2,6	Reino Unido
Alemanya	499.290	D	↗	3,3	Alemania
Itàlia	31.171	I	↘	-2,9	Italia
França	31.777	F	↘	-2,1	Francia
Bèlgica	21.293	B	↘	-3,4	Bélgica
Holanda	30.948	NL	↗	45,4	Holanda
Suïssa	40.526	CH	↗	57,4	Suiza
Suècia	26.388	S	↗	14,0	Suecia
Altres països	170.315	X	↗	14,4	Otros países
Espanya	323.997	E	↗	5,6	España

El nombre de passatgers amb procedència Regne Unit registra de nou una tendència negativa (-2,6%).

Durant 2006 es preveu que acollirà a 22,3 milions de passatgers, quasi un 6% més que l'any anterior, segons previsions d'Aena. La seva expansió seguirà durant els pròxims anys, amb un increment del 17% anual fins al 2010, la qual cosa significarà rebre llavors a 25 milions de passatgers. L'alça es basarà en el passatge alemany, sobretot pel creixement d'Air Berlín. Altres mercats amb fort dinamisme seran el nacional i el britànic. Per a la resta d'orígens, la previsió se situa en un mer 1,5% per a tot el període.

Air Berlín, la segona aerolínia germana, adquireix dba, amb la qual cosa millora la seva posició dins del mercat interior

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a juliol. Mallorca.

Font: AENA i elaboració pròpia.

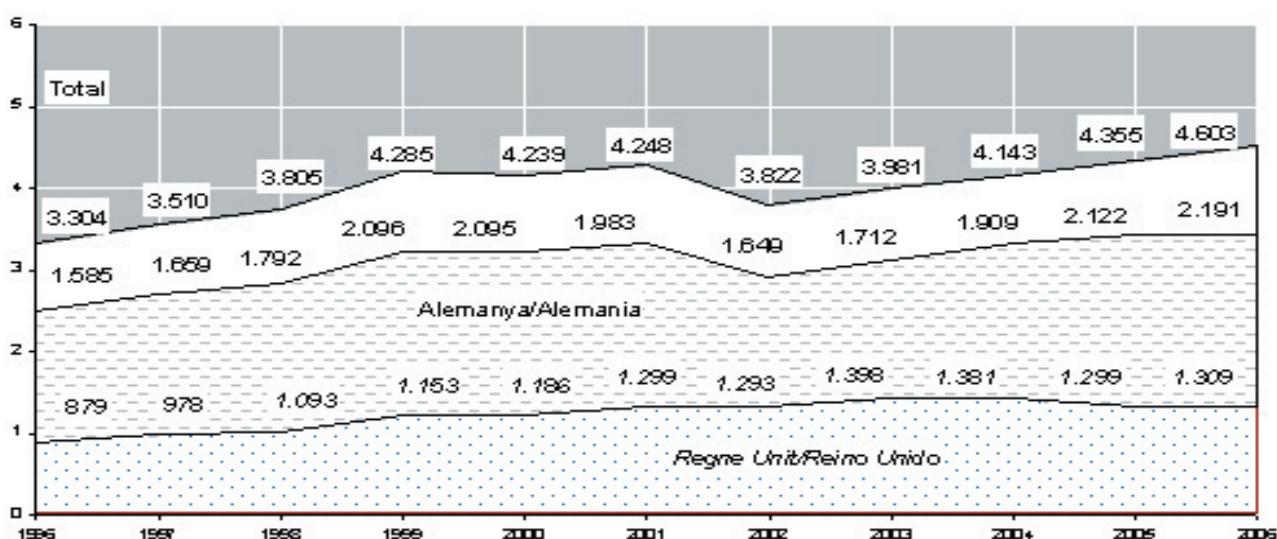
número de pasajeros con procedencia Reino Unido registra de nuevo una tendencia negativa (-2,6%).

Durante 2006 se prevé que acogerá a 22,3 millones de pasajeros, casi un 6% más que el año anterior, según previsiones de Aena. Su expansión seguirá durante los próximos años, con un incremento del 17% anual hasta el 2010, lo que significará recibir entonces a 25 millones de pasajeros. El alza se basará en el pasaje alemán, sobre todo por el crecimiento de Air Berlin. Otros mercados con fuerte dinamismo serán el nacional y el británico. Para el resto de orígenes, la previsión se sitúa en un mero 1,5% para todo el periodo.

Air Berlín, la segunda aerolínea germana, adquiere dba, con lo que mejora su posición dentro del mercado interior

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a julio. Mallorca

Fuente: AENA y elaboración propia.

Passatgers arribats a Menorca segons origen			Pasajeros llegados a Menorca según origen		
	Darrera Dada Último Dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia	T _{t-k} (%)	
Juliol					Julio
Via aèria	242.702	✈	➔	1,7	Vía aérea
Passatgers internacionals	150.018	☰	➡	-4,5	Pasajeros internacionales
Regne Unit	98.228	UK	➡	-2,5	Reino Unido
Alemanya	17.086	D	➡	-11,1	Alemania
Itàlia	18.822	I	↗	2,3	Italia
França	2	F	➡	-54,4	Francia
Bèlgica	2.984	B	↗	19,0	Bélgica
Holanda	3.477	NL	➔	-1,3	Holanda
Suïssa	2.651	CH	↗	21,0	Suiza
Suècia	2.511	S	➡	-8,2	Suecia
Altres països	4.257	X	➡	-41,6	Otros países
Espanya	92.684	E	↗	10,4	España

alemany, amb accés als aeroports de Frankfurt, Munic i Dusseldorf

L'evolució en la xifra de passatgers arribats a **Menorca** mostra una tendència estable.

Destaca la minva en el nombre de passatgers arribats d'un dels seus principals mercats, el **britànic** (-2,5%), tendència que mostra des de 2001. Aquesta dada és especialment significativa atès que l'illa té un alt grau de dependència d'aquest turisme.

L'augment dels vols de companyies de baix cost amb destí Menorca, beneficia especialment l'arribada de turistes estrangers. Només tres companyies aèries, connecten l'illa amb la resta d'Espanya: Vueling, Air Madrid i Air Berlín. Mentrestant, els britànics compten amb Easyjet, Channel Express, Monarch i Jet2.com, les quatre considerades de baix cost.

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a juliol. Menorca.

Font: AENA i elaboració pròpria.

alemán, con acceso a los aeropuertos de Frankfurt, Munich y Dusseldorf

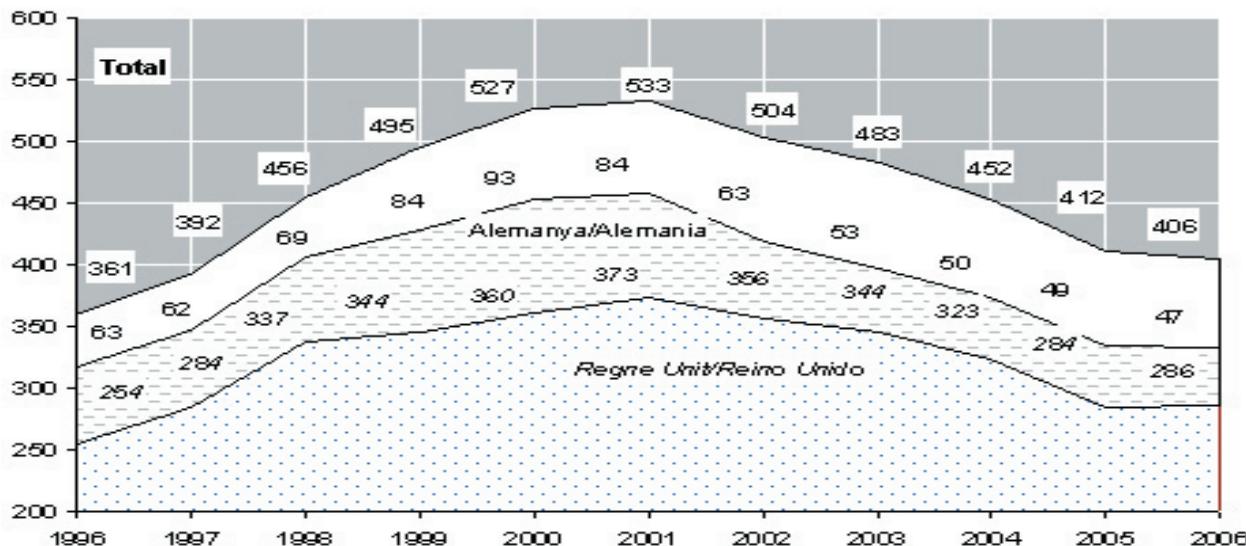
La evolución en la cifra de pasajeros llegados a **Menorca** muestra una tendencia estable.

Destaca la merma en el número de pasajeros llegados de uno de sus principales mercados, el **británico** (-2,5%), tendencia que viene mostrando desde 2001. Este dato es especialmente significativo dado que la isla tiene un alto grado de dependencia de este turismo.

El aumento de los vuelos de compañías de bajo coste con destino Menorca, beneficia especialmente la llegada de turistas extranjeros. Sólo tres compañías aéreas, conectan la isla con el resto de España: Vueling, Air Madrid y Air Berlín. Mientras, los británicos cuentan con Easyjet, Channel Express, Monarch y Jet2.com, las cuatro consideradas de bajo coste.

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a julio. Menorca.

Fuente: AENA y elaboración propia.

Passatgers arribats a Pitiuses segons origen

Pasajeros llegados a Pitiusas según origen

Juliol	Darrera Dada Último Dato		Cicle-tendència Ciclo-tendencia	T _{t-k} (%)	Julio
Via aèria	417.732	✈	↗	5,1	Vía aérea
Passatgers internacionals	281.855	☰	➡	-0,5	Pasajeros internacionales
Regne Unit	127.970	UK	➡	-1,8	Reino Unido
Alemanya	51.594	D	➡	-0,1	Alemania
Itàlia	68.406	I	↗	5,5	Italia
França	6.951	F	↘	-22,9	Francia
Bèlgica	4.098	B	↗	8,5	Bélgica
Holanda	4.127	NL	➡	-1,2	Holanda
Suïssa	4.737	CH	↗	13,0	Suiza
Suècia	0	S	➡	0	Suecia
Altres països	13.972	X	↘	-3,5	Otros países
Espanya	135.877	E	↗	13,4	España

A partir del pròxim hivern seran quatre les companyies que connectaran Menorca amb la resta d'Espanya, principalment Madrid, Barcelona i Palma. A les dos que ja operaven el passat hivern, Ibèria i Air Europa, s'uniran Spanair i Air Madrid. Aquestes tres darreres tenen seu en l'arxipèlag.

El passatge nacional continua mantenint un comportament positiu (10,4%).

El nombre total de viatgers arribats a les **Pitiuses** mostra una tendència positiva (5,1%) a causa de l'increment en passatge nacional (13,4%).

El passatge internacional es mostra estable, ja que l'arribada de passatgers tant del **Regne Unit** com d'**Alemanya** es mantenen.

Evolució del nombre de passatgers arribats en vols internacionals (en milers). Gener a juliol. Pitiuses

Font: AENA i elaboració pròpia.

A partir del próximo invierno serán cuatro las compañías que conectarán Menorca con el resto de España, principalmente Madrid, Barcelona y Palma. A las dos que ya operaban el pasado invierno, Iberia y Air Europa, se unirán Spanair y Air Madrid. Esta tres últimas tienen sede en el archipiélago.

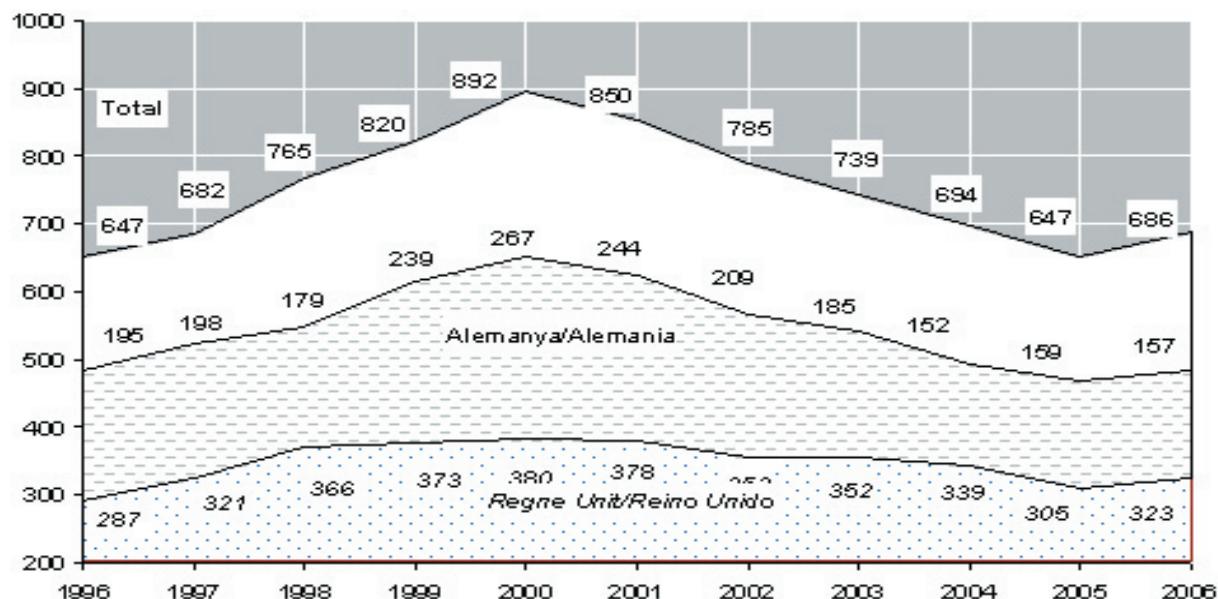
El pasaje nacional continúa manteniendo un comportamiento positivo (10,4%).

El número total de viajeros llegados a las **Pitiusas** muestra una tendencia positiva (5,1%) debido al incremento en pasaje nacional (13,4%).

El pasaje internacional se muestra estable, ya que la llegada de pasajeros tanto del **Reino Unido** como de **Alemania** se mantienen.

Evolución del número de pasajeros llegados en vuelos internacionales (en miles). Enero a julio. Pitiusas.

Fuente: AENA y elaboración propia.

Arribada de turistes via aèrea		Llegada de turistas vía aérea		
gener-juny	Acumulats Acumulados	Variació Variación	enero-junio	
Total	4.906.401	↗ 10,9	Total	
Espanya	1.055.415	E ↗ 43,4	España	
Alemanya	1.726.017	D ↗ 5,4	Alemania	
Regne Unit	1.310.996	UK ↗ 2,6	Reino Unido	
França	80.246	F ↘ -5,8	Francia	
Itàlia	107.391	I ↗ 2,2	Italia	
Suïssa	102.459	CH ↗ 47,2	Suiza	
Bèlgica	39.500	B ↗ 2,8	Bélgica	
Suècia	72.407	S ↗ 20,0	Suecia	
Holanda	65.052	NL ↗ 18,2	Holanda	
Àustria	82.634	A ↗ 53,4	Austria	
Irlanda	68.658	IE ↗ 1,4	Irlanda	
Dinamarca	47.691	DK ↗ 19,6	Dinamarca	
Noruega	42.159	N ↗ 9,5	Noruega	
Luxemburg	9.539	LUX ↘ -2,0	Luxemburgo	
Portugal	24.255	PT ↘ -24,5	Portugal	
Finlàndia	10.018	SF ↘ -4,4	Finlandia	
Rússia	7.740	RUS ↗ 26,8	Rusia	
Altres europeus	22.797	XEU ↘ -13,6	Otros europeos	
Resta	31.427	X ↘ -56,7	Resto	

L'arribada de turistes per via aèria a Balears s'incrementa un 11% en la primera meitat de l'any aconseguint els 4,9 milions de persones, la qual cosa constata la recuperació del turisme en les illes i confirma el lideratge de la Comunitat Autònoma dins del territori nacional.

El mercat **alemany** continua recuperant-se després dels descensos del 2001 i 2002, registrant un increment del 5,4% respecte de 2005.

El mercat **espanyol** continua mostrant-se molt dinàmic, creixent un 43,4% en el primer semestre.

El turisme **britànic** s'incrementa un 2,6%, la qual cosa suposa una recuperació respecte del primer quadrimestre de l'any, quan descendia 5,2%.

Les agències de viatges busquen nínxols de mercat especialitzats davant de la tendència dels viatgers a organitzar-se personalment les seves vacances. Dissenyen viatges cada vegada més sofisticats a fi que el seu assessorament professional continuï sent buscat per uns clients cada vegada més exigents i que busquen noves experiències.

L'origen del reposicionament de les agències de viatges és la proliferació de l'ús d'internet i la sòlida implantació d'agències de viatges online que, com viatjar.com o lastminute.com, han revolucionat el sector detallista, aconseguint en pocs anys una significativa quota de mercat que ja se situa entorn del 10% i que s'espera que abasti el 25% en el 2010.

La llegada de turistas por vía aérea a Baleares se incrementa un 11% en la primera mitad del año alcanzando los 4,9 millones de personas, lo que constata la recuperación del turismo en las islas y confirma el liderazgo de la Comunidad Autónoma dentro del territorio nacional.

El mercado **alemán** continúa recuperándose tras los descensos de 2001 y 2002, registrando un incremento del 5,4% respecto de 2005.

El mercado **español** continúa mostrándose muy dinámico, creciendo un 43,4% en el primer semestre.

El turismo **británico** se incrementa un 2,6%, lo que supone una recuperación respecto del primer cuatrimestre del año, cuando descendía 5,2%.

Las agencias de viajes buscan nichos de mercado especializados ante la tendencia de los viajeros a organizarse personalmente sus vacaciones. Diseñan viajes cada vez más sofisticados con el fin de que su asesoramiento profesional siga siendo buscado por unos clientes cada vez más exigentes y que buscan nuevas experiencias.

El origen del reposicionamiento de las agencias de viajes es la proliferación del uso de internet y la sólida implantación de agencias de viajes online que, como viajar.com o lastminute.com, han revolucionado el sector minorista, alcanzando en pocos años una significativa cuota de mercado que ya se sitúa en torno al 10% y que se espera que alcance el 25% en el 2010.

Arribada de turistes vía aèrea

Llegada de turistas vía aérea

gener-juny	Acumulats Acumulados	Variació	Variación	enero-junio
Total	3.982.085	↗	12,0	Total
Espanya	818.007	E	↗	España
Alemanya	1.586.135	D	↗	5,5 Alemania
Regne Unit	919.746	UK	→	1,7 Reino Unido
França	67.855	F	↘	-3,4 Francia
Itàlia	33.805	I	↗	6,3 Italia
Suïssa	95.759	CH	↗	51,3 Suiza
Bèlgica	32.785	B	↗	2,0 Belgica
Suècia	68.431	S	↗	23,4 Suecia
Holanda	56.151	NL	↗	29,2 Holanda
Àustria	75.306	A	↗	52,3 Austria
Irlanda	54.758	IE	↗	3,8 Irlanda
Dinamarca	45.371	DK	↗	27,3 Dinamarca
Noruega	40.871	N	↗	9,4 Noruega
Luxemburg	9.256	LUX	→	-1,5 Luxemburgo
Portugal	23.153	PT	↘	-18,5 Portugal
Finlàndia	9.635	SF	↗	8,4 Finlandia
Rússia	6.924	RUS	↗	35,2 Rusia
Altres europeus	19.879	XEU	↘	-7,8 Otros europeos
Resta	18.258	X	↘	-59,5 Resto

El nombre total de turistes arribats a **Mallorca** fins a juny, aconsegueix els 4 milions de personnes, mostra un increment del 12% respecte de 2005.

Destaca el creixement del mercat **alemany** (5,5%) i **espanyol** (46,3%)

El mercat **britànic** es mostra estable (1,7%). La venda de paquets turístics a **Mallorca** continuen descendint segons l'OET de Londres, ja que augmenta el nombre de turistes que prefereixen organitzar les seves vacances aprofitant les ciber-ofertas de companyies de baix cost.

Respecte a la resta de mercats emissors, es registran increments en tots els orígens excepte a Portugal .

El número total de turistas llegados a **Mallorca** hasta junio, alcanza los 4 millones de personas, muestra un incremento del 12% respecto de 2005.

Destaca el crecimiento del mercado **alemán** (5,5%) y **español** (46,3%)

El mercado **británico** se muestra estable (1,7%). La venta de paquetes turísticos a **Mallorca** continúan descendiendo según la OET de Londres, ya que aumenta el número de turistas que prefieren organizar sus vacaciones aprovechando las ciber-ofertas de compañías de bajo coste.

Respecto al resto de mercados emisores, se registran incrementos en todos los orígenes salvo en Portugal .

Arribada de turistes via aèrea		Llegada de turistas vía aérea			
gener-juny	Acumulats Acumulados		Variació Variación	enero-juny	
Total	361.613	↗	3,2	Total	
Espanya	96.165	E	↗ 13,6	España	
Alemanya	35.764	D	↗ 8,8	Alemania	
Regne Unit	191.412	UK	↗ 4,4	Reino Unido	
França	569	F	↘ -64,2	Francia	
Itàlia	17.449	I	↘ -13,0	Italia	
Suïssa	1.536	CH	↘ -3,1	Suiza	
Bèlgica	1.768	B	↘ -14,7	Bélgica	
Suècia	3.375	S	↘ -15,2	Suecia	
Holanda	3.986	NL	↘ -16,7	Holanda	
Àustria	1.197	A	↗ 204,6	Austria	
Irlanda	3.879	IE	↘ -36,3	Irlanda	
Dinamarca	683	DK	↘ -5,8	Dinamarca	
Noruega	458	N	↘ -43,6	Noruega	
Luxemburg	15	LUX	↘ -62,5	Luxemburgo	
Portugal	104	PT	↘ -86,2	Portugal	
Finlàndia	35	SF	↘ -83,0	Finlandia	
Rússia	34	RUS	↘ -84,0	Rusia	
Altres europeus	534	XEU	↘ -74,1	Otros europeos	
Resta	2.650	X	↘ -34,0	Resto	

El nombre total de turistes arribats a **Menorca** fins a juny mostra una evolució positiva (3,2%) respecte de l'any anterior.

Destaca l'increment registrat en el seu principal mercat emissor, el **britànic** (4,4%), el qual havia mostrat durant els 5 primers mesos de l'any increments mínnims o negatius. El turisme **alemany** continua mostrant un comportament positiu per sext mes consecutiu (8,8%).

S'observa un augment de turistes **espanyols** del 13,6%.

En la jornada sobre desenvolupament turístic organitzada per la Fundació Turisme Menorca, es va destacar que l'illa es percep com un destí amb un paisatge conservat, ideal per a turisme familiar, però amb una oferta extrahotelera cara, un transport públic pobre, i escassa oferta comercial. No té una imatge cultural o folklòrica destacada, cosa que només aconsegueixen els destins anomenats "exòtics". És ideal per a una estada breu, però no per a dues setmanes, ja que hi ha poques activitats d'oci, tant per a joves, com per a nins, com per a adults; el turisme de només "sol i platja" no és suficient per a mantindre satisfet a l'hoste durant una estada llarga, ni al·lificant perquè repeteixi o es fidelitzi. És un destí pròxim, però amb poques connexions aèries. A més, no es coneix en gran part d'Espanya

El número total de turistas llegados a **Menorca** hasta junio muestra una evolución positiva (3,2%) respecto del año anterior.

Destaca el incremento registrado en su principal mercado emisor, el **británico** (4,4%), el cual había mostrado durante los 5 primeros meses del año incrementos mínimos o negativos. El turismo **alemán** continúa mostrando un comportamiento positivo por sexto mes consecutivo (8,8%).

Se observa un aumento de turistas **españoles** del 13,6%.

En la jornada sobre desarrollo turístico organizada por la Fundació Turisme Menorca, se destacó que la isla se percibe como un destino con un paisaje conservado, ideal para turismo familiar, pero con una oferta extrahotelera cara, un transporte público pobre, y escasa oferta comercial. No tiene una imagen cultural o folclórica destacada, algo que sólo consiguen los destinos llamados "exóticos". Es ideal para una estancia breve, pero no para dos semanas, puesto que hay pocas actividades de ocio, tanto para jóvenes, como para niños, como para adultos; el turismo de sólo "sol y playa" no es suficiente para mantener satisfecho al huésped durante una estancia larga, ni aliciente para que repita o se fidelice. Es un destino próximo, pero con pocas conexiones aéreas. Además, no se conoce en gran parte de España

Arribada de turistes via aèrea		Llegada de turistas vía aérea		
gener-juny	Acumulats Acumulados	Variació Variación		enero-junio
Total	562.703	↗ 9,2	Total	
Espanya	141.243	E ↗ 53,2	España	
Alemanya	104.118	D ↗ 2,0	Alemania	
Regne Unit	199.838	UK ↗ 5,6	Reino Unido	
França	11.822	F ↘ -11,2	Francia	
Itàlia	56.137	I ↗ 5,4	Italia	
Suïssa	5.164	CH ↗ 8,9	Suiza	
Bèlgica	4.947	B ↗ 17,3	Belgica	
Suècia	601	S ↘ -33,2	Suecia	
Holanda	4.915	NL ↘ -27,7	Holanda	
Austràia	6.131	A ↗ 51,8	Austria	
Irlanda	10.021	IE ↗ 12,8	Irlanda	
Dinamarca	1.637	DK ↘ -53,1	Dinamarca	
Noruega	830	N ↗ 144,1	Noruega	
Luxemburg	268	LUX ↘ -8,8	Luxemburgo	
Portugal	998	PT ↘ -66,2	Portugal	
Finlàndia	348	SF ↘ -74,7	Finlandia	
Rússia	782	RUS ➔ 1,6	Rusia	
Altres europeus	2.384	XEU ↘ -13,7	Otros europeos	
Resta	10.519	X ↘ -55,3	Resto	

El nombre total de turistes arribats a les **Pitiusas** en la primera meitat de l'any mostra una evolució positiva (9,2%) respecte al 2005.

Destaca l'increment registrat en el seu principal mercat emissor, el **britànic** (5,6%). El mateix succeeix amb els turistes **espanyols i alemanys**, que registren augmentos del 53,2% i 2% respectivament.

Eivissa es troba entre els destins favorits de la gent que adquireix les seves vacances a través d'internet, encara que last minute.com, adverteix que s'està produint un canvi en les preferències de destí, i els usuaris prefereixen per a passar les seves vacances les ciutats per damunt dels destins de platja.

Després d'alguns altercats en Sant Antoni, Eivissa, i Magalluf, Mallorca, en el mes de juliol, s'ha acordat una major coordinació policial entre el Regne Unit i Espanya. Les referències dels ciutadans britànics amb antecedents per tràfic d'estupefaents o per violència que embarquen cap a una d'aquestes dues illes seran comunicades a les autoritats espanyoles, a fi de poder-los fer un seguiment.

El número total de turistas llegados a las **Pitiusas** en la primera mitad del año muestra una evolución positiva (9,2%) respecto a 2005.

Destaca el incremento registrado en su principal mercado emisor, el **británico** (5,6%). Lo mismo sucede con los turistas **españoles y alemanes**, que registran aumentos del 53,2% y 2% respectivamente.

Ibiza se encuentra entre los destinos favoritos de la gente que adquiere sus vacaciones a través de internet, aunque Last minute.com, advierte que se está produciendo un cambio en las preferencias de destino, y los usuarios prefieren para pasar sus vacaciones las ciudades por encima de los destinos de playa.

Tras algunos altercados en San Antonio, Ibiza, y Magalluf, Mallorca, en el mes de julio, se ha acordado una mayor coordinación policial entre el Reino Unido y España. Las referencias de los ciudadanos británicos con antecedentes por tráfico de estupefacientes o por violencia que embarquen hacia una de esas dos islas serán comunicadas a las autoridades españolas, con el fin de poderles hacer un seguimiento.

Establiments turístics					Establecimientos turísticos				
Juliol		Var. (%)	% sobre total	Acumulat Acumulado		Var. (%)	% sobre total		Julio
Pernoctacions	↗	11.543.803	9,3	100 ↗	34.112.117	9,3	100	Pernoctaciones	↗
Establiment hoteler	↗	9.209.872	9,7	79,8 ↗	28.395.487	9,3	83,2	Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	↗	2.273.656	7,9	19,7 ↗	5.462.135	9,7	16,0	Apartamento turístico	
Rural	→	60.275	0,0	0,5 ↗	254.495	10,3	0,7	Rural	
Viatgers	→	1.657.837	0,8	↗	5.479.820	8,9		Viajeros	...
Establiment hoteler	→	1.395.193	1,6	↗	4.771.936	9,8		Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	↘	250.901	-3,7	→	657.501	1,9		Apartamento turístico	
Rural	↗	11.743	11,0	↗	50.383	31,1		Rural	
1 Estada mitjana (dies)	↗	7,0	8,4	↘	5,7	-2,1		Estancia media (días)	1
Establiment hoteler	↗	6,6	8,0	↘	5,6	-3,2		Establecimiento hotelero	
Apartament turístic	↗	9,1	12,1	↗	8,6	19,9		Apartamento turístico	
Rural	↘	5,1	-9,9	↘	5,0	-15,1		Rural	

Font: INE

Fuente: INE

En el període de gener a juliol, el nombre total de pernoctacions en establiments turístics s'incrementa un 9,3%, respecte al mateix període de l'any anterior aconseguint els 34 milions.

L'increment en el nombre de pernoctacions s'ha registrat en tot tipus d'establiments: hotels (9,3%), apartaments (9,7%) i rural (10,3%), gràcies a l'aument en la xifra d'allotjats.

El nombre de visitants arribats a Balears fins al mes de juliol s'incrementa en establiments hotelers i en turisme rural. L'estada mitjana s'acurta un 2,1% i se situa entorn dels 6 dies.

El turisme espanyol creix substancialment, i algunes empreses en particular, com Sol Meliá, declaren estar comptabilitzant els seus millors resultats en un lustre. La major rendibilitat ha estat possible gràcies a la modernització de la planta, i a la innovació en producte i comercialització.

Els vols barats, les contractacions on line i la competència de nous destins no han danyat el model tradicional de litoral. A més han promogut el sorgiment de noves zones i productes turístics.

El turisme rural registra una forta expansió en els últims anys. Va dirigir principalment a un segment mig-alt del mercat, hostes que busquen tranquil·litat i cert aïllament. Té menor estacionalitat que la resta d'establiments, al combinar servei personalitzat amb una oferta que s'acomoda a la necessitat dels professionals urbanites de descansos breus (*breaks*).

En el período de enero a julio, el número total de pernoctaciones en establecimientos turísticos se incrementa un 9,3%, con respecto al mismo período del año anterior alcanzando los 34 millones.

El incremento en el número de pernoctaciones se ha registrado en todo tipo de establecimientos: hoteles (9,3%), apartamentos (9,7%) y rural (10,3%), gracias al aumento en la cifra de alojados.

El número de visitantes llegados a Baleares hasta el mes de julio se incrementa en establecimientos hoteleros y en turismo rural. La estancia media se acorta un 2,1% y se sitúa en torno a los 6 días.

El turismo español crece substancialmente, y algunas empresas en particular, como Sol Meliá, declaran estar contabilizando sus mejores resultados en un lustro. La mayor rentabilidad ha sido posible merced a la modernización de la planta, y a la innovación en producto y comercialización.

Los vuelos baratos, las contrataciones on line y la competencia de nuevos destinos no han dañado al modelo tradicional de litoral. Además han promovido el surgimiento de nuevas zonas y productos turísticos.

El turismo rural registra una fuerte expansión en los últimos años. Va dirigido principalmente a un segmento medio-alto del mercado, huéspedes que buscan tranquilidad y cierto aislamiento. Tiene menor estacionalidad que el resto de establecimientos, al combinar servicio personalizado con una oferta que se acomoda a la necesidad de profesionales urbanitas de descansos breves (*breaks*).

gener-juliol	Acumulat	Acumulado	Var. (%)	(%) sobre total	enero-julio	
🏨 Pernoctacions ↗	26.179.690	10,5	100	Pernoctaciones ↗		
Hotels ↗	22.598.743	8,7	86,3	Hoteles		
Apartaments ↗	3.580.947	23,0	13,7	Apartamentos		
人群中的人 Viatgers ↗	4.204.947	10,9	100	Viajeros	人群中的人	
Hotels ↗	3.773.282	10,8	89,7	Hoteles		
Apartaments ↗	431.665	12,3	10,3	Apartamentos		
📅 Estada mitjana (dies) ↘	6,6	-3,1		Estancia media (días)	📅	
Hotels ↘	5,5	-4,3		Hoteles		
Apartaments ↘	8,7	-19,3		Apartamentos		

La combinació d'activitats hoteleres i immobiliàries és un esperó per a l'entrada de societats de capital-risc , entitats financeres i grans fortunes.

El registre obligatori dels habitatges vacacionals, segons el Decret 17/2006 de la Conselleria de Turisme, ajudarà a tenir un millor control de la qualitat de l'oferta d'allotjament.

A Mallorca, tant turistes nacionals com internacionals incrementen les seves pernoctacions entre gener i juliol tant en hotels com apartaments, a causa del nombre més gran de viatgers.

L'estada mitjana en els hotels i apartaments es redueix un 3,1%, i aconsegueix els 6,6 dies

L'atractiu de la ciutat de Palma com a destí turístic urbà augmenta gràcies a les *low-cost*, la qual cosa possibilita l'increment de turistes britànics i alemanys per a estades curtes.

Per al 2007 els hotels estan contractant amb els *tour-operadors* amb augments de tarifes d'entre el 5 i el 10%. A més, es tornen a incloure clàusules de garantia a fi de mantenir un major marge de maniobra en la negociació.

Minva l'oferta de "tot inclòs", que a Mallorca s'aplica en el 9,3% de les places. La fórmula de *l'all inclusivament* es va expandir especialment a partir de 2002, com a fórmula per a recuperar hostes davant d'un fort descens de les vendes. A mesura que el negoci s'ha reactivat i els preus hotelers s'han recuperat, la fórmula ha començat a retrotraure's.

La combinación de actividades hoteleras e inmobiliarias es un acicate para la entrada de sociedades de capital-riesgo , entidades financieras y grandes fortunas.

El registro obligatorio de las viviendas vacacionales, según el Decreto 17/2006 de la Consejería de Turismo, ayudará a tener un mejor control de la calidad de la oferta de alojamiento.

En Mallorca, tanto turistas nacionales como internacionales incrementan sus pernoctaciones entre enero y julio tanto en hoteles como apartamentos, debido al mayor número de viajeros.

La estancia media en los hoteles y apartamentos se reduce un 3,1%, y alcanza los 6,6 días

El atractivo de la ciudad de Palma como destino turístico urbano aumenta merced a las *low-cost*, lo que posibilita el incremento de turistas británicos y alemanes para estancias cortas.

Para 2007 los hoteles están contratando con los tour-operadores con aumentos de tarifas de entre el 5 y el 10%. Además, se vuelven a incluir cláusulas de garantía con objeto de mantener un mayor margen de maniobra en la negociación.

Mengua la oferta de "todo incluido", que en Mallorca se aplica en el 9,3% de las plazas. La fórmula del *all inclusive* se expandió especialmente a partir de 2002, como fórmula para recuperar huéspedes ante un fuerte descenso de las ventas. A medida que el negocio se ha reactivado y los precios hoteleros se han recuperado, la fórmula ha empezado a retrotraerse.

Hotels i Apartaments				Hoteles y Apartamentos	
maig-juliol	Acumulat Acumulado	Var. (%)	(%) sobre total		mayo-julio
➡ Pernoctacions	➡ 2.735.134	4,0	100	Pernoctaciones	➡
Hotels	➡ 1.772.956	8,6	64,8	Hoteles	
Apartaments	➡ 962.178	-3,4	35,2	Apartamentos	
⬇ Viatgers	⬇ 401.704	-3,7	100	Viajeros	⬇
Hotels	➡ 291.615	3,6	72,6	Hoteles	
Apartaments	⬇ 110.089	-18,8	27,4	Apartamentos	
Estada mitjana [1] (dies)	➡ 6,8	8,0		Estancia media (días)	[1]
Hotels	➡ 6,1	4,8		Hoteles	
Apartaments	➡ 8,7	19,1		Apartamentos	

Creix la necessitat de buscar nous al·licients a la curiositat del turista per a conèixer les illes. Aquesta oferta ha de supeditar-se al visitant actual; persones que cada vegada tenen més experiència en els viatges, que posseeixen més i millor informació sobre els punts vacacionals, que reclamen millor relació qualitat/preu , i que aquesta els ofereixi distintes possibilitats d'allotjament; tot això perquè el turista es senti més independent durant la seva estada.

A **Menorca**, el nombre total de pernoctacions en hotels de maig a juliol s'incrementa un 4% a causa del nombre més gran de pernoctacions en establiments hotelers. La menor afluència de viatgers en apartaments disminueix el nombre de pernoctacions un 3,4%.

Encara minvant el nombre de pernoctacions en apartaments turístics, l'estada mitjana aconsegueix els 8,7 dies.

Cal destacar que en l'illa, les pernoctacions en allotjament rural han augmentat un 6%.

Crece la necesidad de buscar nuevos alicientes a la curiosidad del turista para conocer las islas. Esta oferta debe supeditarse al visitante actual; personas que cada vez tienen más experiencia en los viajes, que poseen más y mejor información sobre los puntos vacacionales, que reclaman mejor relación calidad/precio , y que éste les ofrezca distintas posibilidades alojativas; todo ello para que el turista se sienta mas independiente durante su estancia.

En **Menorca**, el número total de pernoctaciones en hoteles de mayo a julio se incrementa un 4% debido al mayor número de pernoctaciones en establecimientos hoteleros. La menor afluencia de viajeros en apartamentos disminuye el número de pernoctaciones un 3,4%.

Aún descendiendo el número de pernoctaciones en apartamentos turísticos, la estancia media alcanza los 8,7 días.

Cabe destacar que en la isla, las pernoctaciones en alojamiento rural han aumentado un 6%.

Hotels i Apartaments

**Hotels; febrer-juliol
Apartaments; maig-juliol**

**Acumulat
Acumulado**

Var. (%)

**(%)
sobre total**

**Hoteles; febrero-julio
Apartamentos; mayo-julio**

 Pernoctacions		4.845.067	9,2	100	Pernoctaciones	
Hotels		3.924.956	12,5	81,0	Hoteles	
Apartaments		920.111	-3,1	19,0	Apartamentos	
 Viatgers		783.622	13,4	100	Viajeros	
Hotels		672.093	15,7	85,8	Hoteles	
Apartaments		111.529	1,0	14,2	Apartamentos	
 Estada mitjana (dies)		6,2	-3,7		Estancia media (días)	
Hotels		5,8	-2,8		Hoteles	
Apartaments		8,2	-4,1		Apartamentos	

En les **Pitiüses**, el nombre total de pernoctacions de febrer a juliol en establiments d'allotjament s'incrementa un 9,2%. Aquest creixement es concentra en els hotels, ja que descendeix el nombre de pernoctacions en apartaments (-3,1%).

Encara sent una bona campanya turística, la incorporació de noves tecnologies ha permès evitar la sobrerreserva (*overbooking*) al juliol i agost, excepte en casos anecdòtics, amb la qual cosa s'avança en la millora de la qualitat i la imatge. La Confederació Espanyola d'Hotels i Allotjaments Turístics qualifica un índex d'ocupació superior al 90% com de "ple tècnic"

Formentera continua patint l'alta dependència del turisme italià i espanyol, mercats amb una pronunciada estacionalitat en els mesos de juliol i agost. És necessari atraure mercats amb major demanda en la temporada mitjana, com són els del centre i el nord d'Europa.

L'Associació Hotelera d'Eivissa i Formentera suggereix prestar més atenció a la qualitat en la restauració posant l'accent en la professionalització.

En las **Pitiusas**, el número total de pernoctaciones de febrero a julio en establecimientos de alojamiento incrementa un 9,2%. Este crecimiento se concentra en los hoteles, ya que desciende el numero de pernoctaciones en apartamentos (-3,1%).

Aún siendo una buena campaña turística, la incorporación de nuevas tecnologías ha permitido evitar la sobrerreserva (*overbooking*) en julio y agosto, excepto en casos anecdóticos, con lo que se avanza en la mejora de la calidad y la imagen. La Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos califica un índice de ocupación superior al 90% como de "lleno técnico"

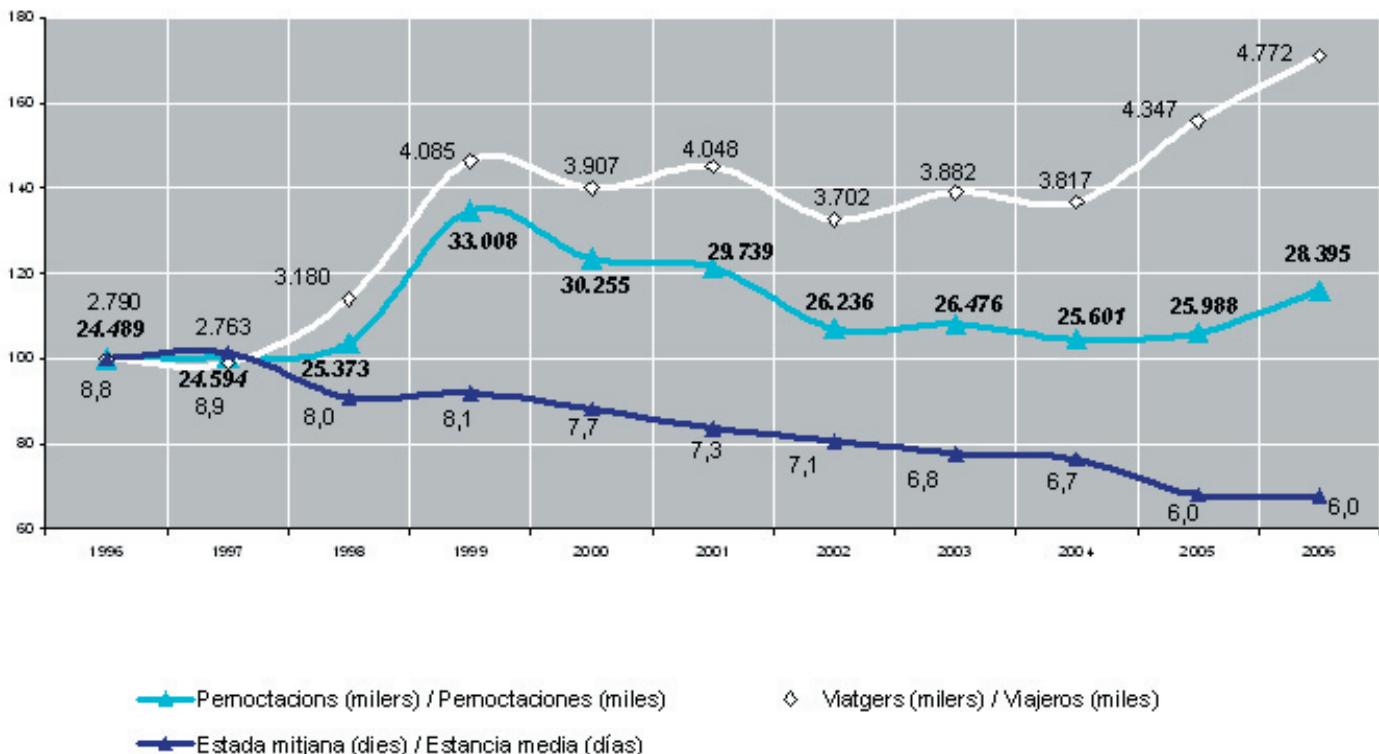
Formentera sigue padeciendo la alta dependencia del turismo italiano y español, mercados con una acusada estacionalidad en los meses de julio y agosto. Es necesario atraer mercados con mayor demanda en la temporada media, como son los del centro y el norte de Europa.

La Asociación Hotelera de Ibiza y Formentera sugiere prestar más atención a la calidad en la restauración haciendo hincapié en la profesionalización.

Evolució de pernoctacions, viatgers i estada mitjana (EM).
gener-juliol
Font: INE i elaboració pròpia

Evolución de pernoctaciones, viajeros y estancia media (EM), enero-julio
Fuente: INE y elaboración propia

El gràfic anterior reproduceix l'evolució dels totals anuals de pernoctacions, viatgers i l'estada mitjana entre gener i juliol dels turistes en els últims deu anys.

El nombre total de pernoctacions hoteleres en Balears aconsegueix el tercer màxim dels últims deu anys, amb un total de 28,3 milions.

L'increment en el nombre de pernoctacions, es basa en la major afluència, ja que l'estada mitjana ha romàs invariable, la qual cosa no ocorria des de 1999.

L'abreviació de l'estada mitjana també es dóna a nivell nacional. El passat any els hostes internacionals van passar una mitjana de 4 nits en els hotels espanyols, mentre que aquest estiu la mitjana és de 3,75.

A pesar de l'escurçament, Balears és el destí nacional amb l'estada mitjana més prolongada el mes de juliol (6,6 nits), superat només per Canàries (7,1 nits). La resta de regions tenen estades mitjanes molt inferiors, sent les més destacades Catalunya i Llevant amb 3,5 nits; i Andalusia amb 3,4 nits.

El pla de modernització de l'oferta d'allotjament turístic, vigent des de 1990, ha permès transformar i millorar la qualitat. Des de llavors han disminuït progressivament els establiments d'una i dos estrelles i ha augmentat l'oferta de tres, quatre i cinc estrelles.

El gráfico anterior reproduce la evolución de los totales anuales de pernoctaciones, viajeros y la estancia media entre enero y julio de los turistas en los últimos diez años.

El número total de pernoctaciones hoteleras en Baleares alcanza el tercer máximo de los últimos diez años, con un total de 28,3 millones.

El incremento en el número de pernoctaciones, se basa en la mayor afluencia, ya que la estancia media ha permanecido invariable, lo que no ocurría desde 1999.

La abreviación de la estancia media también se da a nivel nacional. El pasado año los huéspedes internacionales pasaron una media de 4 noches en los hoteles españoles, mientras que este verano el promedio es de 3,75.

A pesar del acortamiento, Baleares es el destino nacional con la estancia media más prolongada el mes de julio (6,6 noches), superado sólo por Canarias (7,1 noches). El resto de regiones tienen estancias medias muy inferiores, siendo las más destacadas Cataluña y Levante con 3,5 noches; y Andalucía con 3,4 noches.

El plan de modernización de la oferta de alojamiento turístico, vigente desde 1990, ha permitido transformar y mejorar la calidad. Desde entonces han disminuido progresivamente los establecimientos de una y dos estrellas y ha aumentado la oferta de tres, cuatro y cinco estrellas.

Nombre de turistes internacionals arribats		Número de turistas internacionales llegados		
Gener-Juny		Enero-Junio		
Amb procedència de l'estrange	Total	Var. (%)	Con procedència del extranjero	
Illes Balears ¹	3.850.986	↗	4,5	Islas Baleares ¹
Mallorca	3.164.078	↗	5,5	Mallorca
Menorca	265.448	→	-0,1	Menorca
Pitiüses	421.460	→	0,3	Pitiusas
Canàries	4.774.196	↗	3,2	Canarias
Andalusia	3.376.801	↗	2,6	Andalucía
Comunitat Valenciana	2.244.762	↘	-2,0	Comunidad Valenciana
Malta	467.487	↘	-2,3	Malta
Xipre	547.311	↗	6,7	Chipre
Croàcia	1.287.402	↗	3,1	Croacia
Turquia	3.842.876	↘	-16,1	Turquía
Eslovenia	875.132	↗	2,0	Eslovenia
Madeira (pernoctacions)-maig	477.500	↗	13,7	Madeira (pernoctaciones)-mayo
Algarve (pernoctacions)-maig	1.062.500	↘	-6,0	Algarve (pernoctaciones)-mayo
Amb procedència d'Alemanya		Con procedència de Alemania		
Illes Balears ¹	1.726.017	↗	5,4	Islas Baleares ¹
Mallorca	1.586.135	↗	5,5	Mallorca
Menorca	35.764	↗	8,8	Menorca
Pitiüses	104.118	↗	2,0	Pitiusas
Malta	58.006	↘	-4,2	Malta
Xipre	13.842	↗	2,1	Chipre
Croàcia	345.552	↗	6,1	Croacia
Turquia (juny)	450.328	↗	5,9	Turquía (junio)
Amb procedència del Regne Unit		Con procedència de Reino Unido		
Illes Balears ¹	1.310.996	↗	2,6	Islas Baleares ¹
Mallorca	919.746	→	1,7	Mallorca
Menorca	191.412	↗	4,4	Menorca
Pitiüses	199.838	↗	5,6	Pitiusas
Malta	194.149	↘	-4,2	Malta
Xipre	157.503	↗	2,2	Chipre
Croàcia	287.301	↗	3,1	Croacia
Turquia (juny)	224.615	↘	-9,2	Turquía (junio)

¹ Turistes per via aèria.² Visitants per via aèria de la resta d'Europa, excepte Bulgària, Romania, antics membres de la URSS i de Iugoslàvia.³ No residents entrats al país.

Font: CITTIB, Frontur, instituts estadístics de Malta, Xipre, Croàcia i Turquia.

¹ Turistas por vía aérea.² Visitantes por vía aérea del resto de Europa, excepto Bulgaria, Rumanía, antiguos miembros de la URSS y de Yugoslavia.³ No residentes entrados en el país.

Fuente: CITTIB, Frontur, institutos estadísticos de Malta, Chipre, Croacia y Turquía.

Augmenta el flux de turistes en la majoria de destins directament competidors. Destaca el descens de Turquia, l'increment a Mallorca, Andalusia, Canàries i Croàcia.

Eslovènia mostra un comportament positiu (2,0%). L'any que ve passarà a formar part de la Unió Monetària, fet que pot facilitar el flux de visitants.

L'activitat terrorista a Turquia i Egipte, i els brots de grip aviària a Turquia i Bulgària, han provocat una desviació de la demanda turística. Així, Balears ha pogut comptar amb l'anomenat "turista prestat", un hoste que ha triat l'arxipèleg en l'últim moment com a alternativa al destí que havia triat en primera instància.

Els desastres naturals i la inestabilitat internacional són dos factors que han influit en l'increment d'arribades de turistes a Espanya. L'European Travel Commission preveu que es pot passar de 56 milions de turistes en 2005 a 58 milions en 2006.

Els nous destins continuen mostrant una evolució expansiva en els mercats **alemany** i **britànic**, amb increments a Xipre, Croàcia i Turquia.

Aumenta el flujo de turistas en la mayoría de destinos directamente competitivos. Destaca el descenso de Turquía, el incremento en Mallorca, Andalucía, Canarias y Croacia.

Eslovenia muestra un comportamiento positivo (2,0%). El próximo año va a pasar a formar parte de la Unión Monetaria, hecho que puede facilitar el flujo de visitantes.

La actividad terrorista en Turquía y Egipto, y los brotes de gripe aviar en Turquía y Bulgaria, han provocado un desvío de la demanda turística. Así, Baleares ha podido contar con el llamado "turista prestado", un huésped que ha escogido el archipiélago en el último momento como alternativa al destino que había elegido en primera instancia.

Los desastres naturales y la inestabilidad internacional son dos factores que han influido en el incremento de llegada de turistas a España. La European Travel Commission prevé que se puede pasará de 56 millones de turistas en 2005 a 58 millones en 2006.

Los nuevos destinos continúan mostrando una evolución expansiva en los mercados **alemán** y **británico**, con incrementos en Chipre, Croacia y Turquía.

Despesa gener-juliol 2006	Despesa Turística per vía aérea Gasto Turístico por vía aérea	Variació Variación	Gasto enero-julio 2006
Despesa total 2006 (mill €)	6.056	12,8%	Gasto total 2006 (mill €)
Despesa mitjana per turista (mill €)	854,2	2,0	Gasto medio por turista (mill €)
Despesa mitja diaria (mill €)	85,9	-4,5	Gasto medio diario (mill €)

- Despesa Turística

La despesa dels turistes internacionals en Balears entre gener i juliol del 2006 aconsegueix els 6.056 milions d'euros, la qual cosa significa un 12,8% més que en el mateix període de l'any anterior.

L'aproximació a la tendència de la despesa turística que realitza Exceltur basant-se en pagaments i disposicions d'efectiu a càrrec de les targetes Visa i Mastercard de no residents apunten un creixement del 12,7%, per damunt del 10,9% nacional.

No hi ha consens sobre la repercussió que té el creixement de les companyies aèries de baix cost sobre la despesa turística. Així, la Confederació Espanyola d'Hotels i Allotjaments Turístics (Cehat) estima que els turistes que arriben en vols barats no gasten menys, i que els diners que estalvien ho destinen a l'allotjament, ben sovint de gamma alta. A més, el turista repetitiu és més selectiu amb l'oferta amb mala relació qualitat/preu – el que ajuda a equilibrar el mercat. L'increment de les línies de baix preu complica la gestió de vols i allotjament, perquè els clients contracten en l'últim minut i per lliure. Però han alliberat a les empreses de les obligacions que imposava el majorista; ara el client és el rei, i valora el preu i el canal de venda per damunt de la marca. Gasta menys i la seva estada és més curta, però vienen més vegades i amb estades més curtes, i en el còmput global generen ingressos superiors en el destí.

Per a Exceltur, no obstant, l'increment de visitants que s'allotgen “en cases de familiars i amics o en habitatges llogats” es basa en l'expansió de les línies de baix cost; a més, aquests turistes gasten menys que els que s'allotgen en establiments.

Quant al turisme emissor, l'Associació d'Agències de Viatge de Balears, AVIBA, estima que cada viatger balear es gasta uns 1.100 euros, un 10% més que en 2005. La població de Balears és la segona que més viatges fa a l'estrange. Els principals destins dels balears són els parcs temàtics, Regne Unit, El Marroc, Sud-amèrica, els creuers per Grècia i el propi arxipèlag. Igual que ocorre amb la resta de turistes, hi ha una propensió cada vegada major cap a la fragmentació de les vacances, amb preferència dels destins urbans per a les estades curtes.

Les agències de viatge de Balears facturen en la segona meitat de setembre i a l'octubre un 25% de les seves vendes anuals, quan el personal ocupat en activitats turístiques comença a planificar les seves vacances d'hivern.

- Gasto Turístico

El gasto de los turistas internacionales en Baleares entre enero y julio de 2006 alcanza los 6.056 millones de euros, lo que significa un 12,8% más que en el mismo período del año anterior.

La aproximación a la tendencia del gasto turístico que realiza Exceltur en base a pagos y disposiciones de efectivo con cargo a las tarjetas Visa y Mastercard de no residentes apuntan un crecimiento del 12,7%, por encima del 10,9% nacional

No hay consenso sobre la repercusión que tiene el crecimiento de las compañías aéreas de bajo coste sobre el gasto turístico. Así, la Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos (Cehat) estima que los turistas que arriban en vuelos baratos no gastan menos, y que el dinero que ahorran lo destinan al alojamiento, con frecuencia de gama alta. Además, el turista repetitivo es más selectivo con la oferta con mala relación calidad/precio – lo que ayuda a equilibrar el mercado. El incremento de las líneas de bajo precio complica la gestión de vuelos y alojamiento, porque los clientes contratan en el último minuto y por libre. Pero han liberado a las empresas de las obligaciones que imponía el mayorista; ahora el cliente es el rey, y valora el precio y el canal de venta por encima de la marca. Gasta menos y su estancia es más corta, pero vienen más veces y con estancias más cortas, y en el computo global generan mayores ingresos en el destino.

Para Exceltur, sin embargo, el incremento de visitantes que se alojan “en casas de familiares y amigos o en viviendas alquiladas” se basa en la expansión de las líneas de bajo coste; además, estos turistas gastan menos que los que se hospedan en establecimientos.

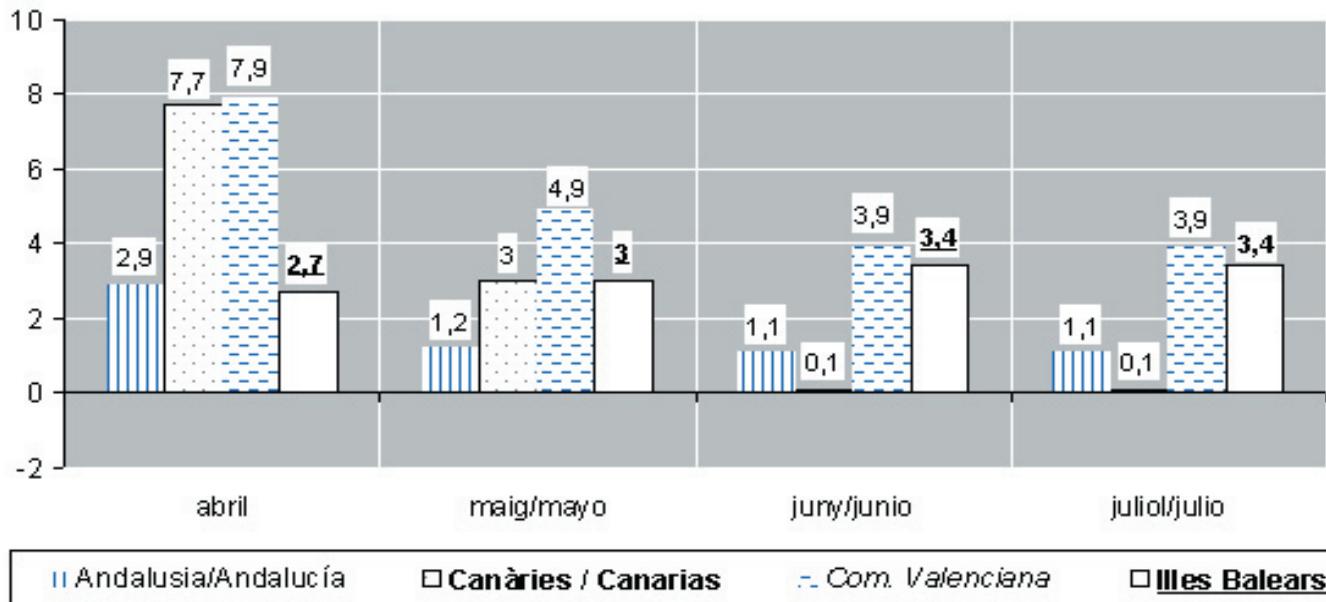
En cuanto al turismo emisor, la Asociación de Agencias de Viaje de Baleares, AVIBA, estima que cada viajero balear se gasta unos 1.100 euros, un 10% más que en 2005. La población de Baleares es la segunda que más viajes hace al extranjero. Los principales destinos de los baleares son los parques temáticos, Reino Unido, Marruecos, Sudamérica, los cruceros por Grecia y el propio archipiélago. Al igual que ocurre con el resto de turistas, hay una propensión cada vez mayor hacia la fragmentación de las vacaciones, con preferencia de los destinos urbanos para las estancias cortas.

Las agencias de viaje de baleares facturan en la segunda mitad de septiembre y en octubre un 25% de sus ventas anuales, cuando el personal ocupado en actividades turísticas empieza a planificar sus vacaciones de invierno.

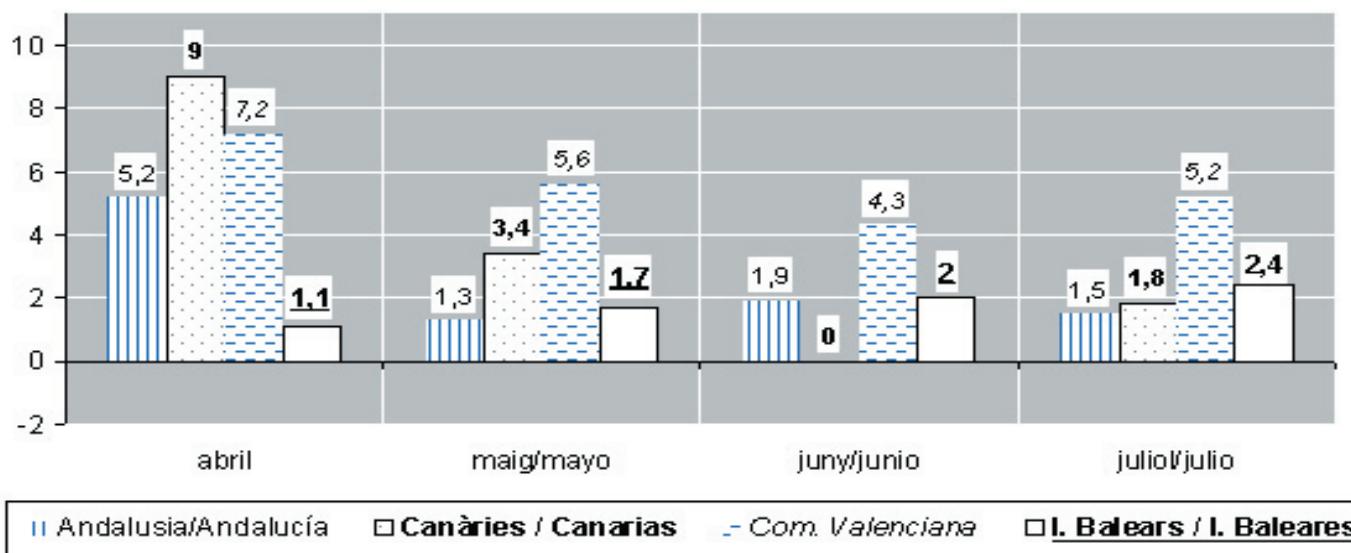
Variació interanual de l'índex de preus hotelers
 Base 2001=100
 Font: INE i elaboració pròpia

Variación interanual del Índice de precios hoteleros.
 Base 2001=100
 Fuente: INE y elaboración propia

Variació interanual de l'Índex d'ingressos hotelers
 Base 2001=100
 Font: INE i elaboració pròpia

Variación interanual del Índice de ingresos hoteleros
 Base 2001=100
 Fuente: INE y elaboración propia

• Preus Hotelers

Des d'abril, els preus hotelers segueixen amb una evolució a l'alça.

Encara que l'increment del mes d'abril es pugui justificar per la diferent data de celebració de les vacances de Pasqua, es comprova que l'evolució positiva continua en els mesos següents.

Balears és la regió junt amb la Comunitat Valenciana, amb major increment en els preus el mes de juny i juliol d'entre els destins observats.

Canàries és la comunitat autònoma que registra un menor increment en l'índex de preus al juny i juliol (0,1%), encara considerant que en aquest destí és temporada baixa.

• Ingressos Hotelers

Al juliol, Balears i la Comunitat Valenciana registren el major increment d'ingressos hotelers (2,4% i 5,2% respectivament) entre les altres comunitats comparades.

Després de diversos anys d'inèrcia tot pareix indicar que la indústria turística comença a recuperar rendibilitat, la qual cosa significa un canvi de tendència, sobretot per al sector hoteler, que a més s'enfronta a la irrupció de nous destins competidors

El Ministeri d'Hisenda ha autoritzat l'amortització dels edificis hotelers al 3%, en lloc del 2% com es venia fent fins ara, la qual cosa permet incrementar el cash-flow i la reinversió gràcies a un major autofinançament.

• Precios Hoteleros

Desde abril, los precios hoteleros siguen con una evolución al alza.

Aunque el incremento del mes de abril se pueda justificar por la diferente fecha de celebración de las vacaciones de Pascua, se comprueba que la evolución positiva continúa en los meses siguientes.

Baleares es la región junto con la Comunidad Valenciana, con mayor incremento en los precios el mes de junio y julio de entre los destinos observados.

Canarias es la comunidad autónoma que registra un menor incremento en el índice de precios en junio y julio (0,1%), aún considerando que en dicho destino es temporada baja.

• Ingresos Hoteleros

En julio, Baleares y la Comunidad Valenciana registran el mayor incremento de ingresos hoteleros (2,4% y 5,2% respectivamente) entre las otras comunidades comparadas.

Tras varios años de inercia todo parece indicar que la industria turística empieza a recuperar rentabilidad, lo que significa un cambio de tendencia, sobretodo para el sector hotelero, que además se enfrenta a la irrupción de nuevos destinos competidores

El Ministerio de Hacienda ha autorizado la amortización de los edificios hoteleros al 3%, en lugar del 2% como se venía haciendo hasta ahora, lo que permite incrementar el cash-flow y la reinversión gracias a una mayor autofinanciación.

Variació anual en els índexs de preus, juliol

Restaurants, bars i cafeteries

Illes Balears

4,0

Variación anual en el índice de precios, julio

Restaurantes, bares y cafeterías

Islas Baleares

Canàries

3,8

Canarias

Andalusia

5,1

Andalucía

Comunitat Valenciana

5,1

Comunidad Valenciana

Portugal ¹

2,2 Portugal ¹

Itàlia ¹

2,3 Italia ¹

Grècia ¹

3,9 Grecia ¹

1.Font: INE, Eurostat

Inclou hotels. L'índex de preus de consum per al grup d'hoteles, cafès i restaurants assenyala bàsicament l'evolució en la restauració, ja que l'allotjament hoteler té poca incidència sobre la seva evolució.

1.Fuente: INE, Eurostat

Incluye Hoteles. El índice de precios de consumo para el grupo de hoteles, cafeterías y restaurantes señala básicamente la evolución de la restauración, ya que el alojamiento hotelero tiene poca incidencia sobre la evolución del mismo.

• Preus en Restauració

Els preus de *restaurants, bars i cafeteries* en Balears registren un increment interanual del 4,0%, sent el destí comparat, junt amb Andalusia (5,1%) i C. Valenciana (5,1%) que registra el major creixement.

• Precios en Restauración

Los precios de *restaurantes, bares y cafeterías* en Baleares registran un incremento interanual del 4,0%, siendo el destino comparado, junto con Andalucía (5,1%) y C. Valenciana (5,1%) que registra el mayor crecimiento.

En la resta de destins, com Itàlia (2,3%) o Grècia (3,9%) mostren també una evolució alcista de preus, encara que cap aconsegueix la de Balears.

El comerç i la restauració en zones turístiques també manté amplis marges en comparació amb els mateixos serveis en zones residencials, la qual cosa comporta l'encariment de l'estada i la menor competitivitat enfront d'altres destins.

Segons l'INE, el cost de la vida puja tres vegades més que els salariis des de la introducció de l'euro. Si s'opta per acudir a un restaurant en compte de fer la compra, la factura també és més elevada. En 2002 un menú del dia es pagava al modest preu de 6 euros, molt lluny dels 10 i 12 euros actuals, un 66% més. En el cas de la beguda, succeeix el mateix, l'increment ha sigut del 50% respecte al 2002.

En el resto de destinos, como Italia (2,3%) o Grecia (3,9%) muestran también una evolución alcista de precios, aunque ninguna alcanza la de Baleares.

El comercio y la restauración en zonas turísticas también mantiene amplios márgenes en comparación con los mismos servicios en zonas residenciales, lo que conlleva el encarecimiento de la estancia y la menor competitividad frente a otros destinos.

Según el INE, el coste de la vida sube tres veces más que los salarios desde la introducción del euro. Si se opta por acudir a un restaurante en lugar de hacer la compra, la factura también es más elevada. En 2002 un menú del día se pagaba al modesto precio de 6 euros, muy lejos de los 10 y 12 euros actuales, un 66% más. En el caso de la bebida, sucede lo mismo, el incremento ha sido del 50% respecto a 2002.

Divises - tipus de canvi mitjà mensual per ecu/euro

Des de la segona fase de la Unió Monetària Europea

Escala invertida. En color blau, previsions del mercat

Valors mostrats per al gener de cada any i el darrer mes de la sèrie

Font: Banc d'Espanya.

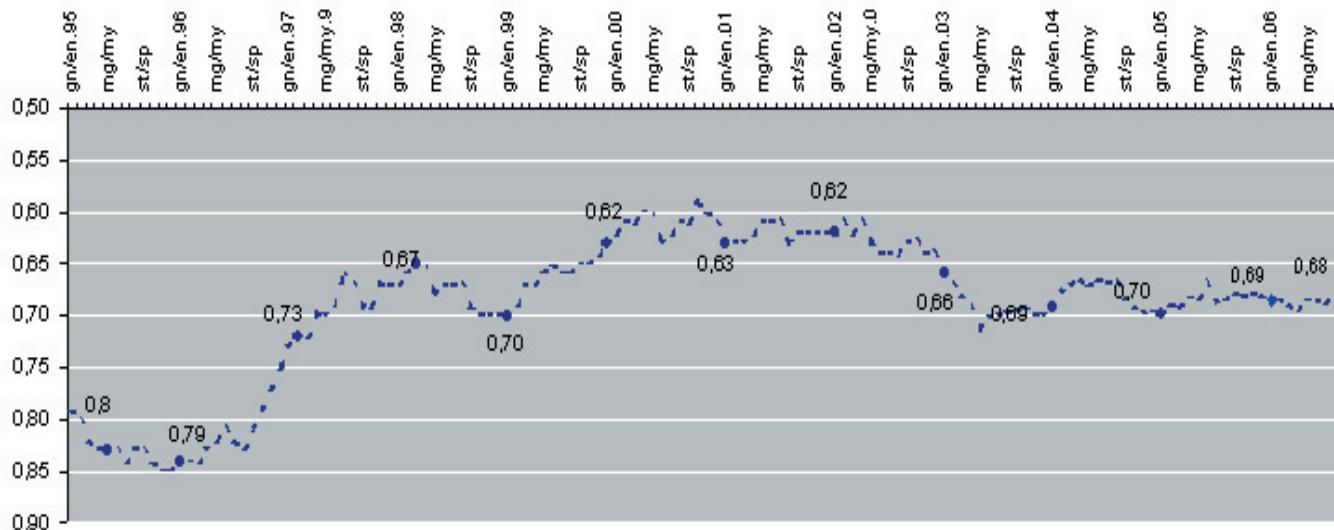
Divisas - tipo de cambio medio mensual por ecu/euro

Desde la segunda fase de la Unión Monetaria Europea

Escala invertida. En azul, previsiones del mercado

Valores fijados para enero de cada año y el último mes de la serie

Fuente: Banco de España.

Indicadors del consum	Darrera dada Último dato	Var. (%)	Indicadores del consumo
Consum privat per resident, € constants de 2000		Consumo privado por residente, € constantes de 2000	
Despesa total	4T05 2.203,32	↗ 10,1	Gasto total
Alimentació, begudes i tabac	4T05 290	↘ -13,6	Alimentación, bebidas y tabaco
Resta de la despesa	4T05 1.913,31	↗ 14,8	Resto del gasto
Confiança dels consumidors ^{1 var(%)}	4T05 27,3	↗ 0,8	Confianza de los consumidores ^{1 var(%)}
Llars sense dificultats per arribar a fi de mes ^{2 var (%)}	4T05 31,46	↘ -3,4	Hogares sin dificultad para llegar a fin de mes ^{2 var(%)}
Consum privat per no resident a Balears		Consumo privado por no residente en Baleares	
Despesa total ³ (miliots d'€)	gen-jul 06 ene-jul 06 6.056	↗ 12,8	Gasto total ³ (millones de €)

Fonts: INE, IET

1. Enquesta contínua de pressuposts familiars: percentatge de les llars que consideren que el moment actual és adient per fer compres importants, excloses les compres d'habitatge, més les llars que consideren que el moment actual no és adient.

2. Enquesta contínua de pressuposts familiars: percentatge de les llars que no tenen dificultats per arribar a fi de mes d'acord amb els seus ingressos nets mensuals.

3. Conselleria de Turisme.

Fuentes: INE, IET

1. Encuesta continua de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que consideran que el momento actual es adecuado para llevar a cabo compras importantes, excluidas compras de vivienda, más hogares que consideran que el momento actual no es adecuado

2. Encuesta continua de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que no tienen dificultades para llegar a final de mes de acuerdo con sus ingresos netos mensuales.

3. Consejería de Turismo.

El consum intern consolida un bon ritme de creixement, impulsat per l'increment de l'ocupació i per la millora de les perspectives econòmiques en general. Gairebé tots els indicadors de consum registren variacions en tendència a l'alça —excepte les matriculacions de vehicles, que es mantenen estancades.

Les darreres dades disponibles per a les Balears de l'Enquesta de pressuposts familiars, calculades en euros constants del 2000, mostren un augment en tendència de la despesa total. D'aquesta despesa, disminueix la destinada a alimentació, begudes i tabac i augmenta la resta de la despesa. La confiança dels consumidors es manté en tendència i es redueixen les dificultats per arribar a fi de mes. Tots aquests factors fan mantenir el dinamisme del consum privat dels residents. No obstant això, segons les previsions de Caixa Catalunya, l'endeutament de les famílies i l'elevada inflació poden frenar la despesa per habitant resident durant el 2006 i el 2007, i situar el seu creixement per sota de la mitjana estatal. Les pujades del tipus d'interès podrien alentir el consum dels residents, tot i que hi ha una sèrie de factors positius que en recolzarien el manteniment, com són el major ritme d'activitat econòmica i la millora d'expectatives, cosa que reforçaria la confiança dels consumidors.

El consum privat dels turistes internacionals de gener a juliol ha estat de 6.056 milions d'euros, cosa que representa un 12,8% més que el mateix període de l'any passat. A aquesta xifra caldria afegir la despesa feta pels turistes espanyols. En aquest context, i tenint en compte l'evolució dels altres

El consumo interno consolida un buen ritmo de crecimiento, impulsado por el incremento de la ocupación y a mejora de las perspectivas económicas en general. Casi todos los indicadores de consumo registran variaciones en tendencia al alza - excepto las matriculaciones de vehículos, que se mantienen estancadas.

Los últimos datos disponibles para Baleares de la Encuesta de Presupuestos Familiares calculadas en euros constantes del 2000, muestran un aumento en tendencia del gasto total. De este gasto, disminuye el destinado a alimentación, bebidas y tabaco y aumenta el resto del gasto. La confianza de los consumidores se mantiene en tendencia, y se reducen las dificultades para llegar a final de mes. Todos estos factores hacen que se mantenga el dinamismo del consumo privado de los residentes. Sin embargo, según las previsiones de Caja Cataluña, el endeudamiento de las familias y la elevada inflación pueden frenar el gasto por habitante residente durante el 2006 y el 2007, situando su crecimiento por debajo de la media estatal. Las subidas del tipo de interés podrían moderar el consumo de los residentes; aun así, hay una serie de factores positivos que apoyarían su mantenimiento, como son el mayor ritmo de actividad económica y la mejora de expectativas, lo que reforzaría la confianza de los consumidores.

El consumo privado de los turistas internacionales de enero a julio ha sido de 6.056 millones de euros, representando un 12,8% más que el mismo periodo del año pasado. A esta cifra se tendría que añadir el gasto hecho por los turistas españoles. En este contexto, y teniendo en cuenta

Indicadors del consum

Indicadores del consumo

		Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T _{t-k} (%)	
	Facturació elèc usos domèstics (MWh)	jul 151.880	↗ 4,2	Facturación eléc usos domésticos (MWh)
	Vendes de benzina (quilolitres)	jul 36.968	↘ -2,7	Ventas de gasolina (quilolitros)
	Matriculació de vehicles	jul 5358	↘ -5,6	Matriculación de vehículos
	Matriculació vehicles familiars no lloguer ¹	mg/my 6.446	↘ -8,3	Matriculación vehículos familiares no alquiler ¹
	Índex de vendes al detall	jul 122,4	→ -0,8	Índice de ventas al por menor
	Facturació elèc usos domèstics (MWh)	jul 121.557	↗ 3,8	Facturación eléc usos domésticos (MWh)
	Vendes de benzina (quilolitres)	jul 26.705	↘ -2,7	Ventas de gasolina (quilolitros)
	Matriculació de vehicles	jul 4.144	↘ -5,8	Matriculación de vehículos
Fonts: CLH, Gesa-Endesa, INE, IEA i Anfac				
¹ . No inclou tot-terrenys ni comercials				
Fuentes: CLH, Gesa-Endesa, INE, IEA y Anfac				
¹ . No incluye todoterrenos ni comerciales				

indicadors, la bona marxa de la temporada turística recolza l'increment de la demanda interna.

L'índex de comerç al detall de les Balears en termes constants es manté en tendència el juliol, mentre que s'incrementa la facturació elèctrica per a usos domèstics **a totes les illes**.

Les vendes de benzina disminueixen en tendència el juliol **al conjunt de les Balears** i es mantenen únicament a les **Pitiüses**. Segons el Ministeri d'Indústria i Energia el preu de la benzina 95 assolí el nivell màxim la darrera setmana de juliol amb 113,3 euros/litre, un 13% més que la mateixa setmana de l'any anterior. A la darreria d'agost els preus se situen al voltant dels 107 euros/litre.

A les Balears es consumeixen 2,5 litres de combustible per vehicle i dia, mentre que al conjunt de l'Estat el consum és de 3,7 litres, ja que a la Península la mitjana de distàncies recorregudes és major.

El consum de gasoli per a automoció s'imposa a la benzina, la qual cosa explicaria les disminucions en tendència abans esmentades. El mes juliol el consum de gasoli a les Balears ha estat de 53.400 m³, mentre que el de benzina ha estat de 37.000 m³.

la evolución de los otros indicadores, la buena marcha de la temporada turística apoya el incremento de la demanda interna.

El índice de comercio al por menor de Baleares en términos constantes se mantiene en tendencia en julio, mientras que se incrementa la facturación eléctrica para usos domésticos **en todas las islas**.

Las ventas de gasolina disminuyen en tendencia en julio en el conjunto de Baleares y se mantienen únicamente en las **Pitiüses**. Según el Ministerio de Industria y Energía el precio de la gasolina 95 llegó al nivel máximo la última semana de julio con 113,3 Eur/litro, un 13% más que la misma semana del año anterior. A finales de agosto los precios se sitúan alrededor de los 107 Eur/litro.

En Baleares se consume 2,5 litros de combustible por vehículo y día, mientras que en el conjunto del Estado el consumo es de 3,7 litros, puesto que en la Península la media de distancias recorridas es mayor.

El consumo de gasóleo para automoción se impone a la gasolina, hecho que explicaría las disminuciones en tendencia antes mencionadas. En el mes de julio el consumo de Gasóleo A en Baleares ha sido de 53.400 m³ mientras que el de gasolina de 37.000 m³.

Segons dades facilitades per la Direcció General de Trànsit, les matriculacions de vehicles disminueixen en tendència a tot el territori excepte a les **Pitiüses**.

Per al conjunt de les Balears les matriculacions de juliol han baixat un 12% en relació amb el 2005.

Aquestes dades contrasten amb les proporcionades per Faconauto (federació de concessionaris), que expliquen que els concessionaris augmenten la venda de vehicles durant l'estiu. Els illencs han gastat 82 milions d'euros el juliol, amb una mitjana de 16.000 euros per vehicle. La federació atribueix l'increment de la facturació a la forta demanda de totterrenys. A escala nacional, s'ha produït una davallada del 5% en vendes de cotxes a causa de la caiguda del consum privat, la pujada del tipus d'interès, l'empeorament del clima de confiança dels consumidors i les tensions sobre el preu del crudi.

Según datos facilitados por la Dirección general de Tráfico las matriculaciones de vehículos disminuyen en tendencia en todo el territorio excepto en las **Pitiusas**. Para el conjunto de Baleares las matriculaciones de julio han bajado un 12% en relación a 2005 .

Estos datos contrastan con los proporcionados por Faconauto (federación de concesionarios) que explican que los concesionarios aumentan la venta de vehículos durante el verano. Los isleños han gastado 82 millones de euros en julio, con una media de 16.000 euros por vehículo. En los siete primeros meses del año se han facturado 414,3 millones de euros, un 26,9% más que en el mismo lapso de 2005. La federación atribuye el incremento de la facturación a la fuerte demanda de todo-terrenos. A nivel nacional se ha producido una bajada del 5% en ventas de coches debido a la caída del consumo privado, la subida del tipo de interés, el empeoramiento del clima de confianza de los consumidores y las tensiones sobre el precio del crudo.

Indicadores de la inversió			Indicadores de la inversión		
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)			
Societats mercantils			Sociedades mercantiles		
Augment net de capital (milers d'€) ¹	jun	57.132	↗	19,4	Incremento neto de capital (miles de €) ¹
Capital de noves societats (milers d'€)	jun	12.135	↗	25,1	Capital de nuevas sociedades (miles de €)
Creació neta de societats ²	jun	440	↗	16,8	Creación neta de sociedades ²
Empreses en règim general de SS ³	jun	42.945	↗	5,3	Empresas en régimen general SS ³
Vehicles de càrrega	jun	845	↗	13,8	Vehículos de carga
	jul	654 	↗	18,0	
	jul	88 	→	-1,7	
	jul	103 	→	2,7	
Matriculació d'automòbils turisme per a lloguer	Mg/my	3.678	↘	-17,5	Matriculación de automóviles turismo para alquiler.
Noves hipoteques (milers d'€)			Nuevas hipotecas (miles de €)		
Hipoteques sobre habitatges en finques urbanes (milers d'€ constants)	Mg/my	508.356	↗	12,2	Hipotecas sobre viviendas en fincas urbanas (miles € constantes)
Hipoteques sobre solars en finques urbanes (milers d'€ constants)	Mg/my	69.818	↗	31,7	Hipotecas sobre solares en fincas urbanas (miles € constantes)
Nombre de noves hipoteques sobre habitatges	Mg/my	3.734	↗	7,5	Número de nuevas hipotecas sobre viviendas construidas,
Font: INE, MTA, DGT i Anfac	Fuente: INE, MTA, DGT y Anfac				
¹ . Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital. Per a l'acumulat, mitjana. Euros corrents.	¹ . Capital de nuevas sociedades, más ampliaciones de capital, menos reducciones de capital. Para el acumulado, media. Euros corrientes.				
² . Noves societats menys societats dissoltes	² . Nuevas sociedades menos sociedades disueltas				
³ . Amb centre de treball a les Balears	³ . Con centro de trabajo en Baleares				

Crèdit i estalvi			Crédito y ahorro		
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència/ Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)			
Institucions de crèdit i estalvi			Instituciones de crédito y ahorro		
Crèdits (millions d'€)	1T06	31.451,1	↗	25,1	Créditos (millones de €)
Dipòsits (millions d'€)	1T06	14.531,1	→	2,1	Depósitos (millones de €)
Dipòsits de AA.PP	1T06	413,2	↗	9,1	Depósitos de AA.PP
Dipòsits de ASR ²	1T06	14.117,9	→	1,9	Depósitos de OSR ²
Font: BE i INE	Fuente: BE y INE				
¹ . Enquesta de pressuposts familiars: percentatge de les llars que poden estalviar d'acord amb el seu nivell d'ingressos i de despeses	¹ . Encuesta de presupuestos familiares: porcentaje de los hogares que pueden ahorrar de acuerdo con su nivel de ingresos y gastos.				
*. Variació interanual	*. Variación interanual				
² Altres sectors residents	² Otros sectores residentes				

La majoria d'indicadors de la inversió mostren signes positius, la qual cosa reflecteix la bona marxa de l'economia balear.

Segons dades del Directori Central d'Empreses que elabora l'Institut Nacional d'Estadística, les Balears són la comunitat autònoma amb més densitat d'empreses per càpita. Cal ressaltar que de les més de 87.000 empreses, la meitat no té cap empleat, i només 35 societats tenen més de 500 empleats.

La creació neta de societats segueix augmentant en tendència, així com l'increment net de capital. El registre de

La mayoría de indicadores de la inversión muestran signos positivos, lo que refleja la buena marcha de la economía balear.

Según datos del Directorio Central de Empresas que elabora el INE, Baleares es la Comunidad Autónoma con más densidad de empresas per cápita. Cabe destacar que de las más de 87.000 empresas la mitad no tienen ningún empleado, y sólo 35 sociedades tienen más de 500 empleados.

La creación neta de sociedades sigue aumentando en tendencia, así como el incremento neto de capital. El registro

la Tresoreria General de la Seguretat Social ho corrobora, amb un increment tendencial del 5,3% en el nombre d'empreses amb centre de treball a les Balears.

L'adquisició de vehicles de càrrega mostra una evolució positiva en tendència a **Mallorca**, mentre que es manté a **Menorca i a les Pitiüses**. Per contra, la matriculació de vehicles automòbils per a lloguer mostra tendència negativa (-17,5).

Quant a les hipoteques, s'aprecia que en termes constants els valors augmenten en tendència. A més, les Balears són el territori on més s'inverteix a curt termini amb l'habitatge, ja que és l'autonomia on els préstecs per habitatge són menys duradors; es constitueixen i es cancel·len hipoteques amb molta freqüència.

Un factor fonamental que afecta la inversió és la política monetària del Banc Central Europeu. El dia 8 de juny, el BCE va apujar 25 punts bàsics el tipus d'interès oficial fins al 2,75%. Es va tractar del tercer augment dels interessos de l'eurosistema des de l'inici del gir alcista iniciat el desembre del 2005. Les previsions són que en acabar l'exercici el tipus d'interès se sitúi al 3%, a través de pujades progressives amb l'objectiu de frenar les tensions inflacionistes provocades per l'alça dels preus dels productes petroliers. A l'agost, l'euríbor, principal referència del mercat hipotecari, arriba a 3,6%, i es compleix l'onzè mes d'alça sense que es prevegi un canvi de tendència a curt termini. Aquestes pujades són molt sensibles per a les economies domèstiques, majoritàriament endeudades, que veuen reduïda la seva renda disponible i es veuen obligades a reajustar la part destinada al consum i a l'estalvi. També és probable que afecti la demanda d'habitacions, que davant un nou escenari de condicions de finançament no tan favorables, ajustin la demanda d'hipoteques i de crèdits. Amb la pujada de l'euríbor les hipoteques a les Balears s'encareixen una mitjana de 89 euros al mes, per damunt la mitjana nacional, de 81,4 euros. Alguns experts aconsellen subscriure assegurances contra el risc de pujades de tipus o passar els crèdits de variables a fixos.

Segons un estudi de Caixa Catalunya, les Balears són la tercera autonomia on l'esforç per a compra d'habitació és major i se situa en 38,3% de la renda laboral neta. A més les Balears són l'única comunitat autònoma on més de la meitat dels joves estan emancipats, gràcies a un mercat de treball dinàmic i amb oportunitats que facilita una precoç incorporació al món laboral, la qual cosa els anima a independitzar-se. Però per mor de l'elevat preu de l'habitació, el pagament de la hipoteca mitjana a les Balears equival al 62,4% del sou d'un jove menor de 34 anys. Per pal·liar aquesta situació, el Govern de les Illes Balears ha creat la figura de la hipoteca jove, que ofereix, sota el compliment de determinats requisits, ajuts als joves per a l'adquisició del primer habitatge.

El Banc d'Espanya situa els crèdits vigents a les Balears en 31.451,1 milions d'euros, amb un augment tendencial de 25,1%, mentre que els dipòsits sumen 14.531,1 milions d'euros amb un creixement més intens dels suscrits per les administracions públiques que per la resta de sectors residents. La mateixa institució estima que cada ciutadà balear té estalviat devers 14.360 euros. Es pot concloure que, de moment, l'inici d'una política monetària més restrictiva per part del Banc Central Europeu encara no mostra els seus efectes a les Balears.

de la Tesorería General de la Seguridad Social lo corrobora con un incremento tendencial del 5,3% en el número de empresas con centro de trabajo en Baleares.

La adquisición de vehículos de carga muestra una evolución positiva en tendencia en **Mallorca**, mientras que se mantiene en **Menorca y las Pitiúses**. Por el contrario, la matriculación de vehículos automóviles para alquiler muestra tendencia negativa (-17,5).

En cuanto a las hipotecas, se aprecia que en términos constantes los valores aumentan en tendencia. Además, Baleares es el territorio donde más se invierte a corto plazo en vivienda, puesto que es la Autonomía donde los préstamos por vivienda son menos duraderos; se constituyen y se cancelan hipotecas con mucha frecuencia.

Un factor fundamental que afecta a la Inversión es la política monetaria del Banco Central Europeo. El día 8 de junio, el BCE subió en 25 puntos básicos el tipo de interés oficial hasta el 2,75%. Se trató del tercer aumento de los intereses del Eurosistema desde el inicio del giro alcista iniciado en diciembre del 2005. Las previsiones son que a final de ejercicio el tipo de interés se sitúe en el 3%, a través de subidas progresivas con el objetivo de frenar las tensiones inflacionistas provocadas por el alza de los precios de los productos petrolíferos. En agosto el euríbor, principal referencia del mercado hipotecario, llega al 3,6%, cumpliendo el undécimo mes de subidas sin que se prevea un cambio de tendencia a corto plazo. Estas subidas son muy sensibles para las economías domésticas, mayoritariamente endeudadas, que ven reducida su renta disponible y se ven obligadas a reajustar la parte destinada al consumo y al ahorro. También es probable que afecte a la demanda de viviendas, que ante un nuevo escenario de condiciones de financiación no tan favorables, ajusten la demanda de hipotecas y de créditos. Con la subida del euríbor, las hipotecas en Baleares se encarecen una media de 89 euros al mes, por encima de la media nacional de 81,4 euros. Algunos expertos que aconsejan subscribir seguros contra el riesgo de subidas de tipos o pasar los créditos de variables a fijos.

Según un estudio de Caja Cataluña, Baleares es la tercera Autonomía donde el esfuerzo para comprar una vivienda es mayor, y se sitúa en 38,3% de la renta laboral neta. Además, es la única Comunidad Autónoma con más de la mitad de los jóvenes emancipados, gracias a un mercado de trabajo dinámico y con oportunidades que facilita una precoz incorporación al mundo laboral, lo cual los anima a independizarse. Pero, debido al elevado precio de la vivienda, el pago de la hipoteca mediana en Baleares equivale al 62,4% del sueldo de un joven menor de 34 años. Para paliar esta situación, el Gobierno de las Islas Baleares ha creado la figura de la hipoteca joven que ofrece, bajo el cumplimiento de determinados requisitos, ayudas a los jóvenes para la adquisición de la primera vivienda.

El Banco de España sitúa los créditos vigentes en Baleares en 31.451,1 millones de euros, con un aumento tendencial de 25,1%, mientras que los depósitos suman 14.531,1 millones de euros con un crecimiento más intenso de los suscritos por las Administraciones Públicas que por el resto de sectores residentes. La misma institución estima que cada ciudadano balear tiene ahorrado alrededor de 14.360 euros. Se puede concluir que por el momento el inicio de una política monetaria más restrictiva por parte del Banco Central Europeo todavía no muestra sus efectos en Baleares

Inflació		Inflación	
Taxa de variació interanual de l'índex de preus de consum. Juliol 2006		Tasa de variación interanual del índice de precios al consumo. Julio 2006	
	Espanya España	Balears Baleares	Balears Aportació a l'IPC Aportación al IPC
Índex general	4,0	3,9	Índice general
Aliments, begudes no alcohòliques	4,8	5,2	1,05 Alimentos, bebidas no alcohólicas
Begudes alcohòliques i tabac	2,1	1,6	0,05 Bebidas alcohólicas y tabaco
Vestit i calçat	1,1	0,8	0,07 Vestido y calzado
Habitatge	6,8	6,2	0,64 Vivienda
Parament de la llar	2,7	3,1	0,20 Menaje del hogar
Medicina	1,5	1,1	0,04 Medicina
Transport	5,8	6,0	1,02 Transporte
Comunicacions	-1,4	-0,8	-0,03 Comunicaciones
Oci i cultura	0,5	0,2	0,01 Ocio y cultura
Ensenyament	3,9	3,8	0,08 Enseñanza
Hotels, cafès i restaurants	4,5	4,1	0,44 Hoteles, cafeterías y restaurantes
Altres	3,9	3,2	0,28 Otros
Inflació subjacent	3,1	3,0	Inflación subyacente

Font: INE

Fuente: INE

IPC Balears, taxa interanual, juliol 2006
Subgrups i rúbriques amb aportació superior al 0,1% a la taxa interanual. En percentatge

IPC Balears, tasa interanual, julio 2006
Subgrupos y rúbricas con aportación superior al 0,1% en la tasa interanual. En porcentaje

	Taxa Tasa	Aportació Aportación	
Aliments	5,4	1,02	Alimentos
Pa	7,3	0,11	Pan
Carn de vobí	14,7	0,13	Carne de vacuno
Olis i greixos	38,0	0,28	Aceites y grasas
Lloguer d'habitatge	3,4	0,10	Alquiler de la vivienda
Altres serveis relacionats amb l'habitatge	4,5	0,11	Otros servicios relacionados con la vivienda
Electricitat, gas i altres combustibles	10,6	0,38	Electricidad, gas y otros combustibles
Altres bens i serveis per a la llar	5,6	0,15	Otros bienes y servicios para el hogar
Calefacció, enllumenat i altres serveis	8,6	0,38	Calefacción, alumbrado y otros servicios
Conservació de l'habitatge i altres despeses	5,3	0,17	Conservación de la vivienda y otros gastos
Serveis per a la llar	8,3	0,14	Servicios para el hogar
Serveis mèdics i similars	3,8	0,11	Servicios Médicos y similares
Vehicles	2,4	0,17	Vehículos
Béns i serveis relatius als vehicles	8,6	0,73	Bienes y servicios relativos a los vehículos
Serveis de transport	9,5	0,13	Servicios de transporte
Transport personal	5,4	0,95	Transporte personal
Transport públic interurbà	11,0	0,13	Transporte público interurbano
Restaurants, bars i cafès	4,0	0,41	Restaurantes bares y cafeterías
Hotels i altres allotjaments	7,0	0,04	Hoteles y otros alojamientos
Turisme i hostaleria	4,3	0,50	Turismo y hostelería
Assegurances	3,7	0,16	Seguros

Font: INE

Fuente: INE

L'índex general de preus de consum (IPC) puja un 0,1% el juliol respecte del mes anterior. La taxa d'inflació interanual se situa en 3,9%, la mateixa que la de juny. Per al conjunt d'Espanya, la taxa interanual es col·loca en 4,0%, una dècima per damunt la de les Balears.

La taxa d'inflació subjacent (que exclou els aliments no elaborats i els productes energètics) se situa en 3,0% en taxa interanual, i es respecte del mes passat. S'observa que aquest indicador té una trajectòria ascendent des del setembre de 2005 i s'ha incrementat un punt percentual des del començament del 2004. En aquest sentit, continuen les pressions en l'àmbit dels serveis que arriben a 4%, mentre que es moderen lleugerament les pressions en els preus dels aliments amb elaboració mostrades en els mesos precedents.

A escala europea, l'índex de preus de consum harmonitzat de la UE se situa en el 2,4%. El diferencial de preus de la Unió Europea arriba a 1,5 punts el juliol, fet que suposa una pèrdua de competitivitat en preus.

Part d'aquest diferencial d'inflació (més de la meitat d'aquesta breixa) es deu als aliments frescos: protecciónisme de la política agrària comuna (PAC), i xarxes de distribució amb restriccions d'entrada. La millora de les condicions competitives requereix un accés a mercats més grans, d'una economia liberalitzada i d'un entorn regulador de qualitat. Des de fa dècades, s'estan adoptant mesures en l'àmbit europeu per assolir l'objectiu de conformar un autèntic mercat únic que permeti aprofitar les economies d'escala. Aquest objectiu ha estat completat amb la coincidència general en la necessitat de liberalitzar els nostres mercats i, més recentment, de desenvolupar un marc normatiu que minimitzi la càrrega administrativa que suporten empreses i consumidors i que millori la qualitat de la regulació. Tant la grandària del mercat, al qual tenen accés les empreses, com l'entorn regulador en el qual ha de desenvolupar la seva activitat són elements determinants de la seva competitivitat (i, per tant, dels països). D'ells depèn la capacitat d'arribar a una grandària que els permeti aprofitar les economies

El índice general de precios de consumo (IPC) sube un 0,1% en julio respecto al mes anterior. La tasa de inflación interanual se sitúa en el 3,9%, la misma que la de junio. Para el conjunto de España, la tasa interanual se coloca en el 4,0%, una décima por encima de la de Baleares.

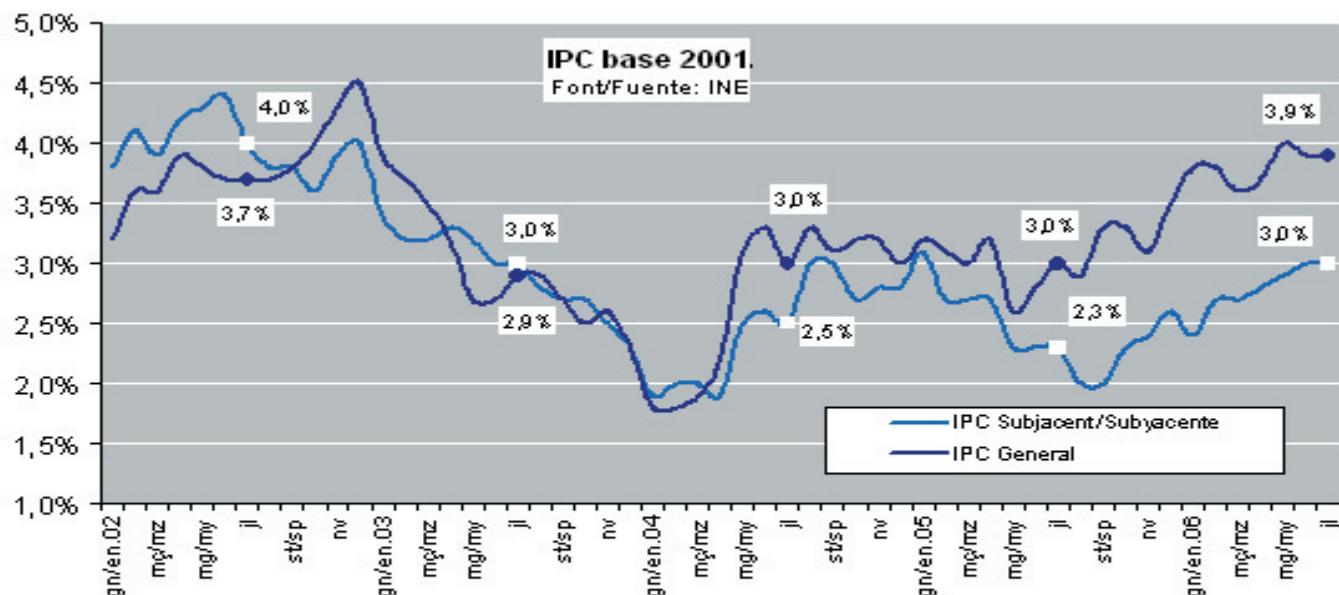
La tasa de *inflación subyacente* (que excluye los alimentos no elaborados y productos energéticos) se sitúa en el 3,0% en tasa interanual, y se mantiene respecto del mes anterior. Se observa que este indicador tiene una trayectoria ascendente desde septiembre de 2005, y se ha incrementado un punto porcentual desde el comienzo del 2004. En este sentido continúan las presiones en el ámbito de los servicios que alcanzan el 4%, mientras que se moderan ligeramente las presiones en los precios de los alimentos con elaboración mostradas en los meses precedentes.

Anivel europeo, el Índice de Precios de Consumo armonizado de la UE se sitúa en el 2,4%. El diferencial de precios de la Unión Europea alcanza 1,5 puntos en julio, lo que supone una pérdida de competitividad en precios.

Más de la mitad de esa brecha se debe a los *alimentos frescos*: protecciónismo de la Política Agraria Común (PAC), y redes de distribución con restricciones de entrada. La mejora de las condiciones competitivas requiere de un acceso a mercados de mayor tamaño, de una economía liberalizada y de un entorno regulatorio de calidad. Desde hace décadas se están adoptando medidas en el ámbito europeo para alcanzar el objetivo de conformar un auténtico mercado único que permita aprovechar las economías de escala. Este objetivo ha sido completado con la coincidencia general en la necesidad de liberalizar nuestros mercados y, más recientemente, de desarrollar un marco normativo que minimice la carga administrativa que soportan empresas y consumidores y que mejore la calidad de la regulación. Tanto el tamaño del mercado al que tienen acceso las empresas como el entorno regulatorio en el que debe desarrollar su actividad son elementos determinantes de su competitividad. De ellos depende su capacidad de alcanzar un tamaño que les permita aprovechar las economías de escala y cubrir los

Variació anual del IPC general i del subjacent a Balears

Variación anual del IPC general y del subyacente en Baleares

d'escala, i cobrir els costos reguladors, directes i indirectes, que ha d'afrontar.

Per grups, el *transport*, amb una taxa anual del 6%, disminueix nou dècimes respecte del mes de juny. Aquesta disminució es deu gairebé del tot a la lleugera contenció dels preus dels *carburants i combustibles*, la taxa anual dels quals es redueix dos punts i mig i se situa en 11,3%. La seva aportació a l'índex general ha estat d'1,02%. Per subgrups i rúbriques, els *béns i serveis relativs als vehicles* augmenten un 8,6%, quant a la variació anual del *transport públic*, els preus han pujat un 2% en els mitjans urbans i un 11% en els mitjans interurbans.

El grup d'*hotels, cafeteries i restaurants*, augmenta la taxa interanual respecte del mes passat i se situa en 4,1%, per sota del nivell nacional (4,5%). Aquesta variació s'ha concentrat en l'oferta de *restaurants, bars i cafès*, els preus dels quals varen registrar un augment del 4,0%, l'aportació de la qual a l'índex general és d'un 0,41%.

El grup de l'*habitatge*, la variació anual del qual disminueix tres dècimes, se situa en 6,2% sobretot a causa del comportament dels preus de la calefacció, enllumenat i distribució d'aigua.

L'*ensenyament* disminueix dues dècimes la taxa anual respecte del mes passat i arriba a 3,8%.

En *aliments i begudes no alcohòliques* es registra una taxa interanual de 5,2%, mig punt més que el mes passat, xifra que aporta el 0,74% a la taxa d'inflació. Entre els components que més han influït en aquest comportament destaca l'oli, la taxa anual del qual se situa en 38,0%, i el pa, 7,3%, i la carn de boví, 14,7%.

El grup de *vestit i calçat* registra una taxa interanual de 0,8%, sense variació pel que fa a la registrada el juny.

costes regulatorios, directos e indirectos, a los que deben hacer frente.

Por grupos, el *transporte*, con una tasa anual del 6%, disminuye nueve décimas respecto a la del mes de junio. Esta disminución de debe casi en su totalidad a la ligera contención de los precios de los *carburantes y combustibles*, cuya tasa anual se reduce dos puntos y medio y se sitúa en el 11,3%. Su aportación al índice general ha sido del 1,02%. Por subgrupos y rúbricas, los *bienes y servicios relativos a los vehículos* aumentan un 8,6%, y el *transporte público*, un 2% en los medios urbanos y un 11% en los medios interurbanos.

El grupo de *hoteles, cafeterías y restaurantes*, aumenta su tasa interanual respecto al mes pasado, situándose en el 4,1%, por debajo del nivel nacional (4,5%). Esta variación se ha concentrado en la oferta de restaurantes, bares y cafés, cuyos precios registraron un aumento del 4,0%, y cuya aportación al índice general es de un 0,41%.

El grupo de la *vivienda* cuya variación anual disminuye tres décimas y se sitúa en el 6,2% debido principalmente al comportamiento de los precios de la calefacción, alumbrado y distribución de agua.

La *enseñanza*, disminuye dos décimas la tasa anual respecto al mes pasado y alcanza el 3,8%.

En *alimentos y bebidas no alcohólicas* se registra una tasa interanual del 5,2%, medio punto más que el mes pasado, aportando el 0,74% a la tasa de inflación. Entre los componentes que más han influido en este comportamiento destaca el aceite cuya tasa anual se sitúa en el 38,0%, el pan 7,3%, y la carne de vacuno 14,7%.

El grupo de *vestido y calzado* registra una tasa interanual del 0,8%, sin variación a la registrada en junio.

Mercat de treball			Mercado de trabajo		
	Darrera dada Último dato	Cicle-tendència Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)			
Població activa ¹	jun 513.488	↗ 5,8	Población activa ¹		
	jun 412.525	↗ 5,5			
	jun 39.125	↗ 5,2			
	jun 61.838	↗ 8,8			
Ocupats (afiliats a la SS) ²	jun 487.144	↗ 6,9	Ocupados (afiliados a la SS) ²		
	jun 391.254	↗ 6,3			
	jun 37.407	↗ 4,3			
	jun 58.483	↗ 8,2			
Assalariats	jun 384.191	↗ 6,6	Asalariados		
Autònoms i altres règims especials	jun 102.953	↗ 8,1	Autónomos y otros regímenes especiales		
Aturats registrats	jul 26.932	↘ -5,6	Parados registrados		
	jul 21.652	↘ -8,4			
	jul 1.871	↗ 6,0			
	jul 3.409	↗ 5,6			
Taxa d'atur registrat (var%)	jul 5,0	↘ -8,2	Tasa de paro registrado (var%)		
	jul 5,0	↘ -			
	jul 4,5	↗ 10,9			
	jul 5,2	↗ 4,4			

Fonts: TTSS, SOIB i INE

1. Suma dels dos epígrafs següents

2. Afiliats als règims generals, d'autònoms, especial agrari i de la llar de la Seguretat Social i als règims especials de la mar. No inclou afiliats a MUFACE, ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

Fuentes: TTSS, SOIB y INE

1. Suma de los dos epígrafes siguientes

2. Afiliados a los regímenes generales, de autónomos, especial agrario y del hogar de la Seguridad Social y al régimen especial del mar. No incluye afiliados a MUFACE, ISFAS ni regímenes especiales menores de la Seguridad Social.

• Mercat laboral

L'ocupació continua un notable creixement tal com es desprèn de les dades resultants de la Seguretat Social, que durant el mes de juliol registren un total de 494.800 afiliats, un 2,6% més que l'any precedent. Això marca un punt d'inflexió en afiliació a les Balears, ja que es tracta de la xifra més alta d'afiliats en un mes de juliol. Per primera vegada a les Balears se superaren el mig milió d'afiliats, segons dades de tancament del dia 24 de juliol.

Aquest increment es deu a l'ocupació que genera una millor temporada turística, així com a la regularització d'immigrants que es va produir al maig de 2005, i que en part va fer aflorar ocupació preeixistent.

De l'afiliació per sectors, el juny cal destacar que disminueix a la branca agropesquera (-13,4%) i augmenta a la indústria (0,9%), la construcció (7,2%) i els serveis (4%). Sol-Melià és l'empresa amb major nombre d'assalariats a les Balears.

• Mercado Laboral

La ocupación continúa con un notable crecimiento, tal y como se desprende de los datos de la Seguridad Social, que el mes de julio registra un total de 494.800 afiliados, un 2,6% más que el año anterior, marcando un máximo histórico en un mes de julio. Por primera vez en Baleares se superaron el medio millón de afiliados, según datos de cierre del día 24 de julio.

Este incremento se debe a la ocupación que genera una mejor temporada turística así como a la regularización de inmigrantes que se produjo en mayo de 2005 , y que en parte hizo aflorar ocupación preeexistente.

De la afiliación por sectores, en junio cabe destacar que disminuye en la rama agropesquera (-3,4%), y aumenta en la industria (0,9%), la construcción (7,2%) y los servicios (4%). Sol-Melià es la empresa con mayor número de asalariados en Baleares.

Contractes per temps indefinit (Juliol)	4.368		18,4	Contratos por tiempo indefinido (Julio)
...a temps complet	3.119		28,0	...a tiempo completo
	2.652		28,4	
	175		21,7	
	292		29,4	
...a temps parcial	626		11,7	...a tiempo parcial
	527		10,8	
	36		17,8	
	63		16,1	
...fixos discontinus	623		2,4	...fijos discontinuos
	380		0,0	
	64		-0,2	
	179		11,1	

Font: SOIB

Fuente:SOIB

Les Balears són la comunitat autònoma on s'han donat d'alta més autònoms, amb un increment del 8% el primer semestre d'enguany.

Segons el Ministeri de Treball i Afers Socials, a les Balears el nombre d'estrangers amb targeta de residència és de 121.300, mentre que fa tres anys era de 75.800. Aquest increment es reflecteix no solament en els afiliats sinó també en el total de població activa i en la taxa d'atur.

Els afiliats estrangers sumen 88.500 el juliol i representen el 17,9% de l'afiliació de les Balears, la qual cosa representa una xifra rècord. A més, els estrangers signen el 29,63% dels contractes nous el primer semestre de l'any.

Segons l'estudi *El impacto de la inmigración femenina en la economía española*, elaborat per la Universitat Autònoma de Madrid, la immigració femenina suposa un 45% del total d'estrangers ocupats. El 89,5% de les dones que vienen d'un altre país s'ocupen al sector serveis, enfront del 9,2%, que es dediquen a activitats empresariales.

Durant aquest estiu comencen a caducar els permisos de treball concedits amb la regularització, fet que podria fer aflorar l'atur entre la població immigrant.

A **Mallorca** els ocupats sumen el juny 391.250, amb un augment del 3,7% respecte del mateix mes de 2005.

Menorca presenta un mercat laboral menys dinàmic i assoleix la xifra de 37.400 afiliats el juny, un 1,4% més que fa un any.

Les **Pitiüses** presenten la major variació de la tendència en positiu (8,8) amb un increment en nombre d'afiliats de 4,7% respecte del juny de l'any precedent, amb 58.400 persones afiliades.

Baleares es la Comunidad Autónoma donde se han dado de alta más autónomos, con un incremento del 8% el primer semestre de este año.

Según el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, en Baleares el número de extranjeros con tarjeta de residencia es de 121.300, mientras que hace tres años era de 75.800. Este incremento se refleja no solamente en los afiliados sino también en el total de población activa y en la tasa de paro.

Los afiliados extranjeros suman 88.500 en julio y representan el 17,9% de la afiliación de **Baleares**, lo que supone una cifra récord. Además, los extranjeros firman el 29,63% de los contratos nuevos en el primer semestre del año.

Según el estudio *El impacto de la inmigración femenina en la economía española* realizado por la Universidad Autónoma de Madrid, la inmigración femenina supone un 45% del total de extranjeros ocupados. El 89,5% de las mujeres que vienen de otro país se ocupan en el sector servicios frente al 9,2% que se dedican a actividades empresariales.

Durante este verano empiezan a caducar los permisos de trabajo concedidos con la regularización, lo que podría hacer aflorar el paro entre la población inmigrante

En **Mallorca** los ocupados suman en junio 391.250 con un aumento del 3,7% respecto del mismo mes de 2005.

Menorca presenta un mercado laboral menos dinámico, y logra la cifra de 37.400 afiliados en junio, un 1,4% más que hace un año.

Las **Pitiusas** presentan la mayor variación de la tendencia en positivo (8,8) con un incremento en número de afiliados de 4,7% respecto a junio del año precedente, con 58.400 personas afiliadas.

El nombre d'aturats registrats a les oficines del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) és de 26.900 per les Balears el juliol, 1.200 persones menys l'any anterior, fet que consolida el canvi de la tendència a la baixa. Aquesta disminució s'ha produït a totes les illes excepte a Menorca, que compta amb 66 aturats més que el juliol de 2005.

Les xifres relatives a les contractacions fixes registrades per les oficines del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) són també clarament favorables. A més, els contractes indefinits a temps complet són els que presenten variacions de la tendència en positiu més elevades a totes les illes. Els fixos discontinus únicament augmenten en tendència a les Pitiuses. Per tant, es desprèn una millora significativa quant a la creació d'ocupació indefinida i, en conseqüència, reducció de la precarietat laboral.

Tot i així, el mercat laboral illenc pot tenir problemes per trobar mà d'obra qualificada en sectors com hostaleria, construcció, restauració o transports, fet que també afecta la nostra competitivitat internacional. Alguns experts destaquen que la contractació de personal poc qualificat pot derivar en un descens de la qualitat del producte turístic. Per altra banda, un estudi de la Universitat de Barcelona i Manpower ressalta que la qualitat del treball ha disminuit a les Balears i que l'índex sintètic elaborat ha passat d'un 114,5 el 2001 a un 113,3 el 2004. Aquesta minva és motivada per l'increment de llocs de treball d'operadors i treballadors no qualificats. Tot i així, les Balears se situen entre les comunitats autònomes amb major qualitat en el treball.

L'acord per la reforma laboral de 9 de maig del 2006 impulsa la creació de contractes indefinits a partir de la reducció dels costos d'acomiadament dels nous contractes. Paralellement estableix mesures per bonificar la conversió de temporal a fix. Si la reforma aconseguís el seu objectiu, el mercat laboral espanyol i la productivitat millorarien perquè estaria caracteritzat per les tipologies contractuals associades a baixos costos d'acomiadament, inversió en formació i esforç mitjà-alt per part del treballador i aquests factors influeixen directament en el rendiment de l'empleat. No obstant això, les mesures aprovades només afecten col·lectius reduïts de treballadors i és difícil anticipar si la quantia dels incentius fiscals serà suficient per assolir els canvis que s'esperen.

El número de parados registrados en las oficinas del Servicio de Ocupación de las Islas Baleares (SOIB) es de 26.900 en Baleares para el mes de julio, 1.200 personas menos que el año anterior, hecho que consolida el cambio de la tendencia a la baja. Esta disminución se ha producido en todas las islas excepto en Menorca, que cuenta con 66 desempleados más que julio de 2005.

Las cifras relativas a las contrataciones fijas registradas por las oficinas del Servicio de Ocupación de las Islas Baleares (SOIB) son también claramente favorables. Además, los contratos indefinidos a tiempo completo son los que presentan variaciones de la tendencia en positivo más elevadas en **todas las islas**. Los fijos discontinuos únicamente aumentan en tendencia en las **Pitiusas**. Por lo tanto, se desprende una mejora significativa en cuanto a la creación de ocupación indefinida y, en consecuencia, reducción de la precariedad laboral.

No obstante, el mercado laboral isleño puede tener problemas para encontrar mano de obra cualificada en sectores como hostelería, construcción, restauración o transportes, hecho que también afecta a nuestra competitividad internacional. Algunos expertos destacan que la contratación de personal poco cualificado puede derivar en un descenso de la calidad del producto turístico. Por otra parte, un estudio realizado por la Universidad de Barcelona y Manpower resalta que la calidad del trabajo ha disminuido en Baleares, pasando el índice sintético elaborado de un 114,5 el 2001 a un 113,3 el 2004. Esta mengua viene motivada por el incremento de puestos de trabajo de operadores y trabajadores no cualificados. Aún así, Baleares se sitúa entre las Comunidades Autónomas con mayor calidad en el trabajo

Los acuerdos para la reforma laboral de 9 de mayo de 2006 impulsan la creación de contratos indefinidos a partir de la reducción de los costes de despido de los nuevos contratos. Paralelamente establece medidas para bonificar la conversión de temporal a fijo. Si la reforma consiguiera su objetivo, el mercado laboral español y la productividad mejorarían porque estaría caracterizado por las tipologías contractuales asociadas a bajos costes de despido, inversión en formación y esfuerzo mediano-alto por parte del trabajador y estos factores influyen directamente en el rendimiento del empleado. Sin embargo, las medidas aprobadas sólo afectan a colectivos reducidos de trabajadores y es difícil anticipar si la cuantía de los incentivos fiscales serán suficientes para lograr los cambios que se esperan.

4.8 Costs laborals

Costes laborales

Cost i jornada laboral	Darrera dada Último dato	Var (%)	Cicle-tendència	Coste y jornada laboral
			Ciclo-tendencia T_{t-k}^t (%)	Primer trimestre 2006
Cost laboral per hora efectiva, €	14,2	1,3	1,9	Coste laboral por hora efectiva, €
Construcció	11,9	0,3	0,4	Construcción
Indústria i energia	14,1	-2,2	0,7	Industria y energía
Serveis	14,7	2,4	2,7	Servicios
Cost salarial total per hora, €	10,3	1,2	1,9	Coste salarial total por hora, €
Altres costs per hora, €	3,8	1,6	2,0	Otros costes por hora, €
Cost total per assalariat i mes, €	1.992,1	4,8	4,0	Coste total por asalariado y mes €
Cost salarial ordinari per assalariat i mes, €	1.319,7	4,1	2,9	Coste salarial ordinario por asalariado y mes, €
Hores pactades per assalariat/mes	155,6	-0,6	-0,8	Horas pactadas por asalariado/mes
Hores pagades per assalariat/mes	156,1	-0,5	-0,7	Horas pagadas por asalariado/mes
Hores efectives per assalariat /mes	140,8	3,5	2,0	Horas efectivas por asalariado/mes
Construcció	154,5	2,4	2,8	Construcción
Indústria i energia	149,8	6,2	3,7	Industria y energía
Serveis	136,8	3,1	-0,2	Servicios

Font: INE

Fuente INE

El cost laboral mitjà per treballador i mes ha estat de 1.992 euros el primer trimestre de 2006, xifra que suposa un creixement del 4,8% respecte del mateix període de l'any anterior. A escala nacional, el cost total per assalariat i mes ascendeix a 2.113 euros, amb una taxa de creixement del 3,4%. Es confirma així el repunt de les retribucions salarials de l'últim trimestre del 2005, per la incidència de les tensions inflacionistes sobre les negociacions salarials.

El cost laboral per hora de treball efectiva augmenta un 1,3% durant el primer trimestre. Aquest creixement, menor que el cost laboral per treballador i mes, es deu a l'increment del 3,5% en el total d'hores efectives per assalariat i mes, respecte del mateix període de l'any anterior com a conseqüència de la disminució dels dies de festa i vacances (la Setmana Santa enguany s'ha celebrat en el segon trimestre, a diferència de l'any passat, que va tenir lloc en el primer trimestre).

La recuperació en la tendència de desacceleració del nombre d'hores treballades en els serveis continua per segon trimestre consecutiu; passa d'una taxa del -2,1% l'anterior trimestre a una del -0,2%, també és positiva en el sector de la construcció i indústria.

Balears no pot basar la seva competitivitat en uns costos laborals moderats, a causa de:

- el fet que hagin aparegut competidors molt forts que ofereixen uns costos del factor treball molt més baixos;
- l'empeoramiento de la nostra posició relativa en termes d'aquests costos no és compensada amb l'evolució de la productivitat;
- l'impacte de la globalització en la concepció global de la producció, amb la fragmentació de la cadena de valor i la possibilitat de les empreses d'utilitzar diferents localitzacions per a cadascun dels segments d'aquesta cadena.

El coste laboral medio por trabajador y mes ha sido de 1.992 euros durante el primer trimestre de 2006, lo que supone un crecimiento del 4,8% respecto al mismo período del año anterior. A nivel nacional, el coste total por asalariado y mes asciende a 2.113 euros, con una tasa de crecimiento del 3,4%. Se confirma así el repunte de las retribuciones salariales del último trimestre del 2005, por la incidencia de las tensiones inflacionistas sobre las negociaciones salariales.

El coste laboral por hora de trabajo efectiva (14,2 euros) aumenta un 1,3% en el primer trimestre. Este crecimiento, menor que el coste laboral por trabajador y mes, se debe al incremento del 3,5% en el total de horas efectivas por asalariado y mes, respecto a al mismo período del año anterior como consecuencia de la disminución de los días de fiesta y vacaciones (la Semana Santa este año se celebró en el segundo trimestre, a diferencia del año pasado que tuvo lugar en el primer trimestre).

La recuperación en la tendencia de desaceleración del número de horas trabajadas en los servicios continúa por segundo trimestre consecutivo, pasando de una tasa del -2,1% el anterior trimestre a una del -0,2%, también es positiva en el sector de la construcción e industria.

En el actual escenario internacional, no podemos seguir basando la competitividad en unos costes laborales moderados, debido a;

- han aparecido competidores muy fuertes que ofrecen unos costes del factor trabajo con los que no se puede competir;
- empeoramiento de nuestra posición relativa en términos de estos costes no es compensada con la evolución de la productividad;
- el impacto de la globalización en la concepción global de la producción, con la fragmentación de la cadena de valor y la posibilidad de las empresas de utilizar diferentes localizaciones para cada uno de los segmentos de dicha cadena.

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

n. d. No disponible.

BE: Banc d'Espanya

CEur: Comissió Europea.

FMI: Fons Monetari Internacional.

Frontur: Enquesta a les fronteres, Institut d'Estudis Turístics, Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç.

MinFom: Ministeri de Foment.

Los porcentajes de variación se refieren a la diferencia entre el período mencionado de este año y el mismo período del año pasado, excepto cuando se dice expresamente otra cosa.

n. d. No disponible.

BE: Banco de España

CEur: Comisión Europea.

FMI: Fondo Monetario Internacional.

Frontur: Encuesta en fronteras, Instituto de Estudios Turísticos, Ministerio de Industria, Turismo y Comercio.

MinFom: Ministerio de Fomento.

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa.
AENA – Aeroport de Maó.
AENA – Aeroport de Palma.
Autoritat Portuària de les Illes Balears (APB), Ministeri de Foment.
Banc d'Espanya (BE).
Butlletí estadístic, Ministeri de Foment.
Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears (COAB).
Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya.
Compañía Logística de Hidrocarburos (CLH), Palma.
Direcció General d'Aviació Civil, Ministeri de Foment.
Direcció General de Fons Comunitaris i Finançament Territorial, Ministeri d'Hisenda.
Direcció General de Trànsit (DGT), Ministeri d'Interior.
Direcció General d'Habitatge, Arquitectura i Urbanisme, Ministeri de Foment.
Direcció Provincial de Trànsit (DP Trànsit), Ministeri d'Interior.
Direcció Territorial de Comerç a les Illes Balears, Ministeri d'Economia.
Eurostat.
Estadístiques, Ministeri de Treball i Afers Socials (MTAS).
Gesa-Endesa.
CTTIB-Enturib, Conselleria de Turisme.
Institut d'Estudis Turístics (IET), Ministeri d'Economia.
Institut Social de la Marina a les Illes Balears (ISM), Ministeri de Treball i Afers Socials.
Institut Nacional d'Estadística (INE), Ministeri d'Economia.
Institut d'Estudis d'Automoció (IEA).
Servei Estadístic Nacional de Malta.
Servei Estadístic Nacional del Marroc.
Institut Nacional d'Estadística de Portugal.
Servei Estadístic Nacional de Tunísia,
Servei Estadístic Nacional de Turquia.
Servei Estadístic Nacional de Xipre.
Subdirecció General d'Estudis, Secretaria General Tècnica, Ministeri de Ciència i Tecnologia (MCYT).
Agrupació de Fabricantes de Cemento de Espanya (Oficemen).
Asociación de Empresas Constructoras de Ámbito Nacional (Seopan).
Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), Conselleria de Treball i Formació.
TINSA.
Tresoreria Territorial de la Seguretat Social a les Illes Balears (TTSS), Ministeri de Treball i Afers Socials.

Agradecimientos

AENA – Aeropuerto de Ibiza.
AENA – Aeropuerto de Mahón.
AENA – Aeropuerto de Palma.
Autoridad Portuaria de Baleares (APB), Ministerio de Fomento.
Banco de España (BE).
Boletín estadístico, Ministerio de Fomento.
Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares (COAB).
Consejo Superior de Cámaras de Comercio de España.
Compañía Logística de Hidrocarburos (CLH), Palma.
Dirección General de Aviación Civil, Ministerio de Fomento.
Dirección General de Fondos Comunitarios y Financiación Territorial, Ministerio de Hacienda.
Dirección General de Tráfico (DGT), Ministerio de Interior.
Dirección General de Vivienda, Arquitectura y Urbanismo, Ministerio de Fomento.
Dirección Provincial de Tráfico (DP Tráfico), Ministerio de Interior.
Dirección Territorial de Comercio en las Islas Baleares, Ministerio de Economía.
Eurostat.
Estadísticas, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (MTAS).
Gesa-Endesa.
CTTIB-Enturib, Consejería de Turismo.
Instituto de Estudios Turísticos (IET), Ministerio de Economía.
Instituto Social de la Marina en las Islas Baleares (ISM), Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
Instituto Nacional de Estadística (INE), Ministerio de Economía.
Instituto de Estudios de Automoción (IEA).
Servicio Estadístico Nacional de Malta.
Servicio Estadístico Nacional de Marruecos.
Instituto Nacional de Estadística de Portugal.
Servicio Estadístico Nacional de Túnez.
Servicio Estadístico Nacional de Turquía.
Servicio Estadístico Nacional de Chipre.
Subdirección General de Estudios, Secretaría General Técnica, Ministerio de Ciencia y Tecnología (MCYT).
Agrupación de Fabricantes de Cemento de España (Oficemen).
Asociación de Empresas Constructoras de Ámbito Nacional (Seopan).
Servicio de Ocupación de las Islas Baleares (SOIB), Consejería de Trabajo y Formación.
TINSA.
Tesorería Territorial de la Seguridad Social en las Islas Baleares (TTSS), Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

